

שער הלוות

ד

זה השער לד' צדקים יבוא בו (מהלים קית, ב)
אוותב ד' שערים המזוהים בהלכה (ברכות ח, א)
אחר רבי לבת שערים (סנהדרין לב, ב)

קובץ לTORAH הלהכה והשגפה

יוצא לאור בהשתתפות
ראשי היישיבה, חברי הccoli ובני היישיבה
דישיבת בית שערים

בעריכת
חוב גבריאל ציננער
יום ז' דק' אוננוואר ומנהל היישיבה

ככלו חשמ"ה ◊ לנכח חנומה ◊ ברוקלין נ.י.

המחיד ואלאר וחזי, והמוסיף מוסיפין לו מן השמים

כל הזכיות שמורות

נסדר בבית סידור אוטיות שע"י ישיבת בית שערים
ברוקלין, נ.י.

Published by

Mishne Halachoth Gedoloth Institute

Under the leadership of

Rabbi Menashe Klein

of Ungvar

Dean of Yeshiva Beth Shearim

1578 53rd Street

Brooklyn, NY 11219

לרכיש ספר זה או תקליטור תורני של כל הספרים
עם תוכנית חיפוש וtabבנית צילום, להתקשרות:

To purchase printed copies of this volume or a Compact Disk
containing all the volumes in searchable text files & PDF format,
contact:

ארה"ב Toll Free (888) 498-8642
ניו יורק New York (718) 851-0806
ארץ ישראל Israel (02) 587-0613
MishnaHalachos@mail.com

תרומותכם תאפשר לנו להמשיך בהפצת תורה בישראל

Your financial contribution is appreciated as it will help us continue to spread torah
through publishing seforim and making them available on computer.

נא לשולח תרומותכם החשובה:

Please send your generous donations to:

Machon Mishne Halachos
3301 W. Strathmore Ave.
Baltimore, MD 21215
USA

כל הזכויות שמורות תשס"ד

Copyright © 2004

חוכן הענינים

המערכת

השאלה

מרא ב' כ' אדמוי'ד שליט'א תשובה הלכה למעשה בדיון קלפים שנערכו בבי'ח עכ"ז

**בസוגיא דיש אוכל אכילה אחת חייב עליי ד' חטאות
מכתי"ק מרן הכה"ק בעל הבית שערם זצ"ל
כ"ק מרן שליט"א בענייני חנוכה**

חוושאב"ס ליקח כדורים (פילען) בתשעה באב מבני הגן יי' רונצנברגער זא"ל

הרב יהודה ארי אלתר הדלקת נר שבת וחנוכה
הרבי יעקב יאכט בגדעראטען יוגב גזוי טברית המורה והמסתער

ודוד שלמה קלין בדין שכימ שהקנה נכסיו אגב קרקע
הדין מלהרבה מחלוקת לדוגמה בדעתם אוניות ובחרבאות

רב גבריאל צינגר – מדריך למדינת ישראל ופְּנַסְׁךְּ בָּנָה בְּבִזְבָּחָתָן

בדין איסור תענית בשבת ובחיוב שלש טענות ובמסתען

בסוגיות תשע ציבורין

הרב יודא לייביש קענינג בדין מראית עין
הספר מור על סילוק הגה"ץ ר' נתן תאומים זיל

דרוש בתנאים אצל חדי"ג

בעולמנו מן הנעשה והנשמע

YESHIVATH BETH SHEARIM

mishne halachot gedoloth rabbinical institute

5306 - 16th AVENUE **1578 53rd STREET**

11204 Brooklyn, New York

Tel: 851-0089

III-1-9000

ב ש ע ר

שוב אנו עומדים בשער המלך, בהוצאת קובצנו דן הארבעה עשר במספר שכבר יצא לאור על ידינו ונתקבל באחכה וכחיבת בינו כל לומדי ומוקרי תורה. הבה נкова שלילונו זה כהקדמים לו גם ימצא מקום וקן אצל מרכן ורבנן ותלמידיהם ותלמידי תלמידיהם.

עדים אנו בדור הזה לפירות התורה. צעורי ישראל מקדשים את עיתותם, כוחם ומרצם ללימוד ולŁמד ולעסוק בתורה וגם לחידש חידושים נפלאים לעשו יציעים ופרחים לתורה. כה יתן ה' וכיה יוסיף שיתרחבו גבולי הקדשה יותר ויותר ויתקברו גם נדחי ישראל לתוכ מסגרת תורה וקדשה ויעשו כולם אגדה אחת לעשת רצונו לבכ' שלם.

בין המון מרכזי תורה במדינתנו, עומד לנו מבצר התורה דן, ישיבה בכלל "בית שערים דאנגוגואר", העומדת חחת נשיאות רבנו הגדל, המקום ה'י בעזרו, כ"ק מרכן הגאון האדריך רבי מנשה קלין שליט"א גאנגוואר, אשר בצלו חמדנו ושכנו ופרקיו מחוק לחכנו, תלמידיו אנו ומימיינו אנו שותים בצמר, מאור תורהנו אנו נהנים ובכוועם אמרותינו אנו מתפנקים ומחונגים.

עשרות התלמידים שוכן להתקבל אצלנו, הם הם פרי תפארת לגאון ועתה, ואין עוז אלא תורה. קול התורה בוקע וועלה מכין כוחלי בית מדרשנו המשך כל שעotta היממה לדרכות הלילות. מרכן רביינו שליט"א ואתו עמו צוות העומדים על הפוקדים משבחים בעינא פקיה ודוואים לטובם והצלחתם בגשמיות וברוחניות.

מיוחד במנינו הוא מבצר התורה דן בהסתהוף בין כוחלי ייחד סגולות התורה בכל גוניה, אבע"א הלכה, אבע"א דרוש וחידוש ואבע"א פלפל וחידוד. כ"ק מרכן שליט"א לא ימנע הטוב מה להשפיע מאוצר תורהו, ובכל יום ויום הנה הוא מוטרד בהגדת שיעורים שונים בהרבה מקצועות שבתורה, ככח שוכן יד על יד מלומדים הקבועים זכה ותורתו נעשית לו סם חיים בהרבה מקצועות שבתורה.

וזein בכלל אלא מה שבפרט, עיקר גדול ודgesch מיוחד שיש בלימודי ההוראה, אשר מרכן שליט"א הנה מגדרלי הפסוקים בדורנו ורבנים משכימים לפתחו לשאוב מעני תורהו, ויע"ז זוכים תלמידינו לגודלה שימושה של תורה העומדת לימינם כשרוצים לעמוד בשערים המצוינים בהלכה לרעת מוצא דבר להבין ולהשכיל ולהעיר אוזן בלימודים.

קובצנו זה המשמש פונדק לפרי עטם של היושבים והוגים בתורתה' בין כוחתי בית מדרשנו, יצא לאור כתה מלא ונ夠 בחידושי תורה, פלפול וחידוד ובירור הלכה, מזה ומזה הם כחוכמים ומלאים על כל גודותם בדברים הרואים להעלות על שולחן מלכים, מאן מלכי רבנן.

וככן אסורי תורה אין לממן אדרמור' שליט'א על אשר הויאל למסור לנו חשוכה הלכה למעשה כدرיכנו להציג בכל חוברת עטרה בראשה, וחידושי הלכה מכתיב' ק הגה"ק ממן הבית שערים זיע"א, וברכותינו שגורה בפיו שיזכה להפוץ מעינות תורה, כאשר יפתחו הטהורה עבגוא"ץ בכ"א.

או מקוים שלומדי וחכמי תורה יברכו לעומתו ברכת הנהנין ברוך שכחה לו בעולמו ובכiao ברכה לחזור ביחס להחטנג על רוב הטובה שבנו, ודבר זה יהיה בתחוםנו שנוכל להמשיך הלאה בעבודתנו עכודת הקורש ביתר שאת וועז. וזה עוזר לעמו יתן אמן.

הרב גבריאל צינגער
בשם הנהלת הישיבה והכולל

עליה והצלחה

מריחוק מקום וקירוב לב ברכותינו שלוחה לבב' ידידיינו
הרב הנגאון המפני סוויה חובי"ט בנש"ק

הרב יהודה ארוי אלתר שליט'א
חתנה דבי נשיאה

בן הנגאון האדיר רב **פנחס מנחים אלתר שליט'א**
ראש ישיבות דחסידי גור

לקראת התמנתו כתבר **ביד"ץ** וראש **תולל מזוזינים**
דחסידי גור בירושלים עיה"ק טובב"א

יה"ר שתשרה שכינה במעשה ידיו ויצlich בכל דרכיו אמן

כעתירות
רמבי ואברהמי הכהן

**בדין קלפים שנעבדו בבית חרושת עכו"ם
בלי פיקוח ישראל***

**ממן כקש"ת הגאון האדיר רבי מנשה קלין שליט"א
נאדק'ק אוננזר וראש השכבה**

לכל הפחות שנה וחצי. ב) דאי' הנ"ל נתן כל העורות במים וסיד עצמו. ג) פעמים שראי' שם בשעת העברת הדוכסוסטוס שנעשה ע"י הפעלים שאינם יהודים. ד) אין שם סימנים על העורות שימושיים בתחום הסיד לא קורת העשי' ולא לאחר העשי' ששולחים לא' רק לאחר שם הקלפים בחבילה קאנטינעיר בלבד ע"ז בא לשם ר' ב"ה ולאחר הארזה הוא מסמן החבילה הקאנטינעיר בלבד ע"ז וכן משלחים הקלפים לארצינו הקדרשה. כל הלילה המכונה מסוכבת העורות בתחום הסיד ואפשר שלפעמים ע"י הסיכון יפול עוז או כמה מהם מחוץ להגנת ואח"כ יחוידם להסיד. העיכון של העורות לוקח משך ב' שבועות ובמשך הזמן בודקים את העורות ומוציאים אותם לבדיקה זו ואח"כ מחוידם אותם לתוכה הסיד הנ"ל הבהעה"ב נתן לעיבור לערך 10000 עורות בכת אחת ומהעשרה אלפיים עורות ישנים כמה מהם שאינן מוצלחים ואחתן העורות שאין לשבעית דצון של דאי' הוא נותן להבהעה"ב הבורסקי הנ"ל וכיון שישנם כמה מהן שאינן מוצלחים ולכך ישנים תחת יד בעה"ב לעולם וכך יוחדר כולם עד 2500 עורות כדי למלאות החשבון אם יחסר לו עור עדורות, ואותם העורות הנשادرות אצל הבורסקי מוכרים לאחדרים כפי יכולתו, והנה כיון שהבהעה"ב יכול להחליף ולהוציא מהסיד עורות שרואה שאינם מוצלחים ולהכניס מהעורות

חדשכ"ת בידירות נאמנה, את קשתי נתתי באיה פירורי בקהל דלא פסק על רבדת הקלף שנעשה פה בא美德ריקה בבורסקי עכו"ם ורוב הקלפים שבומניינו נקחים מהם ויצא לע"ז שלא נעשה לשם ואי לחוש לה והנה נשלח לי גביעת עדות בכ"א אדר"א שנעשה מט"ז אדר ותמצית הרביבים הוא שסופר בשם רatz"צ קבל יריעה שבבית בורסקי טוין סיטיס לעדרות טלואודסוויל נ"י ונתקבר עורות ע"י בית חרושת הנ"ל לר' הג' בירושלים. מיר נשאלת השאלה אצל הרה"ג כר' וצוה לבדר הרבר. רatz"צ התקשרות על הטעל' עם הבית חרושת ורבר עם פועל בשם רז. ווילסאן והשיב בין השאר השאלה כזו א) אמר שזה ג' שנים בא לשם דאי' ושם עורות במים וסיד ואח"כ הבורסקי מסיד הדוכסוסטוס והשער ומיבשים ושליח העורות לירושלים. (וכל זה נעשה ע"י העכו"ם בלי שם סימנים על העורות נעשים ונשלחים בשום זمان. על סמך יריעה זו עשו פגישה עם הבורסקי ובעה"ב שלו ונשוו לשם כמה סופרים אנשים נאמנים ורבדו עם בעל הבית חרושת זהה מסקנות.

א) הקלפים נעשים לראי' ע"י בית חרושת שלהם שם אינם יהודים במשך *כמו בקונטראטים הקודמים אנו מוחים את החוברה עם חשובה הלכה למעשה המעדפת

לעכברם לשמה מצויה מן המובחר ואם לאו יילך לנכרי ויאמר לו קלף לסת' חת אני צריך וכשמעכברם לסת' יסיע עמו ישראל מעט עמו ישראל מלעת וכח' גן היי עיבוד לשמה וכח' ע"ש.

וכתב הב"י ומ"ש רביינו בשם הר"ן והעיטור והרא"ש בה' ס"ח כתוב הרא"ש שנגנו העם כה"ר ברוך כי אין עבדנים ישראלי מצוין בכל המקומות וכן הדעת מכרענה דבנט דבענין שכיחות כל החורף גט לשמה זה לא יעשה אבל בעיבוד לא בעין אלא בתחילה העיבוד בשישים העור לחורף הסיד שיאמר אז אני עושה כך לשם ס"ת וזה יעשה הנכרי לשם ישראלי כשיאמר לו עשה כך וכיוצא בזה מצינו בפרק אין מעמידין דרי"י בעי מילה לשמה ואפ"ה ימול ארמא ולא אמרנן נכרי אדרעתה דנספחה קעביד דכיוון דברגע הוא ערשה ודאי יעשה אדרעתה דישראל מה שיאמר לו כן דעת בעל העיטור עכ"ל ואני תמה למה כתוב שנגנו כה"ר ברוך לפי שאין עבדנים ישראלי מצוין וכי אין עבדנים ישראלי מצוין מי הוי הא כיוון שא"צ לשמו אלא בתחילה העיבוד יניחן ישראל בתוך הסיד לשמה ואח"כ יעבדם הנכרי והוא מעובדים לשם גם לדעת הרמ"ם ושמא לא הוי הנכרים מניחין לישראל ליתן לחורף הסיד עכ"ל. משמע דס"ל דהנחה העורות לסיד ואח"כ מעבד הנכרי גם להרמ"ם כשר ואז אפילו עבדן ישראל נמי לא בעיןן אמןם הב"ח ז"ל שם הקשה עלייו דודוקא בשישיאל מעבד מתחילה ועד סוף סגי כשיאמר בתחילה העיבוד אנסי מעבד עורות אלו לשם קדושת ס"ת ותו לא צריך לא דברו ולא מחשכה שמעבדו לשם אבל בגמרא נכרי דאייא למימר דילמה נכרי כשגמרה מעבדה שלא לשם במחשכה

שיש אחרים שנראה לו טובים כדי להשלים הסט הנ"ל כל זה קבלתי מגביעה עדות על הנ"ל וקבלתי את כל זה בכתב ובחתימת מוה"ד אצז"ע.

והנה יש לפניינו שתי עניינים אשר עליהם סובב העניין א) עיבוד לשמה ב) אם יש לחוש להחלה.

והנה בדיון עיבוד לשמה בטוש"ע א"ח סי' ל"ב ס"ח ציר הקלף להיות מעובד בעפצים או בסיד וציר שיהי מעובד לשמו וטוב להוציא בשפטיו בתחילה העיבוד שהוא מעבדו לשם חפלין או לשם ס"ת אבל אם עבדו לשם מזוזה פסלול. ובסע"ט אם עבדו כוחי להרמ"ם פסלול אפילו אמר לי ישראל לעבד לשם ולהרא"ש כשר אם ישראל עומד ע"ג וסיעו (הגה קצת בעבודה) ב"י בשם הרא"ש וכן נהוגין עיין לעיל סי' י"א ס"ב כמשמעותו (העור) הנקבים במרצע כעין אותיות אע"פ שנקל לכחות לזריף אין חושש מושום דמרחת כותי פן יכיר ישראל בטביעה עין עור שעבדו שלא לשם אם יש תיקון לחורף לעבדו לשם יתבאר בטווי"ד סי' רע"א ע"ב.

וهوתו יוז"ד הנ"ל כתבו זו ולצירין שה יהיו העורות מעובדים לשם ס"ת וכו' וכתב א"א ז"ל הילך טוב שיוציא בשפטיו ויאמר בתחילה העיבוד כשםシמו לחורף הסיד עורות אלו אני מעבד לקדושת ס"ת ותו לא ציר כתוב הרמ"ם אם הנכרי מעבדו פסלול אפי' אומר לו ישראל עבר עורות אלו לשם ס"ת והר' ברוך כתוב שאם מעבדו ישראל עומד על גביו ומסיע שר' וכ"כ בעל העיטור דסגי בנכרי שמעבדם לשם וכן הוא מסקנת א"א הרא"ש וכ"כ רב נתרונאי אם אפשר לישראל

דלא כב"י דמייקל אפילו בראיכא עבדן
ישראך דליתא וכ"כ מהאחרונים זיל.
ווגדולה מזו עלה בליבי הרהורי
דברים לדעתה הב"ח ז"ל רחוישנן משום
גמר שמא אין דעת העכו"ם לגםוד על
מחשבת ישראל י"ל דאפילו להמתירין
מ"מ מוקא באותו עכו"ם שאמד לו
ישראל לעשותו לשם והוא עושה על
רעהו ומחשבתו אבל אם העכו"ם יש לו
פועל ואינו עושה עצמו אלא ע"י
פועליו והם לא יודעים כלל מהלשמה
של ישראל ולא צוה להם כלל א"כ הם
וראי אדרעתם עושים ולא אדרעת ישראל
וכה"ג לכ"ע ליכא עיבוד לשמה גם למה
שכתב הב"י דבחנתה העורדות לסדר
להרמב"ם נמי כשר אם הנזכר גומרה
לכאורה צ"ע כיון שכח בפ"א דהיל'
חפילין הי"א לפיכך אם עבדן הכותי
פסולין אע"פ שאמורנו לו לכותי לעבר
עד זה לשם הספר או לשם החפילין
פסולין שהכותי על דעת עצמו הוא
עשה ולא על דעת השוכר אותו לפיכך
כל דבר שצרכ' מעשה לשם אם עשו
הכותי פסול ע"כ וכותב הב"י בכ"מ שם
דיליף לה מהא דאמרין (גיטין כ"ג)
כותי אדרעתני דנפשיה קא עביד וא"כ
ע"כ לא ס"ל החילוק שכח הרא"ש
רכין דברגע הוא עושה וראי עשה
אדעתא זישראל מושם דס"ל דלא סגי
כאן בחילת העיבור בלבד לבן עבי
לשמה כל משך העיבור וא"כ מי מהני
בחנתה העורדות בסיד ע"י ישראל דזה רק
באותה הדגע ובאותה הרגע הי' מהני
העכו"ם נמי אלא דבעינן כל משך
העיבור וא"כ לכאורה אכתץ"ע דכדי
הב"י וצ"ל רהבי ס"ל דהרמב"ם נמי
מורדה דסגי בבחילת העיבור אלא דלא
ס"ל החילוק שכח הרא"ש דעכו"ם
אדעתני דנפשיה קא עביד דוקא בדבר

הلك לכתילה אין לגמוד העיבור ע"י
נכדי שאפשר ע"י עבדן ישראל והכי
נקטינן דלא כב"י דמייקל אפ"י בראיכא
עבדן ישראל דליתא ע"כ.

ולפענ"ד נראין לכארוה דכדי הב"י
ז"ל והכוונה כזה לפמ"ש הרא"ש הביאו
הכ"י שם בסמן ז"ל וכן הדעת מכרעת
רבגת בעין כל חורף הגט לשמה זה לא
יעשה אבל בעבור לא בעין אלא
בחילת העיבור כששים העור לחוך
הסיד שיאמר אז אני עושה כך לשם ס"ת
זהה עשה הנזכר לשם ישראל כשיאמר
לו וכיו' וכיוצא בזה מצינו בפרק אין
מעמידין דר"י בעי מיליה לשמה ואפ"ה
ימול אדרמי ובcoin דברגע הוא עושה
וראי עשה אדרעתא דישראל מה שיאמר
לו וכיו' הנה דרייך הרא"ש דלא בעין
לשמה אלא בחילת העיבור וזה עודה
העכו"ם אדרעתא דישראל ולכון כתוב
הכ"י כיון דסגי בחילת העיבור א"כ
ynthia ישראל העורדות בחוך הסיר שהוא
בחילת העיבור וכיון דסגי בזה ויהי
אשר גם לדעתה הרמב"ם ולמה לא עשה
ישראל הנחת העורדות בסיד וע"ז תי'
הכ"י דשמא לא היו מניחין לישראל
לייתן העורדות בסיד דצ"ל רהב"ח עיקר
הדין לא פlige ולא דמי לעיבור עורדות
לAMILה דהחמ מעשה המיליה כולה
נעשית בחיתוך שהוא ברגע אחת ושפיד
יכול לומד ימול אדרמי אבל בעיבור
עורדות הגם דסגי בחילת העיבור
באמידת לשמה היא דוקא כשיישראל
הוא מעבר מתחלה ועד סוף סגי
כשיאמר בחילה אנסי מעבר עורדות
אלו לשם קדושת ס"ת אבל בגמרא נכדי
ראיכא למידר דילמא נכדי כשמגדה
מעבר שלא לשם במחשבה הלך
לכתילה אין לגמוד העיבור ע"י נכדי
כאפשר ע"י עבדן ישראל והכי נקטינן

ישראל להווש לדעת הרמב"ם ע"ש. ובש"ע הגרש"ז סי' ל"ב סי' ב' אם עיבדו נכרי יש פולשין אפי' ישראל עע"ג וכור' ויש מכשירין כישודאל עע"ג וא"ל שיעבדנו לשם וכו' וכן נהוגים במדיניות אלו שאין עבדנים ישראל מצוים בכל המוקומות וכו' ואם היישראל נתנו בוחך הסיד לשם מניה את הנכרי בלבד להוציאו לחוקנו וא"צ לסייעו עוד והגמ' רבസ' עצי העיר ה比亚 דעת המאירי מגילה פ"ק בשם אחرونיהם שפושלים מעשה הגוי כלל וכל שכן מהנוג עיר באגדאד שיש עבדנים ירושלמיים וכבר נהגו ליקח מישראל דוקא מקדמת דנא וחילתה עוד לפרווץ גדר אפי' עי' סיוע והוא פשוט לפי דעת כל הפסוקים עיין מהה"ש סקי"א וקס"ה ס"ב בשם בני יונה דafilו שהישראלינו מעבדו ביפוי לנכרי ע"ש הנה החט שהוא עבדנים ירושלמיים אבל אצלנו שלא היו עבדנים ישראלים סמכו אנ"ל להתריר. ואין להאריך בדבר המקובל לעלינו מדורות.

(איברא) דיש לעיין בזמנינו שישנם ב"ה עבדנים ירושלמיים בכמה מקומות ואפשר לעבד עי' ישראל ולמצאת חילתה ההיוור מהחילת עשי' עד סופה עי' ישראל וגם יכולין לעשות קלח' יפה א"כ הדרא מילתא דכל שיש אפשרות לעשות עי' ישראל ואfilו אינו כ"כ מהודר הלשמה של ישראל עשווה מהודר ולמה לא נעשה עי' ישראל וא"כ הקלח' דידן שאפשר לעשות עי' ישראל ועשה עי' עכו"ם הו"ל כאשר רק כדי עבר דлечחילה במצוותו עי' ישראל שיעשה לשם וכמ"ש הבני' והק"ס ועוד ויש עוד בזה דמהנה ישראלי פרנסה וועלוי ישראל א"כ באמת לכתחילה בזמננו אין לקנות קלח' כלל שנעשה בכיה חירושה עכו"ם וע"י פועלין עכו"ם

שיש לו המשך אבל דבר שהוא רק לרבע עוצה אדרעת' דישראל אלא דעתכו"ם לעולם אינו עוצה אבל הוא נמי מודה לשמה במחילה העיבוד סני, אלא תקש' לי' א"כ הא דר"י וד"ק.

והנה מש"כ לעיל דהיכא דיש לו לעכו"ם פעולים צרכיהם הם ג"כ לדעת שע"פ היישראל הם עושים לשם כן מצחאי שוכ בקסת הספר שהביא שם בס"י ב' סק"ה זוז' ואם יש לעכו"ם פעולים ג"כ עכו"ם או' צרכין גם הפעולים שהם לעמוד שם כשהוא מצווה לעבדן לשם (בניו ומלא"ש) ולפ"ז לאחר שנעשו העורות צרך להישראל לדעת שלא היו פעולים אחרים שעבדו באחות העורות ולמשל שם יש לבעל חירותה זהה עשרה פעולים צרכין כל העשרה לעמוד בשעה הציווי כי ידוע שהם עושים ככל המלאכות שהבה"ב מצווה להם. וגם לדעת שלא הlk' פועל אחד ולקח פועל אחר כמובן.

ולענין הלכה הנה כנראה דעת האחוריים דהיכי דאפשר לעשות הקלח' עי' ישראל ודאי דлечחילה עישה עי' ישראל אfilו אין הקלח' של ישראל כ"כ מהודר ועיין ק"ס סי' הנ"ל שהביא כן בשם הבני יונה זוז' הבני יונה סי' רע"א צרך שייהיו העורות מעובדין לשם ס"ת וכו' וכיון שצרך עיבוד לשם שייהי עיבוד שלהם עי' יישראל ולא אינו ישראל ואפי' אם יאמר לו הישראל שיעבדם לשם ס"ת פסלם הרמב"ם שא"י אדרעת' דנפש קעביד ויש מכשירין במקומות שאין עבדין ישראל שכיחי שיאמר היישראל לא"י עבד לי עורות לכתוב עליהם ס"ת וכו' וכן נכון לפרק בקדושת העיבוד לשם בכל מקום שאפשר לימצא עי' ישראל ואפי' הישראל אינה מעכירה ביפוי כמו אינו

או מפני שאלו הנכבים נעשו מחדש יותר משלו.cn השיב ר'yi. וכ"כ האשכול בהל' ס"ת והמאירי בקרית ספר בשם חכמי צרפת והסכים לזה. והבנ"י בהל' ס"ת י"ד סי' רע"א כשיירא שיחילפן גוי בשלו ונוהגין לסמן העורות נקבים בה מהצד כעין אותיות וסומכין ע"ז אף שבקל יוכל לויין הגוי להנחי מקום המסמן על עור אחרה ולנקוב במרצע כאותן הנכבים ויוזיף אמרי ר'ידא הגוי אולי עשה ישראל הסימן עור במקומות ידוע וכ"כ המג"א א"ח סי' ל"ב סקי"ג ובמ"ג שם, ובש"ע הגרש"ז א"ח סי' ל"ב סי"ג ראיין החושש מפני שיירא הנכרי פן יכיר היהודים בטבעות עין שננתן בסימנים או מפני שאלו הנכבים נעשו יותר חדש משלו ע"ש, וכ"ס' זכרון הל' סח"ס ויש כו' שלא להטריח את עצמן אין מסמנין העורות כפי הדרין הגמור אלא ממלאין גומא' או שתים מדם ממנין ידוע ואומר שדי בזה ואין צריך עוד סימן לדבר ואסור לסתוך עליו כי לא נמצא כתוב בספרים וידי לנו לומר שאין לחוש שהחותי יזירף את החותמות ויחיליף את העורות המסומנים משום דמיות שמא יכיר היהודים בט"ע לא להוסיף עליה קולא גдолה כזאת ע"ש. והנה מכואר עכ"פ דכמשונית העורות אצל עכו"ם הגם שננתן ישראל בסידן צריך לסמן כדי שלא יחליפנו העכו"ם ולפ"ז בדרין פון שהרא"י לא סימן את העורות א"כ יש לחוש שמא החליפם העכו"ם.

איברא דגס בהם לכוארה יש לדון לפמ"ש הש"ך י"ד סי' רע"א אמר"ש הרמ"א שם בהג"ה ויסמן אותן עורות שלא יחליפן עו"כ וזירף סימניין אחריו וכ"כ כתוב הש"ך דמיות עו"כ פן יכיר היהודים בט"ע וכו' וצ"ל דמיורי שיש

וכן נראה לכוארה מדברי הרא"ש מקור ההיתר שהביא היב"י שכח ו"ל נהגו העם כה"ר ברוך כי אין עבדנים ישראל מצויין בכל המקומות וכן הדעת מכרעת וכי' משמע דrox משום דין עבדנים ישראל מצוין וראי דיעשו ע"י ישראל).

ומעהה לדין כיוון דהרא"י שם העורות בעצמו בסיד לשמה וכונראה שכן אמר גם להעכו"ם היב"ב נראה דאין לפkap מטעם זה והגם שיש שם הרבה פועלם כונראה ולא ברורהلن אם אמר גם להפועלים שיישו לשמה וכמ"ש לעיל בשם הבני' והמלא"ש והק"ס וא"כ יש לומר כיוון ראיין בעה"ב עוסק שם רק הפועלים מכ"ם כיוון שהרא"י שם העורות בעצמו כדי עבר אפילו לא אמר להפועלים שלשם ס"ת עוצה מ"מ כה"ג מהני עכ"פ לרעת היב"י והגם לדעתה היב"ח לא מהני אלא בעי גם הגמר על מחשבה ישראל וכיון שהפועלים וראי לא שמעו מהרא"י הניל א"כ הקלף זהה פסול מ"מ כדי עבר יש לסמוד על היב"י ולא לפסול עכ"פ על למפרע, ומכאן ולהבא וראי יעשו כהוגן בבורסקי ישראל.

ומעהה נבא ונידון בנידון היב' איש לחוש להחליף והנה הגמ"י בפ"א המ"ת אותו כתוב וזהו ואם כוחית מעבדו ושישראל עומד על גביו וכורו ושישראל נתנו תחילתה בעיבור לשם קדושה מנicha לכוחית להוציאיה ולתקנה ואינו צריך לעמוד עוד על גביו ולסייעו וכשஸמנין במרצע כעין אותיות עכ"פ שהרבה נקל לכוחית לזריף כי יכול להתח נקובים על שאינם נקובים וינקב במרצע דרך נקבים שעשה היהודן אעפ"כ אין חוששין לזרוף כי ירא הכותי פן יביא היהודן בטבעות עין שיש לו בסימני

מצעריך לעשות סימנים וודוקה כעין
אותיות וכ"כ בספר הזכרונות זכרון ט'
פ"ג אות ג' והוoca בא"ר א"ח סקי"ח וכן
נראה שהבנין מגן הגבורים סימן ל"ה
באליה"מ סק"ב וא"כ עתלה להן שיטה
חדשנה בזה דאיפלו היכא דלא ירווח
העכו"ם מיהו מ"מ צרייך סימן אלא דאו
מנני הסימן דמרצע ולא חישין שם
יזייף כיון של"ל ריווח בדבר.

והנה מדברי רבינו הש"ך הנ"ל
משמע לבוארה שכחוב וצ"ל דמיורי
שיש להעו"כ ריווח בחליפין וכו' משמע
ועל עיקר הסימן פליג וס"ל דכל שיש
לו ריווח הוא דבעי אבל בלי ריווח לא
חייב לחליפין וכבר ראייתי במנחת סולת
שהקשה לרביבנו הש"ך מדברי הב"ש
הנ"ל אמרם בס' משנה אברהם שער
כתנות עור סימן ר' סע"י ט"ז דלהש"ך
נמי הци פירשו דכל שאין לו ריווח לא
חישין שרצו להכשילו ויזייף דלמה
יזייף העכו"ם כיון שאין לו ריווח וכתח
רזה הוא דעתה הש"ך והב"ש ובמשנת
אביraham שם סק"ט חמלה על הש"ך שלא
ראה שכבר כחוב בן בכורוך שאמר ע"ש
עכ"פ ס"ל דהש"ך ובפרק שאמר לא
פליגי. וכותב רזה שלא בכית אהרן
דרדעת הש"ך איפלו בלא סימן כשרות
וח"א דבלא סימן לכ"ע אסורתם א פילו
היכא דליקא ריווח ע"ש ודוו"ק. ועיין
ערה"ש ודבריו צ"ע. ולפענ"ד נראה
פשט דעתכ"פ צרייך סימן איפלו היכא
دل"ל ריווח הדגם שלא חישין להלופין
מ"מ צרייך עכ"פ להכיר שזה העור
שהניח ולפמ"ש לעיל הרי כיון שהעור
בסיד משנתה מכמות שהי' א"כ אינו
מכיר העור כלל ואפשר שהוא אייזה עור
אחר ואיפלו עור טמא שהרי אין לו שום
הכרה ולפנ' כיון שעשה אייזה סימן מכיר
ב似מין וזה שזה הסימן שעשה והוא העור

ו

להעו"כ ריווח בחליפין דאל"כ לא
חייבין שכונן להכשילו כיון דאין לו
הנהה בדבר כדרעליל סי' קי"ח סי' ע"ב.
ועיין מג"א א"ח סי' ל"ב סקי"ג ובפמ"ג
שם.

והנה בספר ברוך שאמר בתקון
תפילין זוז"ל והוא לך תקון תפילה
שתקנתי אני המחבר אברהム תהלה יקח
עורות של עגל לעשות מהם קלפים
ועורות לרצועות ויסמן אותם ויכתוב
בראש בפניהם שם הפרשה לאפוקי
מאחמת שעושים הסמן במחט או
במרצע כי הגוי מזיף וכו' וכחוב הכרוך
שامر והני מיili כישיש לגוי ריווח בדבר
אבל כשאן גוי ריווח מותח כי למה יזיף
כי איזו נפקותא יש לו בזיף זה וטוב
לעשות בדברי המחבר והוא לך לשין
הגמ"י וכשמשמן בנקבים במרצע כעין
אותיות ע"פ שהרבה נקל לנו לזייף
וכו' כן חשב ר"י עכ"ל.

והנראה מדברי הכרוך שאמר
והמחבר ר' אברהם הוא לך דהמחבר
ס"ל דהסימן במחט או במרצע אסור כי
הגוי מזיף אלא יכתוב בראש והברוך
שאמור מפרש דבריו דזה לא מהני
הסימן במחט או במרצע דחייב לזייף
הוא דוקא כישיש לגוי ריווח בדבר אבל
כשאן גוי ריווח בדבר מותח לסמן
במחט או במרצע כי למה יזיף ולפנ'
מהני סימן זה אבל בלי סימן כלל איפלו
אין לגוי ריווח לא מהני שהרי צרייך
עכ"פ להכיר שזה העור ובמה יכול שזה
העור שם במים ובטלכית עין ליכא
למייר שכיר שהרי לאחר שם בסיד
העור משנתה מכמות שהי' כשההשיעור
ازול לה ונתעבד וא"א להכיר העור כלל
שזה העור שהניח שם ולפנ' צרייך עכ"פ
סימן לוזה. וס"ל להכרוך שאמר דזה פ"י
הגמ"י דאיפלו כשאן לו ריווח אפ"ה

כ Allow לא חיישין לה כיוון שאינו נהנה בחליפין והבן כי זה לפען"ד ברוד.

ולא הבנתי מה שכח במחזה"ש סי' הניל'אות ג' אמה שכח המג"א וניל' וויל' דאם ישDAL קנה וכרי بلا חותם ואפילו חתמו ולמהר מצא שהחותם מוקולקל ונוראה שנעשה בכונה עי' אדרם א"ה מותר כמ"ש ביו"ד כיוון דאינו נהנה בחליפין דהא יפה כמו הראשון ולהכשליל לא חיישין הנה הוסיף ראיilo חתמו ולמהר מצא החותם מוקולקל נמי שרי APILO נעשה בכונה עי' אדרם דמןיל' הא דיל' דוקא שלא עשה שום פעולה לשבוד את החותם או לא חיישין שמא החליף אבל כיוון דחוינן דעשה פעולה לשבוד את החותם אפשר דהמג"א נמי מורה רכה"ג חיישין דלמא הי' צדיך ליה לשעה ולכן שבר החותם והחליפו באחרת ויל' וצ"ע.

שוב מצאתי בפרק י"ו"ד סי' קי"ח סקל"ה שלא חיישין שמא החליף להכשלו שהביא שם דרכי מהרי"ט בתשובה ח"א סי' י"ב וח"ב סי' ג' ראי' אין לו תועלת יש לחוש שיחיליף בשלו והפרק חמה עליו דלא כשלוי לא חיישין רק אם יש לו עכ"פ איזה הנהה או איזה צודך לומר שעריך להחתים או נראים לו טובים مثل ישראל ועין גם ש"orth חכ"צ סי' ל"ט דבחנים למגדי לא חיישין לזיף אבל היכא דאייכא למייחש שמא הוודך לפי שעה מאותו דבר הנפקד כגון אם פת הוא והלך למקום שאין פת מצוי דאייכא למייחש שמא יערב לו ויאכלנה ואח"כ יתן לו אחרת משלו או אם הוא בכיה"ג דלפי שעה אכלו ואח"כ יתן לו אחר משלו ע"ש דמחלק בנין להחליף ובין להכשל וען הגהות מהד"ב על הש"ע.

שהוא סימן שיכול להודיעף מ"מ די כאן בהכירה כל דהוא לדעת שהם העודות כיוון שלא חיישין להודיעף וככ"ל.

והנה המג"א א"ח סי' תק"ז סק"ג הביא דברי המהרי"ל שהקמץ בעי"ט אצל העכו"ם ופ"א מצא החותמת מוקולקל ואסוד ליקח הפת עכ"ל וכח המג"א וניל' דאם ישראל קנה קמץ שרדי שלא חיישין שהעכו"ם החליף אם אינו נהנה בחליפין כמ"ש ביא"ד סי' קי"ח עכ"ל. ויל' מה שכח ובי"ט רואה שהוא טוב ויפה כמו בראשון שרדי מה לי שהוא טוב ויפה כיוון שלא חיישין שהעכו"ם החליף יאמר סתום ובי"ט מותר דודאי לא החליף ולפמ"ש הכרוך שאמיר ATI שפיר מادر דודאי צדיך איזה טביעת עין ואיה היכר שהוא הקמץ שלקה אתמול ולכן צדיך ביא"ט לדאות שהוא טוב ויפה כמו הראשון וא"כ וראי והוא הקמץ שלו שלקה אתמול אלא מה חמיר שמא העכו"ם זיף ולקח הקמץ שלו ונתן קמץ אחר שנראה טוב ויפה כמו הראשון ובאמת זה אינו שלו אלא החליף לו העכו"ם לזה אמדין כיוון דאין העכו"ם נהנה בחליפין אמדין וראי שלא החליף דלא טרח לזייף ולהחליף במה דלא מדויח ואמדין ביא"ט הוא ושדי, אבל כל זה כשוראו ביא"ט שהוא טוב והוא יפה כהראשון אבל אם אינו דואה כן אסוד וכמ"ש המהרי"ל ולזה גם המג"א מורה, ולפ"ז בירין נמי הכי הוא דבעי הסימנים עכ"פ שיראה שהעודות הללו הם שנותן בסיד והגמ' בסימנים אלו אפשר לזייף ולא מהני לעניין סימן ומיהו לעניין היכר מהני שיכיד שם העודות עכ"פ שעודות كانوا שיש להם סימן זה נתן בסיד והגמ' שיכול העכו"ם לזייף לעשות סימנים

להשלים לו הסכום ורברתי עם בורסקי אחד ואמר שזו שכיח אצל הבעה"ב, ועכ"פ כיוון שיש לו מסחר עם עורות כבר חיישין שהוא יחליף ובשלמא אי לא הרי יעשה רדק עורות שלו אז לא הינו חוששין אבל כל שיש לו עור עורות והוא מטפל בכולם יש לחוש שלסיבה יצטרך להחליף ויתחייב, וזה אפיו לדעת הש"ך ולפי דעת הפוסקים רס"ל להש"ך רלא בעי שם סימן.

ומעתה אומר אני אפיו אלו هي שם בכל يوم ויום להסתכל בעורות מ"מ אconti לא יצא מידי לילה שהרי המג"א שם בשם המהרי"ל ובעצמו חשו ללילה אחת שלן בלילה חותם שהוא החליף או שיחיליף וא"כ בדרין נמי אפיו היה שם בכל يوم וישאיר העורות בלילה בלבד חותם ובלי סימנים כבר יש לחוש שבليلת הלך העכו"ם להחליף לפני שהי' צדיך לי העורות הללו. וכיוון שאנו מכיר העורות בשעה שנגמרותם ואין לו שום טבעת עין ישים חותם על זה שהם העורות שהניהם להעכו"ם לעבר פשוט מאד כביעה בכוחה דבכה"ג יש לחוש לכוכו"ע שם החליף.

(שוב העיר לי עני באות חיים הלו')
תפילין סי' ל"ב אות ט' שהביא דברי המג"א ומה שתיהן בסוגנן גבורים בס"ק כ"ב קו' המג"א משום דאין העכו"ם חדש להחליף בדבר דין לו הנהה וכותב מZN צ"ל דזה צ"ע כי כמה פעמים אית להנהה להעכו"ם מן המוכן עורות כאלו והוא דוצה למכור ע"כ חזידי לזייף והוא ממש כמו שכחתי בס"ד אלא שפלא שלא הביא לעצמו ראי' מהחומר משה זהה וכמ"ש לעיל והחכ"ץ עכ"פ מוכאר בדרין כיוון דהבעה"ב יש לו עור עורות שעוכרים שם בבית הבורסק שוב הוא ליה בכלל

וחזון הרכתי להגאון בעל חמד משה א"ח הניל ורבה גם במחזה"ש הניל שחתמה אמרג"א רבחנים השיג המג"א אמרה"ל ראשוני חנוני מסתם בנ"א פי' רהואיל והוא חנוני ייל' שמא נודמן לו הרבה קונים והוא צריך לקmach זה של אהמול מכרו ומכרו וקmach זה של היום הוא שחוזר ונוחן לישראל ונמצא דודאי היכא שלא נהנה מורה דאיינו מחליף מיהו בתנוני העומר למכור לעולם מקרי נהנה וחישין ולפנן העלה להחמיר בדבריהם ע"ש ועיין חכ"צ הניל ורו"ק.

ומעתה בדרין נמי בהני עורות לא מיביעא לדעת הב"ש ודעמי" דאפיו אינו מדויח ולא חיישין להחליף מ"מ עבי סימניין עכ"פ להכיר שהוא עורות שלו א"כ הכא נמי הרי עכ"פ בעין סימניין להכיר הני עורות ובפרט בעשרות אלפיים עורות וכיוצא בה שיש בזה צורך גדול להכיר העורות ואפיו שלא צורך עכ"פ לסימנים בעורות אלו, אלא אפיו נמי דלא עבי סימנים היכא שלא מדויח העכו"ם כלל מהחליפים מ"מ הכא כיוון דאן בבעל בית חרושת קיימין שהוא חנוני דמויח מן החליפין שהרי לפעמים באים סוחרים וקונים ממנו עורות שיש לו משלו או שמקבל מהמעכדים שם וצדיך עור לאיה עורות או שמי שהוא אחר שמעבד אצלו עורות וחסר לו עור והוא מוכר לו מה שיש לו וכיודע שזו שכיה מאד באנטראקטארס החיים: עוד נלפענ"ז ריש לו לפעמים רוח כגון שהוא מעבד עורות ונתקללו אצלו מהעורות שנתן לו לתיקן והוא אינו רוצה שידע שנטקללו לו העורות ששוב לא יבא אצלו ולפנין יניח לו עורות אחרים

עצמם צריכים לומר לשם הכל עור ועור, ומיהו אם מכנים כולם בכת אחת אפשר דסני באמירה אחת. ועיין מאיל המילואים יוד"ס ר' ע"א.

(ה) אפלו לדעת הש"ך ולהפסוקים דהיכא דין לו ריווח לא בעי לסמן כלל מ"מ היכא דהוא סוחר ומוכר גם עורות אחרים שוב חיישין דילמא ATI לאחלופי וכמ"ש החמד משה והחכ"ע ודו"ק.

(ה) ולענין הקלף שכבר נעשה באופן זהה ובcli סימנים כלל הנה לפסול את התפילין והסת"ת או מזוזות שנכתבו כבר הו"ל דייעך גדול וגם הפסד מרווח וכ��פליין יש בלבד פוסקים דס"ל שלא בעי יעבור לשמן ונגמ' דניוקין מיררי רק לס"ת ולצרכי עוד השיטות דלאחר שכבר נעשה החשש שמא נתעוררו עורות אחרים שנעשו שלא לשם והוא ס"ד ר' דיעבור לשם הוא דרבנן (פמ"ג) ייל דס"ר לקולא עין ברכ"י וחשי' סדר מטה אהרן ומגן גבורים ומשנת אברהם שער תננות עור סע"י י"ז — כ"ה אבל על להבא אם להזכיר הקלף שכבר נעשה באופן זה אני נכו' וצ"ע. אבל לעשות מכאן ולהבא באופן זה חס מלזהיך עור וממי שיקל ראשו יאסרו אותו בודאי.

(ו) האמנם הסופרים הכותבים חפליין אם יכתבו על קלף זה שהוא רק כדייעך לא יוכל לומר על חפליין האלו שהם מהודרים בתכילת ההידור שכامت הקלף רק כשר כדייעך ואינו מצווה מן המובהר וכ"ש על כתיבת ס"ת.

(ז) ובאמת כי פלא לי כי בעונ"ה מעשה שטן הצליחו ולמה באמת אין שם השגחה על עשיית קלף שהוא צריך עယוד לשם וסומcin על מאן

חדש לזייף ובלי סימן אין להתייר כלל).

ואשר נראה להלכה הוא כך א) דודאי לכתחילה אם אפשר יראו הסופרים שהי' להם קלף שעבד דוקא ע"י ישראל ולשם מתחילה עשי' עד סופה ומץ זוטרلن מה שהביא הטור ס"י רע"א לאחר שהביא דעת הרא"ש ז"ל וכ"כ רב נתראוני גאון אם אפשר לישראל לעבדם לשם מצוה מן המוכחר וכך מה שחייב בשמנהו מוקמות. בגין ואעד כמה מוקמות.

ב) hicא דלא אפשר בעיבוד לשם ע"י היהודים עכ"פ יתנו הקלפים ע"י היהודי בסיד ויכוין לשם וגם יעמוד העכו"ם שם ואם יש לו פועלים אחרים כולם יעמדו שם ויכוינו לשם קדושה ס"ת ועכ"פ לצאת דעת הב"ח לכתחילה ובסיוע ישראל אם אפשר.

ג) לסמן כל העורות שנונות לעכו"ם כדי שלא יוכל לזייף, ולדעת הב"ש לא מהניesi' אלא במקומות שאין לו ריווח ובמקומות שיש לו ריווח לא מהני סימן כל דחו אלא בעי דוקא סימן שלא יוכל להזדייף או לסגורו במקום מיוחד דהו"ל כחותם שלא יוכל העכו"ם להחליף ואז צריך לעמוד שם כל זמן שהם עוכדים ואח"כ יסגורו ויחתום את המקום.

ד) hicא דיש לו הרבה עורות כמו הכא בעשרות אלפיים עורות וכיוצא בזה אם נעשה ע"י עכו"ם יש לומר שעריך לעשות לשם כל נחינה וنمינה שהני מה שהתייר הרא"ש שסני בתחילה יעיבוד ולשם לרוגע שכיח גבי עכו"ם שיכוין אבל לכתחוב כל התורף לא וא"כ הכא"ג לרוגע שיכניס עור אחד מהני לשם שלו אבל להכניס עשרה אלפיים עורות אם מכenis כל עור ועור בפני

בסוגיא דיש אוכל אכילה אחת חייב עלי' ד' חטאות

מהי' סוגיות כתיק' של איש האלקים הגאון החסיד רשבכה"ג מרן רבינו עמרם בלום צ"ל בעל שווית בית שערם עד"ח שו"ע

רב מצחתי לי פנים מסבירות בהלכה דתוס' בפסחים ל"ג ד"ה אף הקשו דהודות משמע דמן דיליך חטא חטא מחרומה ס"ל רמיעלה בכזית כמו תרומה והלא כולחו איתו לה האי גז"ש רכמעילה דף ח"י ילפין מעילה מחרומה למילוי טובא ורכנן לא פלייגי ארבי רק לעניין מיתה מושם רכתי' בו ולא בעמיה ולא"ב מ"ט דרכנן דאמרי לא אמרי ש"פ אלא לעניין מעילה אבל מחרומה עד שהיא בו כו' כו' והניחו בקורס'י אבל מג"ש שם תי' כיוון דילפי' בעמיה ח"י ותומעל מעיל שיש מעילה אפי' במדרי דלאו אכילה וכזה הו השיעור ש"פ א"כ ח"ה במדרי ואכילה דמקשי' אכילה לממון ועוד דודאי אי לא הו ידע' מעילה בהקדיש רק מחרומה הו כי' כו' דוקא אבל כאן אדרבא אי לא ג"ש הו"א ריש מעילה בין באכילה בין בהנאה בין פגם ולא נהנה בין נהנה ולא פגם וילפי' רק מחרומה למעט פגם לחוד או הנהנה לחוד ואי לאו דיבורי דתומעל מעיל הו ממעטין נמי כל הנהנות מעילה רק האכילה לחוד אבל השתחה דכתיב

שנעשה עיי' ישראל מתחילה ועד סוף לשם למה לנו לסמור אדריעבר וד"ל. אלו דברי ירידו רושה"ט המצתעדצען של ישראל ומצלפה לדאות בנחמתן המכרככו בכרככת התורה המעתיד בעדו כל הימים לטובה כלב ונפש.

מנשה הקטן

ומה שכחתי ברכבי חוס' שנים בידיתו י"ג שהק' אהא דיש אוכל אכילה אחת וחיב עלי' ר' חטאות ואשם אי' איך חייב אשם מעילה אונור הא' לא שוי מירדי ואמרי' פסחים ב"ט האוכל חמץ של הקרש במועד לא מעיל ותהי דהותם בקדושת דמים דלא נחת עלי' קידוח' ג' ובשנאסר בהנאה איינו שו"פ ולא נהנה מן הקרש ש"פ עי"יש וק"ל משכבות דף כ"ז דפרק אהאי מתני' והרי הקרש ומשנה הא בעי' ש"פ והא בקרורה ג' לא בעי' ש"פ במא"ש תור' זה לי עשים שנה נתקשתה בוה ואזו אמרת' מסבדא דהא דאמרי' דבקורה ג' יש מעילה אפי' לא שוי' מירדי היינו דוקא באית ב' כו' לאילית ב' כו' ולא ש"פ אין בו מעילה ואפי' בקדושת דמים נמי נ"ל דיש בו תרי גונא מעילה או באית ב' ש"פ אפי' לית ב' כו' או אפי' לית ב' ש"פ דק ראית ב' כו' מועלין בו או ואפי' אם נאמר דבשאך הנאות בעין דוקא ש"פ אבל כו' בלא ש"פ אין מעילה מ"מ באכילת הקרש ואדי יש מעילה בכוזית אפי' אין בו שו"פ בן ה' נ"ל מסבדא — ואחד זמן

זהו הגם שאין לחדרו שרצה להכשיל אבל איינו בקי' בהלבות בנהרא, ובספרים המדוקרים והם יראי השם ומבקשים כבד אלף דלאדר עברו זוג חפילין עכ"פ יהרדו שייהיו הפרשיות והכל נעשה מצווה מן המוכחד, עכ"פ לרעת החיק על הסופר היר' ש' שידע שהקלף נעשה בתכילת ההירוד וכפראט כזה' שאפשר ב"ה להדר בתדר קלף

מיבעי אי ס"ד דכנתערך לו קב חיטה בחשעה קביס של חכירו נהי דממוני לא בטול מ"מ רק דמי' הוא חיב לו וא"צ להתח לו קב מאותו חוטי דוקא וודאי לק"מ דרכ' דהוא חיב לשלם להקרש מ"מ בכיס זה אין בו מעילה אלא אפי' אי אמר' דציריך להתח לו דוקא קב מאותו חטוי וה"ג ציריך להתח פרוטה להקרש מכיס זה מ"מ למ מה השעה הוא עצמו בקצ"ח סי' ר"י דכנסי הקדרש שכא להם ע"י קניין אין מעילה דכע' מקדרשי קניין ע"י"ש בארכות א"כ כיון דאי' בטול ורק משום קניין ממון עין שנתכטל בכיס זה פרוטה של הקדרש קנה הקדרש פרוטה בכיס זה א"כ אינו הקדרש ע"י דברו של בר ישראל רק ע"י קניין ואין בו מעילה.

והא דאמר' בפסחים כ"ט האוכל חמץ של הקדרש במועד לא מעיל משום דלא שי' מידי ואף דעתה כי' צוית נ"ל דהוא עפמ"ש קצ"ח סי' שנ"ג לבאר דברי חוס' קידושין כ"ט ד"ה משכו במאחט צד הקדרש דמי' כיון שגובר יכול למכוו ווועצא לחולין ואין בו קרושה רק הדרמים שיש להקדש בו וכיוון דליך רוחא להקדש לא חל בו קדרשה ודין הקדרש כל' וא"כ ה"ג סוף הקדרש כתחלת הקדרש אם אינו בר דמים ולא שווה מידי פקעה קדרשו ולכון אין בו מעילה אפילו אכל צוית דלא משל הקדרש אכל וכ"ז בקדושת דמים שהקדשה רק מצד השווי אכל מצד קדרשת הגוף דלא פקעה בכדי אפילו אינו בר דמים דמלבד הדרמים יש בו קדרה"ג שפיר מועל באוכל צוית אפי' לא שי' מידי והוא איה"ג משום דעכ"פ הקדרש הווא והה"ג בקדושת דמים אם שי' מידי ושם הקדרש עליו אף שאינו שווה פרוטה — וזה שדריך התוו"י התם בקדושת דמים דלא נחתה עליו קדרה"ג

חמעול מעיל לא ממעטינן שאר הנאות ממעליה ולא ממעטינן נמי פחות מכזית דדרדרה מקשין אכילה למון דאפי' — בפחות מכזית מועלין אית ש"פ וחכ"א ותוס' ד"ה ומינה ופנוי' זל"ח שם — ולפ"ז החינה דלא ילי' מהרומה דכע' דוקא צוית ולא סגי בש"פ אבל לעוני זה דעתה כי' צוית ולית כי' ש"פ שפיר ילי' מעילה מגוז'ש מהרומה דמעולי' באכילה עכ' פ וא"ש — וע"י בספר ש"ש ש"ז פ' ש'והיכח מחות' מעילה כ"א דין מעילה בהקדש מצד תורה ממון אלא משום תורה איסור שיש בו והאריך בזה ומדבר תוס' ישנים אלו יש ראי' ברורה לדבורי העכ'פ' בקדורה"ג אף שאינו שווה כלום יש בו מעילה ולפי מה שבઆתני דכזית מועל אפי' בקדושת דמי' ואפי' אין בו ש"פ א"כ גם בקדושת דמים אינו משום תורה ממון רק משום תורה א"י — אלא דה' מקום לחלק דוקא בכזית הוא מדין אי' ולא מדין ממון ודוקא באכילה אבל בפחות מכזית וש"פ או אפי' בכזית ושאר הנאות חז' מאכילה כאמור הו משום תורה ממון.

אמנם גוף ראי' ש"ש מחות' מעילה כ"א ע"כ ד"ה פרוטה שהקשו וליבטול האי פרוטה של הקדרש שנפללה וכו' זונהה מדויק לשון חוס' האי פרוטה של הקדרש שנפללה ול"ק להו נמי מפרוטה בכוס זה הקדרש מבואר בדברה שהאי בא חתعروכת דשייך ברירה וויכל להיות האי' איזה שארצה ואברר ל"ש דין ביטול ברוב] ומאי קוש' הא אמר' בכיצה ל"ח דממוני לא בטול ואר' דאמרי' שם דאי' חchrom' בטול היינו משום הווא אי' קבע ואינו תלוי בא' גזל משא'כ הבי עי"ש — ולפונ"ד נראה סברה ישרא דאין זה ראי' לא

אפשר להתחייב אשם מעילות ועיין פסחים ל"ב. ולשיטת רשי' בכריותה כ"ג ד"ה בגשה שאכל הרבה ואע"ג דאית' והוא בשאר כל הקדרשי האסורי' בהנאה שמועלי' בהם דהא נמי חזילגבוה שם עלו לא ירדו עי"ש מבודר שתוי' גט שוי' פרוטה ומשו"ה מועל'י' בו וא"כ א"ש דהן' איכא קרון וחומש דבר שוי' פרוטהadam עלה לא ירד אבל תלוי' הניל' קשי'.

והנה מדברי רשי' אלו נראה דלא כ"ש"ש הניל' דמעילה בהקדש אינו מצד דין ממון שכו אלא מצד תורה א"י א"כ לא הי' ציריך מומר שהוא ש"פ כיוון adam עלה לא ירד אלא כתוי' כיוון דקדוחה' ג' הוא ולא פקע שם הקדרש מני' שפיר מועל' משומן אין' שבת אלא דכתשו' חת"ס ק"פ ה"ק ע"ב דהא כתוב רשי' בחול' ד' adam חלפי' חמץ מותרין ומחליף א"כ מצינו דמי' לחמץ בפסח וכי' ותוס' הקשו ע"ב הא כיוון דלכתחילה אסור למכור לאו בר דמי' הוא והען' כיוון דלכתחילה אסור להקריבו אינו שוה כולם ותוי' גט רשי' ס"ל כתוי' דבקדרשי מזבח לא בעי' ש"פ ומועל' בכוית אעפ' אינו ש"פ אלא adam ה'י' הדין עלה ירד פקע מני' שם קדרשי מזבח ולכון כתוב רשי' דחוילגבוה שם עלה לא ירד וא"כ אכתי שם קשי' מזבח עליו עי"ש וא"כ הדרקל' גם לשיטת רשי' — לניל' לחדר דתוט' דתוט' כתובות ל"ד ד"ה ס"ל ה"ק ואמאי לא אמר דרי' לטעמי' דראין דינא דגומי' וכו' ותוי' משום דaicא למימר דעת' לא אמר ר'ם אלא בשורף שטרותיו של חבירו או מקדש תכואות חבירו שהוא ממון הרاوي לכל העולם אבל שור הנסקל אינו ראוי אלא

וכשנאר בנהנה אינו ש"פ ולא נהנה מן הקדרש דהנך מיבות ולא נהנה מן הקדרש אין להט כיור ולפמ' ש' נכון שלא נהנה מן הקדרש דאיינו הקדרש כלל — ומעתה לפ' מה שביארנו דוקא באיכא כוית מועל באין בו ש"פ אבל ביליכא כוית אינו מועל תקש' מה פריך התם בשכירותו הרי הקדרש דחיליא אפחוות מכשיעור ופירש' אשם מעילות במועל ש"פ אפיקו פחוות מכזית והורי במשנה דיש אכילה אחת דעה קאי והוא נותר ולא שווה מיד' שפיר בעי' כוית אלא דז"א דהיא שבועה נמי מציע למתיini בנשבע רק עלCSI' שיעור אלא כיון דaicא שם שבועה בעלמא דחיליא פחוות מכשיעור במפריש כפרש' לא קתני א"כ הקדרש נמי נהי דהכא בעי' כוית מ"מ ביוון דaicא שם מעילה בעלמא בפחות שפיר שני דהיכא דיליכא כוית הא בעי' ש"פ והינו שיעורי ולק"מ.

ובהכי א"ש מה שדקדרו החדרוניות איך קתני יש אוכילא אכילה א' וחיביב על ד' חטאות ואשם א' הא שם מעילות אינו חולוי בשיעור אכילה ולפמ' שדהכא בעי' כוית דוקא להתחייב אשם מעילות ודוקא באכילה א"כ שפיר תלי' באכילה ושיעור אכילה דוקא.

אלא אי קשי' הא קשי' דתוס' פסחים כ"ט ד"ה רנכה'ק הק' למאן דמוקי האי דהאוכיל חמץ של הקדרש במועור לא מעיל כר' נחוני' דפטור דקלב'ם קלב'ם וזה בשכתרף צ' מוכח דקלב'ם לא פטר מקרבן וכו' דהכא שאני כיוון דפטור מקרן וחומש פטר נמי מקרבן שאין אשם מעילות בא אלא כשייש קרן וחומש עי"ש וא"כ תקש' הכא במתර רלא שי' מיד' וליכא קרון וחומש ואיך

קצתה"ח ריש סי' כ"ח דק"ל Mai mosif ר"מ אף אם hei שבת והוציאו בפיו הא אם כן בציר לוי אשם מעילות דהא חיב מיתח ב"יד דאפי' לר"מ לוכה ומשלם אית לוי מות ומשלם לית לוי ואף שהוא שוגג הרי גם ח"מ שוגגים פטורין מהשלומין וכיון פטור מקרן וחומש משום קלב"מ פטור נמי מקרבן אשם מעילות ממש"כ חוס' בפסחים הנ"ל דך כ"ח ע"ש, ולפמ"שathy שפיר דוקא באוכל חמץ של הקדש במועד שהיא קודשת דמים ותשולם דידי' משום שגול ממן הקדש קלב"מ פטור ממש"כ מהשלומין קרן וחומש לר"ג ממש"כ חוס' כתובות הנ"ל אבל כאן באוכל אכילה אחת דהיא קדרשי מזבח ותשולם קרן וחומש לכפרה אין קלב"מ פוטרו ממש"כ חוס' כתובות הנ"ל בפסחים כתובות ג' ע"ב ד"ה בר דתשלומי תרומה הם לכפרה דאפי' אוכל חרומה אין קלב"מ פוטרו ושפיר גם בשבת יש אשם מעילות וא"ש.

ומעתה דברי רש"י בכרחות כ"ג נדרשין כמוין חומר שכ' ואע"ג דיסורי הנאה ושאר כל הקדשים שאסורי בהנאה שמועלין בהם דהאי נמי חז' לגביה שם עללה לא ירד ועי' בדנור היא מורה"ל וזה שהגיה ואע"ג דנור היא מ"מ איסורי הנאה היא כשאר וכוי' והנה קושיות דרש"י היה ואע"ג דיסורי הנאה היא או ואע"ג דנור היא ופסל להקרבה א"כ לא שוי' מידי' כקושיתתו' ועי' תי' רשות' דהאי נמי חז' לגביה שם עללה לא ירד ושפיר ש"פ או לדעת החת"ס אף שאינו ש"פ משום שאסורי להקריבו לכתחילה מ"מ בקדוחה"ג לא בעין ש"פ וכיו' שם עללה לא ירד עדין שם קדרשי מזבח עליר ולא בעין ש"פ רק כיון שא"כ הנך תיבות כשר כל הקדשים שאסוריים בהנאה שמועלין בהם הם שפט יתר וגם

לזה שומר שיפטור עצמו עי"ש ולפי"ז כל קדרשי מזבח אין בהם חורת ממון דהרי איינו ראוי לשום אדם וקי"ל המוכר עולתו ושלם לו לא עשה ולא כלום ועי' במא"ל הטע"ז מעה"ק ה"ב ואפ"ה חיבבי רחמנא קרן וחומש כשמעל בשוגג וע"כ חשלומי הקדש בקדוחה"ג איינו מה שגול הקדש אלא לכפרה א"כ גם בנותר דלא שי' מיד' נמי שלם קרן וחומש ושפיר חיב בקרבן של עצמו דלא גול מיד' דהא אמר'י ב"ק ע"ז מעיקרא תורה דראובן והשתא תורה דראובן ועי' בכ"מ ב"ק קי"ד דאפי' שינוי רשות לא מקרי דלא כרמבי"ן במלחמות שם ותוס' ב"ק ע"ז ואפ"ה שלם קרן וחומש וע"כ דהוי לכפרה ומכח רשות' זו הוכיח חוס' כתובות ג' ע"ב ד"ה בר דתשלומי תרומה הם לכפרה דאפי' אוכל חרומה עצמו דלא גול מיד' שלם כפרה לעצמו עי"ש — והוא דכתבו חוס' שם אבל קרן וחומש של הקדש איינו ממש כפרה אלא שלם ממן שגול הקדש היינו בקדושת דמי' כמו אוכל חמץ של הקדש במועד דעת זה קאי חוס' שם וזה שפיר הו' ממן למוכר ורואי לכל העולם ואפ' בהקדש שלו שפיר משלם קרן וחומש מתורת ממון דלאו שלו היא אלא של הקדש כראמרי' ב"ק הנ"ל גנוב והקדיש חיב בר' וזה דהוי כמכוון להדריות והיינו בקדשי בדק הבית דלא מקרי ה' בעלחו ממש"כ חוס' שם ד"ה והשתא אבל בקדוחה"ג שפיר יש לומר כנ"ל רגס תשולם קרן וחומש הוי רק לכפרה ושפיר אכן קרן וחומש אפי' לא שוי' מיד' כמו אוכל חרומה חמץ בפסחים ל"ב ואתי שפיר. ולפי האמור מיושב קושיות

וכברינו אלו יש לישב קושי תוס' פסחים ע"ג ד"ה אף מעילה שהבאנו לעיל בձאתה קדוש מזבח לפני רבנן מחרומה רמעילה בכוזת דתורה נמי קדוה"ג הוא והא אמר רבנן לא אמרו ש"פ אלא לענין מעילה הינו בקדושת דמי דלית כי קדוה"ג ולש' כי שיעור כוזת רק שיעור בדמי דהינו ש"פ וא"ש.

ומדבר תוס' כתובות ר הגיל שתבו אבל קין חומש של הקדש איתן משום כפרה אלא משלם מפן שבוגר הקדש שגול הקדש וכי מבואר שלא בש"ש שהאות לעיל שמעילה בהקדש איתן מצד תורה ממן שב מקוזת או ר' הדר תוס' כתבו להדי' דנט חומש משלם משום שגול הקדש הוא דין ממן גול וחזק לחלק אין חומש לקבן מעילה ועוד דש"ש כתוב דעתן כלל על ממן הקדש מצד דין ממן אלא מצד דין או וא"כ גם חשלומי הקין הוא ורק לכפרה ותו וכתבו להדי' דעת החשלומי לכפרה וכן מוכח נ"כ מהותי ספחין הניל וקלב"ט פטוח מוקין חומש ו證明ה זה איתן — לכפרה ורק מצד דין ממן צ"ע — אלא יש לחלק ממש בקדושת דמי איתן מצד תורה ממן שבו אבל בקדושת הניל אין דעתך מצד ממן שב רק מצד תורה אי' שבו.

אמנם קשי לי בגויי דא"כ בקדושת דמים נמי נראת דתשלומי הקדש הוא רק לכפרה דהא קי"ל דאפי' אם המזיק הקדש בידים פטור משלםafi' הקין מה"ת וכמ"ש תוס' גיטין מ"ט ד"ה שור וב' ק' ע"ב וא"כ ע"כ הא דמללים אינו משום דחסרי' לממן הקדש אלא לכפרה וא"כ אמאי יפטור

אין להם ביאור כלל, לפמ"שachi שפיר רק"ל לרשי' הא תי' זה אינו מספיק חרא דלא שי' מידי ולא שי' קרן וחומש וכיון דאין קרן וחומש אין מעילה מא"כ בשאר קודעה"ג יש קרן וחומש כפי מה שווה להקריבו אבל כאן דלכחה היל אסור להקריבו אינו שווה כלום כקושית חת"ס ועוד דהא גופה מلنן בקדוה"ג לא בעין ש"פ רק כוית רילמא ש"פ בעין כמו בקדושת דמים ושאר קדשי מזבח ש"פ להקריבו מא"כ כאן לנ"ל ועי' תי' רשי' שהוא רק כשר כל הקדשים האסורים בהנאה ואין ממון לכל העולם כמש"כ לעיל ואין בהם דין ממון ואפי' הכי הדרין שמועלין בהן, ע"כ לאו משום תורה ממון רק משום תורה איסור ותשולם לכהריה כמ"ש לעיל וא"כathy שפיר דהאי נמי חזי לגבואה שם עלה לא ירד ואחתיהם שם קדשי מזבח עלייו ושפיר יש בו מעילה לנ"ל. ולפ"ז יצא לנו טעם חדש בקדושים מזבח בעין כוזת דוקא כיון דעתך דין ממון אין בו מעילה רק מצד דין איסור וכל זה כל זמן דשם קדשי מזבח עלייו שרואו להקריבו או עכ"פ אם עלה לא ירד וכיון דקי"ל כראב במנחות נ"ח דאיין הקטרה בפחות מכזית וכמו שפסק הרמב"ם בפ"ג מעשה הקרבנות הי"ד אם כן בפחות מכזית מעידים אנו ואם עלה לא ירד מ"מ אין שם הקטרה עליו ופקע שם קדשי מזבחמנה וממילא אין בו מעילה הוא מטעם חזי לאייצטורי אם עוד חזי זית להקטיר ליכא למימר דהו שם קדשי מזבח עלה מטעמי שכחכו אחרוני דל"ש ח"ש אסור מה"ת רק בא"י אכילה וא"כ וראי א"ש מש"ל דקושי' הניל' והרי הקדש לא קאי אנו ורבנותה שפיר לא חיליא מעילה בפחות מכשיער דהא כוזת בעי' וכמ"ש.

מחויב לשלם כל מה שננהה ה"ג בהקשר כיוון דעתך חסרי' להקדש צדיק לשלם כל מה שננהה מרין ממון הרוות ולא לכפירה — ולפ"ז מושב קושי' תח"ס דשפיר כתוב רשותי' כיוון שם עלה לא ירד אף רלכתחילה אסור להקרכבו מ"מ לא גרע לפחות מ"פ וחסרי' להקדש וצריך לשלם מכל מה שננהה ושפיר מעיל משא"כ בחולי' ה"ק תוס' שפיר כיוון רלכתחילה אסור למכור אף שהחליפו מותדי' בדיעבד מ"מ אין הנהה בו ש"פ ואינו בר דמי' — וכעכ"פ מושב מה שהקשית למ"ל לתוכי' כיוון שלא שי' מידי' ואין קרבן וחומש אין מעילה דשפיר איכא קרבן וחומש לפחות מה שננהה אף שלא שי' מידי' מ"מ הוא צדיק לשלם מה שננהה יהי' מאיזה טעם שייה' וא"ש.

ועוד נ"ל סברא ישרא להליך רשות בחולי' הא אסור למכור לכתילה הוא משום דהוא אישור הנאה שפיר כתבו תוס' דאף רחלילופי' מותדי' בדיעבד מ"מ כיוון רלכתחילה אסור למכור לאו בר דמי' הוא אבל אכן בנוחת הא אסור להקרכבו לכתילה אינו משום אינה' שבו חרוא רו"ש אישור הנאה לגבולה וכי גבוח נצווהמצוות או שיר' גבוי' הנאת הגוף בפיגישת גוף בגוף וקול ומראה וריח אין אסור מה"ת באיה"ג עיי' במ"מ פ"א משופר פ"ג ועיי' ברמ"ם פ"ה מי"י המזבח ה"ט שכחן אין מכיא' מסכי' ומנוחות לא מן הטבל וכי' ואצל' ערלה וכחה'כ מפני שהוא מה"ך וכי' ולא כתוב מפי שהוא אסור בהנאה לגבוח שגבוח אסור ליהנות אלא דמ"ש אינה' לגבי גבוח — ועוד ונוחת אינו אסור כהנאה כלל מצד שהוא רק באכילה קראמרי' בפסחים כ"ר לא יאלכ כי קדש

משום רקלב"מ בשלמה הוא רפטור בחמץ של הקרש משום ראיינו בר דמי' מהא וכמשלך משום רפקע שם הקרש מני' אבל למאן ומקום האי דהאוכל חמץ של הקרש במועד כרנבה'ק' ומשום קלב"מ קשי' — ועוד ראי'כ' אמראי תלי מעילה בש"פ هوין למימר דתלי' בכוחת כיוון דלאו מרין ממון מג"ש כיוון דaicא מעילה בMRI דלאו אכילה ויש לתולות בכוחת אבל קמייתא קשי' — ונ"ל לפמ"ש תוס' כחובות ל' ע"ב ד"ה לא צרכ'י שכחנו כגון דמעיקרא לא הו כה כי אם ש"פ או מעט יותר ועתה שנתקלקלה קצת אינה' ש"פ ואפי' אי זה נהנה וזה לא חסר פטור מ"מ כיוון רשאי כ"ש א"ז מהיב בכל וכמי' מבואר רמנין ממון הרוות נמי' חיבכ' משפט מה שננהה ומדבה לעצמו אבל שלא חסרי' וחייבו אלא פחות מש"פ ואין חיבכ' מצד רחסרי' לחביבו אלא כיוון שיש חסרון לחביבו בכ"ש חיבכ' במה שננהה ועיי' תוס' ע"ז ע"א ע"ב ד"ה ואילפ"ז ה"ג בהקשר דמי' שפיר חייב לשלם מתוךו ממון אף דמיוק הקרש פטור מ"מ כיוון רחסרי' להקשר תיב לשלם במה שננהה הקדן קרין גול הרוות ולא לכפירה ושפיר אמראי כי קלב"מ וא"ש.

אלא דלפ"ז ליתא למש'ל ויש לומר בקרורה"ג משום דין ממון חייב לשלם ואף ראי' ממון הראי לכל העולם וזה שיר' דק לפטור במיוק דכהכי מיוק תוס' כחובות ל"ד הני' אבל בננה מן הקרש כיוון דמהקרש הי' ראוי להקרכבו אף דאין לו דין ממון גרע מפחות מש"פ רג'כ' אין לו דין ממון ואפי'ה כיוון רחסרי' לחביבו

כתב שאין דניין כלל על ממון הקדרש מצד דין ממון אלא מצד דין אי' וא"כ גם תשולומי קרבן הוא רק לכפרה ותמי כתבו להדי' דין החשלומי' לכפרה וכן מוכג ג"כ מחות' פסחים הנ"ל רקלב"מ פטרו מקרן וחומש ומוכח דזה אינו לכפרה רק מצד דין ממון שבו אבל בקדושת הגוף אין רמי מצד ממון שבו רק מצד תורה אי' שבו.

ובר מן דין נמי לא קשי' מידי רשם הקשה רשי' אם חילופי אי' הנהא מותרים למלחיף אם כי מצינו דמים לחמצ' בפסח ולשור הנסקל שאם רעה מכרו לנכרי ותן האוכל חרומה חמץ בפסח פטור מן החשלומים ומדמי עצים וכו' ולזה שפיר הקשה תוס' כיו' דלכתחילה אסור למכרו אף שהחליפין מותרים בדיעד מ"מ פטור האוכלו שלא הזיקו כלום ולא חוסרו דעתם כי נשר בידו הי' אסור למכרו וכן רצון התורה שלא יהנה ממנו וא"כ למה ישלים אם מגע הנאתו כרצונו התורה אבל כאן נהי שלא הזיק ולא חיסר להקדיש כלום כיו' דאסור להקייבו לכתחילה מ"מ כיו' שאם עתה לד ירד יש בעצמו ש"פ ושפיר מעל משום שנגנה מן ההקדש דין החזיב בשביל השזיק וחיסר להקדש דמיון הקדרש פטור רק בשכיל שנגנה מן ההקדש דבר שהוא ש"פ.

ועוד יש חלק והתם כיו' שמנוגף הדבר אי' להנות רק מחלופי כיו' שלכתחילה אסור למכור אף שהדרמים מותרים שאינו תופס דמיון מ"מ כיו' לדרידעה זו שפיר הו מכירה והוא דמיון דלא כורמבי' דס"ל דין דמיון ולא הו מכירה ועי' היטב בחת"ס י"ד ק"ל שביאר בה וא"כ כבר עברה לה יסודא

הוא כל שבקדרוש פסול בא הכתוב ליתן לית' על אכילתו אבל בהנאה לא רק אסור בהנאה הכל שר קדרשי' משום שהוא ממון גבוה וזה אינו גורם שלא ימעול אלא אדרבה שימוש משום אסור להנות ממון גבוה אלא שהතורה פסלתו לערלותו לכתחילה והוא"א דין אינו שוב ממון גבוה ומותר ליהנות בו ווע"ב ח"י רשי' כיו' דאם עלה לא ירד עכ"י עדרין ממון גבוה הוא וא"כ אסור בהנאה ומעולאי' בו ולק"מ — ובזה יהיו כפתור ופרח לשון רשי' שם שעמדנו עליו לעיל. ואע"ג דנותר הוא כהגותה מוהל וו"ב פ"י ואסור להקייבו לכתחילה ווא"כ אין ממון גבוה ומותר בהנאה ואין מועלאי' בו וות' מ"מ אי' היה הוא כאשר כל הקדרשי' האסורי בהנאה שמועלאי' בהם שאסור ליהנות ממון גבוה האינו هو ממון גבוה ואסור ליהנות ממנו דהאי נמי חזוי לי בזה שאמ עלה לא ירד ווע"ב ממון גבוה הוא דאם אינו ממון גבוה ודאי הי' אפי' עליה ירד והוא דהו באמת ממון גבוה אף דפסול לכתחילה להקייבה הינו משום רקדורה"ג הו ממון גבוהAuf" שאיינו שווה כלום ואין זה קושי'תו' כל' — אבל תוו"י ה'ק' נהי דהו ממון גבוה מ"מ לא שווה מידי והרי עבי' ש"פ ווע"ב ח"י דבקדורה"ג לא בעי' ש"פ וא"ש.

ומרבבי תוס' בחובות הנ"ל שכחבו אבל קרבן וחומש של הקדרש אינו משום כפירה אלא משלם ממון שגוזל הקדרש וכו' מכואר דלא כשי' שהבאתי לעיל שמעילה בהקדש אלא מצד תורה ממון שבו רק מחותרת אי' והרי תוס' כתבו להרי' גם חומש משלם משום שגוזל הקדרש והוא דין ממון וגוזל ורוחק לחלק בין חומש לקרבן מעילה ועוד דש"ש

שאחרי אין יכולתי להנחות ממיין כלל שפיר מקרי גבורה בעליו והו בר דמי מכח זה וא"ש.

ובגוף קושי תוי נ"ל סברה ישירה דודוק באוכל בחמצן של הקרש במועד לא מעל שם דאייה נ' בא לו ממק"א מצד שהוא חמץ בפסח שפיר אמר' דפקע שם הקדש מניין ולכן אינו מועיל אבל בנותר אף דלא שי' מידי והוא רונתר רך בהקרש א"כ מ"מ דפקע שם הקדש מכח איה נ' בה רך ארובה מחזיק כח הקדר ולבן שפיר מועיל ונכון.

ועל דבר קושי ראשונה משכיעית כתבתי בחידושי ראי' חירש תוי' בקדושת הגוֹן אפי' לא שי' מידי נמי מועיל הינו רך דלא בעי שייה' ש"פ באמת אבל עכ"פ בעי שייה' שיעור שי' אם הי' בר דמי דלא ש"פ גמירי אלא שיעור ש"פ וא"כ שפיר משומם הא בעי ש"פ — וαιלו ליה נתכוון רשי' שפי' הא בעי ש"פ והיינו שיעורי' כלומר דלא בעי ש"פ באמת אלא שיעורי' של ש"פ וא"ש.

אבל לפען"ד מחוורתא דאי' בקדוחה נ' לא בעי שייה' חוץ של הקדר שננהנה ממנה ש"פ אבל הנאותו שננהנה מן הקדר שהוא ג' צדקה להיות ש"פ ואף דק"יל במעילה ח"י דבעי פגס וננהנה בדבר שישיך בו פגס עי"ש בתוס' ד"ה יכול מ"מ אפשר דבאיה נ' דלא שי' מידי מקרי לא שייך בו פגס וחיבך בננהה ש"פ אבל بلا פגס בש"פ.

ועוד הוא העיקר — לפען"ד דפנס וננהנה אין הפי' שיפגס ויחסר להקדש

כמו אלו ה'י אוכל חמץ בפסח וכי מעיל' רמשום זה הו' ברצוי' כיוון שיכול לאכול וליהנות בא'י וא'י אפשר למשהר עובדא שאפי' מחויר המעות או מתילו מים איינו מתקין בזה האיסור שכבר נהנה בשעת מכירה אבל כאן אם עתה לא ירד אף שאפשר לתקן הא'י עכ"פ מכאן ולהבא להורידו מ"מ מותר להניחו שם לתחילה וא"צ להורידו שפיר הוא בר דמי מה"ח — ואפשר עוד לומר בזה שנחלקו דמכ"ז ורשכ"א דרכב"ן בח"י עכ"פ השוכר את הפועל ס"ל דאי' אי' במכירת איה נ' לפי שאין דמי' נ' גוזל הוא בידו והוא דילפי' והתר הנאה בנכלה מי מכירה הינו מדקרי לי' תורה מכוֹרָה ואי אסור בהנאה לא מקרו' מכירה כלל דאי' הוא בעליו ורשכ"א בנדירים ס"ל מדין פ' היתר הנאה בנכלה מי מכוֹר ש"ל רבאייה נ' אסור למכוֹר אבל עכ"פ כיוון דגלי קרא דאסור למכוֹר שוב אין לו שום זכות באיה נ' ומילא אי' בעליו ולא הדוי דמי' וא"כ שפיר הקשו תוס' כיוון דלכתחילה אסור למכוֹר דלאו בר דמי' והוא דהא אין לבעליו שום זכות בהם ומילא אי' בעליו וחלופי' גזל בידי ואינו דמי' או' שחהליפו מורה' בדיעבד אבל במכור נהי נמי דלכתחילה אסור להקריבו מ"מ כיוון שם עלה לא ירד הרי יש להקדש זכות בגופו שפיר מקרי של גבוה וכבר דמי' —

ועוד דחתם הרי זכות זה להנחות מחולפי' יש לכל העולם כמו לבעלוי' ואין לבעלוי' שום ייפוי כח כיוון דאסור למכוֹר לתחילה שפיר כתבו תוס' דלא מקריבו דמי' אבל בנותר כיוון שיש לגבוה זכות בו והנאה שם עלה לא ירד אף דלכתחילה אסור להקריבו מ"מ כיוון

תי' הגמ' כפשותו הא בעי' ש"פ דכע'י
שתחי' הנאחו ש"פ וא"ש — הארכתי
בוחומר בקדוש — ודי' ישלח עוזתו
מקודש — וכנשר נוערים יחדש —
מדוי יבנה המקדש — ושם נשיד שיר
חדש — כנפשו ונפש מוחותנו יידרו
ואו והכו הנאמן הדושה"ט.
עמרם הק' בלהם

רק הדין שיהי הנאה של כילוי דילפי
מתרומה שאינו אסור אלא בהנאה של
כילוי — והוא נ בהקדש ברכבר שניין
הנאה של כלו אינו מועיל אלא בנאה
הנאה של כילוי וזה מקרי פוגם ונאה
ומי שפגם נאה וכרכבר שפוגם נאה
ופגימתו והנאה כ"א וא"כ באכילת נותר
שהוא הנאה של כילוי שפיר מקרי פוגם
ונאה וכיון שנאה בש"פ דהינו
שהנאחו ש"פ שפיר מועיל ולפ"זathy

חדשנות מאוצר הספרים

זכינו, וביה לאחרונה יצא לאור עי' "מכון משנה הלכות"
שבנישיאות כ"ק מרן שליט"א כמה ספרים חדשים, ולקראות תנ
הפסח הבעל"יט יופיע א"יה החלק העשרי של "משנה הלכות".
תנופה רבה ניכרת ב"מכון משנה הלכות", בחדים
האחרונים יצא לאור על ידי השני ספרים חדשים. א. "מל ולא
טרע" שס מתריע כ"ק מרן שליט"א נגד אלו המתוחדים ואינם
פורעים בצדנאים, אליו הצטרפו גdots התורה בדורנו. ב. "דרך
ישורה" פירוש נפלא על ה"ארחות חיים להרא"ש" שחיבר כ"ק
מרן שליט"א בין סטר לסתר.
בתכנית הופעת ספרים נוספים אחרים וא"יה לאחר הופעת
הכרך העשרי של משנה הלכות ימשיך המכון בהכנות לקראות
הופעותם של ספרים נוספים אחרים.
מכל רחבי העולם ובמיוחד בקרב בני התורה, קיימת
דריכות וציפיה לקרהת הופעת החלק העשרי אשר בה מшиб
כ"ק מרן שליט"א תשובה בעניינים אקטואליים המשמשים
מורחה דרך רבנים רבים בעולם היהודי הגדול.

בעוני חנוכה

מאה כ"ק מרדן שליט"א^ט

אמריו זיל מל' שנה ששמש שמעון הצדיק הי נר מערכי דוקא, וא"כ הרי היו מלומדים בסיסים גדולים מנס חנוכה. ומה ראו לעשות זכר דוקא לנס חנוכה.

עוד יש לעיין בהקדם מש"כ בחו"י הר"ם בכיאור שם החודש טבת הבעל"ט שזמנו קבוע להחטייל באמצעות ימי החנוכה וביאר כי טבת מלשון הטבח הנורוות עיי"ש, ור"ע למה נקרא הטבח הנורוות ולא דישון הנורוות, ולהרמב"ם שכ' (פ"ג מחמדין ומוספין הי"ב) שהדלקת הנורוות היא הטבחם א"כ הול"ל הדלקת הנורוות ומהו לשון הטבח בנסיבות.

והנראה לבאר הכל ע"פ המובא בס' מקראי קודש להגרץ"פ פרנק זיל (עוני חנוכה ס"ז) שהקשה הגר"ח הלוי מכיריסק את האדרמור"ר ראי"מ מגור על רברוי התנוחמא הניל שהדרליקו המנורה מר"ה ולא נתכחנה עד שנה אחרת. והא מצוא להטיב ולהדלקת הנורוות בכל יום ותיי האדרמור"ר מגור ע"פ הגמ' (ביצה כ"ב) דנותן שמן חייב משום מבער א"כ הי יכול להוציא טיפה אחת בכל לילה לקיים מצות הדלקה וגם נעשה נס שהי' דוקא כל הלילה מהותה טיפה. והנה שיטת רשי' והרץ' (שכת כ"ב ע"ב) שאע"פ שהיתה דלקת מכבה ומטיבה ומדליקת בתחילתה כדי לקיים מצות הדלקה בכל ערב. אבל עיי' רמב"ם פ"ג מחמדין ומוספין דרשמע שיטתי' דוקא נר שכבה מדשנו ומדליקו אבל אם לא כבה א"צ לכבותו, וע"כ צ"ל "כני" שמוסיף טיפה בכל ערב לקיים בה מצות הדלקה.

ויאמר יהודת מה נאמר לאדרוני מה נרכב ומה נצטרך האלקים מצא את עון עבריך וגוי, ועי' מס' שבת ק"ה ע"א נצטר"ק נוטריין נכוונים אנחנו צדיקים אנחנו טהורים אנחנו זכרים אנחנו קדושים אנחנו קדושים אנחנו, ולכאורה יש לתמונה דלפ"ז איך הסמיכה נמשכת אח"כ במוש"כ האלקים מצא את עון עבריך שהוא סתרה מפורשת לכ' לדרשת הניל ואיך יוזדק ל夸רו עצמו צדיק קדוש וטהור בעת אשר יודת בעצםו על העון הנמצא בידך.

ונקדמים בעוני דיומא: שבת כ"א ע"ב מי חנוכה דת"ר בכ"ה בכסלו יומי דchanuka אינו כו' כשנכנטו יונינים להיכל טماו כל השמנים כו' ולא מצאו אלא פר אחד של שמן כו' ולא הי' בו אלא להרליך יום אחד ונעשה בו נס והדרילקו ממנה שמונה ימים לשנה אחרת קבעים ועשאים י"ט בהלל והודאה עכ"ל הגמ', וכבר הלכו בה נימושות ובפרט בקושית הב"י אשר כידוע כבר דנו בה הראשונים זו"ל.

אמנם ביוחר צ"ע דאפי' נניח שהי' הנס כל שמנה מי יכול האי עד שראו לקבעו י"ט לדורות, הא גוזלה מזו מצינו במדרש תנומא פ' תצוה ווז"ל א"ד חנינה סגן הכהנים אני היתי משמש בבית המקדש ומעשה נסים הי' במנורה משהו מדרליקין אותה מראש השנה לא היתה מתחכבה עד שנה אחרת עכ"ל עיי"ש. ובמס' יומה ל"ט ע"א

נעשה נס כו' דהינו מצוי השמן שנרכך בכל מינו הוסיפו בכל לילה לקיט מצות הדלקה, ולמה הוצרכו להוסיף טפה ע"כ משומש שלא בכתחה המנורה מזמן הדלקת עד סוף שמונה ע"כ בני בינה ימי שמונה קבועו כו', שגמ' ביום הראשון היה הנס.

ومעתה יובן שפир לשון הטבה הנורו לشيخת הרמכ"ם הנ"ל דבלא כבו הנרות א"צ לכבודו ולדשן ולחוזר להדרlik אלא מוסף טיפה של שמן ובזה מקיים מצות הדלקה בין שעי"ז הנר דולק יותר טוב וזה הטבה הנרות שגורם הטבה באיכות הדלקת הנר ע"י חוספת הטיפה של שמן (ע"י חוס', ביצה כ"ב ע"א ד"ה והמסתפק).

עוד ארווחנה בוה ביאור חדש בדברי רשי"פ בהעלותך ויעש כן אהרן להגיד שבחו של אהרן שלא שינה ומקשים העולם מהיכי תחתי שישנה מצויזי הש"ית ומה שכח הוא לאהרן שעשה מה שצוווה הבודרא, ולפי דעתנו י"ל שלא שינה מלשון עבר ושנה פ"י שלא הצירך לחוזר ולהדרlik בכל לילה כי לא בכתחה המנורה כל ימי חייו וcumעה דר"ח סגן הכהנים הנ"ל ולא הצירך אלא להוסיף טיפה בכל ערבית קיימים מצות הדלקה.

והנה בזמן שבני ישראל היו במדרגה גבוהה והכירו באמונה שלימה שהש"ית עשה ועשה ויעשה לכל המעשים ואין כל חדש תחת השם וידעו שישיך הנהגה שלא כדרכ הטבע או לא הי' שום חדש אצלם מה שמנורה דלקה שנה שלימה או מ' שנה בלי הפסק כי ידעו שהכל מאותה ואין חילוק בין רב למעט, משא"כ בימי

ובזה נתנה ראש ונשובה לנש חנוכה ר"יל ג"כ כנ"ל שננתנו כל השמן שכפף לתוך המנורה ונעשה נס ודרך שמונה ימים, אלא דעת ע"ד שא"כ שלא נכתה בכל יום הרי הוצרכו להוסיף עכ"פ טיפה בכל ערבית לקיטים מצות הדלקה ומזהין לקחו אותן טיפות שמן. והנראה ע"פ הגם' ביצה כ"ט ע"א במחנני שם מעשה באבא שאול בן בטנית שהי' מלא מדוחיו מעיו"ט ונוחן ל��וחות ביו"ט כו' וחכ"א אף בחול עושה כן מפני מצויז המרות, פ"י מה שנדרבק בדורפי ה kali מתחמות והולכות כל הלילה, ובגמ' שם איתא שחרדיו ננסו שלש מאות גרבין מן מצויזי המרות ופירש"י דשמן יש בו מצויזי מפני שנדרבק בשולי המדה ובדרפנותיה וכן מצינו גם במס' ב"ב פ"ז ע"א עיי"ש, עכ"פ י"ל דלאחר שהעירו כל השמן שכפף לתוך המנורה ע"כ נשארו שם הרבה טיפות מן שנדרבקו בדורפי kali, ומאותן הטיפות הוסיפו בכל ערבית טיפה אחת לקיטים מצות הדלקה ונעשה נס שדליך כל הלילה וכל היום מכח אותה טיפה וכבדרי הרא"מ מגור הנ"ל.

ובזה יתיישב מש"כ הפיטן ומנותר קנקנים כו' פ"י מה שנשאר מודבק בקנקנעה עיקר הנס שבאותן הטיפות קיימו מצות הדלקה בכל לילה ומה זה רולק כל הלילה. וגם יתרابر בזה ההמשך בני בינה ימי שמונה קבועו כו', דלפי דעתנו יתרוץ גם הקושיא הנ"ל דבליל ראיונה לא היתה נס. דהא אסקיןן שדליך שמונה ימים רצופים ולא בכתחה כלל והרי לא הי' בה כ"א שיעור יום אחר דהינו מערב עד בוקר מה שלא בכתחה בכoker דיום ראשון הייתה ע"י נס, וזה כוונת הפיטן ומנותר קנקנים

ההקלקה ומאי דניחה קמי" דקוב"ה
לייעדר שם ימי רצונו ייח' שכבה יכבה
וליהפוך אם ימי רצון הי' שידליך לא
יזיוו אותה כל רוחות שבועלם ויכל
לדליך אף' כמה שנים כי השית'ת
וננהגו למלעה מטבח העולם.

וממילא יש לתרץ בוה מה
שהתחלו בו בה להקשוט אדרשת חז"ל
בנטרייקין של נצט"ק, ולפי הניל"ל
הכוונה רדא"פ שאחנו צדיקים
קדושים וטהורים בעינינו אף' האלים
מצאו עון עברך כי כשיכיד האדם שהכל
משמעות ואכן יש אלקים שופט בארץ
ורואה השגחה פרטיה בכל צער וועל
עיז' בא לפשפש ולמשמש במעשו
ביחד שאת ויתר עז. וזהו מה שהבאנו
שור"ח טבח מלשון הטבה כי חנוכה הוא
זמן חסוכה כראיה בספה"ק והיינו
משום שאז נתרבר עניין ההנאה שלא
בדרכ הטבע והשגחה פרטיה המעורר
לאדם להיטיב דרכיו עי' חסוכה וזוהר
לשון הטבה הנדרזו בחורש טבח שזמנה
בחנוכה, ואתי שפיר גם מש"כ בספה"ק
זאת חנוכה זאת גי' צרים קוויל' למוריין'
דהיינו חסוכה חפילה וצדקה כי ימי
הCHANOCHE מסוגלים לזה עי' בספה"ק בני
יששכר ולפי דברינו נחכאר העין זוק'ל.

החשמונאים שגבלה מלכות יון הרשעה
ונתרבו המתיאונים ונחמעטה האמונה
בהשחתה הכרודא באמרם כחכו לכט על
קרון השור שאין לכט חלק באALKI
ישראל ולא האמינו אלא בהנאה
טבעית, ע"כ גדרה ערך הנס של חנוכה
שבמה שדרלק המנורה ח' ימים ראו
בחוש שאכן יש ה' המהווה את כל
החוות והמניג עולמו ברצונו ולא שר
יחפוץ יטנו אף' שלא כדרך הטבע,
וע"כ לשנה אחרת קבעום ימים טובים
בhall וכהודאה כדי לפרסומי ניסא
להתוורע ולהגלוות כי הוא מלך על כל
הארץ ושיך ההנאה גם שלא כדרך
הטבע. ובזה ייל בנוסח הכרכה שעשה
נסים לאבותינו ביוםיהם ההם בזמנ הזה
שמימים ההם נלמד לדעת שיש ההנאה
שלא כדרך הטבע וגם בזמנ הזה הקב"ה
הוא הבורא והמניג לכל הכרואים
ויכול לעשות לנו נסים כמו שעשה
לאבותינו.

ויש ליתן טעם לפ"ז למאיד רפסקין
ככתה אין זוקק לה להורות מה שנלמד
מןורו המנורה שיש ההנאה למלעה מן
הטבע ואני תולוי בידי האדם אלא
האדם יעשה את שלו כגון פועלות

ברכת מזלא טנא

לכ"ק הגה"ץ רב**י פנחס מנחנס אלחצ'** שליט"א ראש
ישיבת שפת אמרת, מחותנו של כ"ק אדמוני' שליט"א
להולצת הננד אצל בנו הגאון רבי שאול שליט"א****
ראש ישיבת גור חיפה
המערכת

חושב ליקח כדוריים (פליען) בחשעה באב

מכ"י הגאון רבי יקותיאל יהודה רוייזענברגער זצ"ל*
בעמ"ס שו"ת "תורת יקותיאל" ב' חלקים

להו למייר עוברות ומניקות מתחענות השחטה חוליה שאין בו סכנה מתחנה אילו לא כ"ש אלא ודאי לא החמירו במקומ חולוי וכנ"ל לדקדק מכאן שעוברות ומניקות פטורות מלהתחענות בגין צומות אחרים שלא החמירו עליהם אלא בט' באב בלבד עכ"ל.

היווצה לנו מדבריו הק' דבאמת אם הוא חוליה וצריך להאכילו ובפרט עפ"י הרופא בודאי מותר הוא באכילה בט' באב אפי' דבר שהוא אוכל גמוד ומחטנג ג"כ ועייד האיסור באכילת ט' באב מכוחו שלא יהא מעונה וקל להבין לפענ"ר. היווצה לנו מזה ברפואה בעלמא שאכילתו לאו לתחעונג ויכול להיות מעונה ע"י אכילתו וליכא תיבא דעתך בזה בפיל (כדורי) קטן כזה פשיטה שיש להתריר בו חרדה להתריא. ב) והנה לכודרה מוכח וምפורש ברשי"י ההפך משיטת הרמב"ן בס' יומא דף פ"ב חוליה מאכילין אותו עפ"י בקיין ואם אין שם בקיין מאכילין אותו עפ"י עצמו עד שיאמר די ופרש"י עפ"י בקיין אם יאמד לנו רופא שהוא מסוכן אם איינו אוכל אם מוכח ומפורש דוקא בסכנה מאכילין ואולי ייל' רבודאי בי"כ הכי הוא דין אבל בט' באב דקיל לא בעינה סכנה ובלא סכנה מאכילין ועפי"ז אולי הינו דמשני הרמב"ם ולא כתוב כלשון הגמ' פסחים כדרך שמתענות ביום היכיפורים והרמב"ם סתמא אמר דמתענות ומשלימות בט' באב להוורתה בה דבאמת איינו דומה ליום היכיפורים. ביום היכיפורים דוקא

נשאלתי: מהadr שהוא חוליה זה חז' שנה על האיצטמיכא הנקרא מגין וישאר פלייען שלוקח אותו בכל יום עפ"י ציווי הרופא ג"פ בכל יום זה חז' שנה וכעת שאלני אם מותר לשותה בט' באב הפליען הילו ולאכלם ואכילהו כן ע"י מזחת מים ע"י אווף בלאטטען כי מתיירא מادر שלא ירע מادر כי מעולם לא חסר ליקח בכל יום ג"פ ע"כ תוה"ש אלה.

תשובה: הנה אם אמן חמוץ מادر הענית של ט' באב יותר מאשר ג' הענית כי הוא עבר שריפת בית אלוקי' ומ"מ התורה חסה על נפש ישראל וע"כ אמרתי מאלקי' נורא אבקש עורה להאריך עניי במאור תורה ק' לשמה ויריק לי מואצרו הטוב בינה והשלל שלא אכשול ח"ז וזה החלו בעזה"ח במס' פסחים פ' מקום שנגנו דף נ"ב ע"ב דרש רבא עוברות ומניקות מתחענות ומשלימות בו כدرך שמתענות והרמב"ם פ"ה מה' הענית ה"י עוברות ומניקות מתחענות ומשלימות בט' באב והרב המגיד היבא הרמב"ן שכח ע"ז אלא מייהו חיה כל ל' וכן חוליה שהוא צרייך מאכילין אותו ואין צרייך עומר ובמקום חולוי לא גוזר רבנן עכ"ל. וכי ה"ה ורבך פשוט הוא שאם חמץ לומר שאין מאכילין אלא במקומות סכנה למה

*נספר ע"י נבד המחבר הרה"ג ולמן ליב רוייזענברגער בן הרה"צ מגיירעיש שלייט"א

שילקה על אבר מן החי רק בגריעותה זוטרתא ובבלעו חי ע"כ. וע"כ העלה לאסור באכילה בבליעה באיסור אף לרפואה בחולה שאין בו סכנה עי"ש באורך ואני העני בקונטרס התשובות של ח'או"ח סי' ל"ד נשאלתי מהרב הגאון בן של קדושים מאיר מנהם אורנשטיין שליט"א מטראפקוב בנו של הרוב הגאון המפורסם ר' חיים אברהם זוקול"ה שהי' בסוף ימי האברך"ק באדריכוב בעהמ"ח דברי אברהם עה"ת בדין הנך פילון הנעים מדם ונשתנים לד"א אם מותר לאכלם חולין שאין בו סכנה ושהה דעת הרבה ותריעתי בארכיות שיטת רבינו הגדור התורת חיים ואמרותיו מחולין ק"ג ל"ק מידיה הנה ע"י בליעת ליכא הנאת גרונו רק הנאת מעיו וע"כ מחייב בכליעה ג"כ בהנאת מעיו וע"כ מחייב בכליעה ג"כ דאייכא עכ"פ הנאת מעיו אבל להלכתא דקייל' רבבי יהונתן הנאת גרונו בעינה וכמכואר ביוור ברמכ"ס פ"ח מה' יסודי התורה עירב בו דבר מר מותר שהרי לא נהנה גרונו בכזית וע"כ באמת אמרין דבליעה לאו אכילה הויאל וליכא הנאה ורק במצה לא בעינה וביוור הסברתי דהנתת המצווה עומדת במקומות הנאה גופנית וכו' ואדרבה מודחוצרן לאשמעין בעל מצה יצא ואי בכל מקום נימא בליעה באכילה אמא איצטירך כלל לאשמעין, אלא ע"כ דוקא פה וה"ט טעם באמת במורו דבעין טעם מרור בעין לעיסה והארכתיש ובחגיג דברי ליד הנה"ג רבי אברהם יצחק שליט"א אב"ד דק"ק טאלטשוא יצ"ו"א בעל המחבר שווית ד' יצחק אמר עם הספר אליו לאמור דעתכונתי בישוב הקושיא מחולין ק"ג עם הקובץ על הרמכ"ס שתירך כן שם והספר זה לא

בדאייכא סכנה, ובט' באב קיל אפי' ליכא סכנה ובחולין סתום ג"כ לא גוזר בה. נלפען"ד בס"ד.

והנה מבואר במס' יומא שם דפ' פ"ג באמר החולה ציריך אפי' אמרו הרופאים איז' מאכילין אותו על פי מי טעמא לב יודע מרת נשפו ודוקא אמר החולה איז' איז מאכילין אותו עפ"י בקיין עכ"פ מעד הסברא הכי הוא דוקא ביום הכיפורים אבל בט' באב דקיל באמת שפיר הכיא ה"ה ראי' רميد דהוי חוליה כבר מתירין אף' אינו מסוכן בס"ד.

ג) Nelפען"ד היתר אחר עפ"י מה שראית בהגחות חכמת שלמה עי' יו"ד סימן קכ"ה הכיא מש"כ בתשו' להתייר לחולין' חזי שייעור איסור אפי' חולין שאין בו סכנה ולא ביאר אמא ובמקרים אחר הארכתי בתשובה בקונטרס התשובות להסביר שיטתו בדכה"ג לא שייך חזי לאיציגרופי כיוון שבודאי לא יאכלו יותר ממה שציווה לו הרופא כי אדרבה יזק לו יותר ואין לומר דיצטרוף בחזי שייעור אחר ממ"ג איסור אדרבה אינו חזור לאכול איסור בחינוך וחזי שייעור זה אינו אוכל רק בהיתר עפ"י ציווה הרופא ולא שייך חזי לאיציגרופי ומותר בכח"ג וה"ה הכי בס"ד וביתר ייל לענ"ד פה האיסור הוא מצד זמן ואיך יצטרופי אם איסור בעזם ודוקא.

ד) Nelפען"ד כיוון דאינו אוכל בלעיסה רק בכליעה וכבר באננו למליקת התורה חיים חולין ק"כ והנודע ביהودה חי"ד סי' ל"ה דהתורת חיים סוכר דבליעה לאו באכילה דמי ובלי מצה יצא מכח דקייל' מצוות לאו להינות ניתנו והנודע ביהודה דחה לי מגמ' חולין ק"ג לא משחת לר"ל

שהאריך שם כנ לפען"ר בנידון דירין רהו באמת לרפואה גמורה לא רק לשמר הכריאות פשוטא מלהא דברוראי מותר בהיתר גמור אליבא דרכו"ע ואין ספק ועיין פמ"ג סק"ח א"א ודו"ק.

תבאננה לדינא להלכטה מעשה מותר מותר. א) מכח המבורא בשיטת הרמב"ן והה דילא כודזה לא החמידו רבנן אפי' ביליכא חשש סכנה ב) מכח רהוי חצי שיעור לרפואה מותר בחולה שאין בו סכנה כمبرואר בחשיבות טוב טעם ורעת רהסברתי דלא שייך כלל חי לאיצטודפי דלא יאללו רדק על פי הרופא ולא יותר וגס בהיתר ולא באיסור. ג) מכח בלעה לאו אכילה היכא דבעין הנאה והנאת גדורן הוא כהתודת חיים חולין ק"כ. ד) נלפען"ר עפ"י המבורא בדומ"א י"ר סי' קנ"ה ד茅וד להתרפאות באיסורי הנאה דרבנן אפי' חולין שאין בו סכנה וכבלבד שלא יאלול לא ישתח האיסור ומברואר בלשון קדרשו ודוקא כדרך אכילה ומוכח הוא באופן דלא דך אכילה ובפרט כדרך שעירקו אינו מיותר לאכילה רדק לרפואה ובאיסור דרבנן דאיסוד ט' באב דרבנן היתר גמור בכך כל אלה הני מותר ובאו והorthyilo לו להיתר רדק שיראה שישפוך המים עם הפיל רדק ההכרת ללחלו ואם אי אפשר בלי מים מותר לשחות גם מים ההכרת זהה ודו"ק. זה נלפען"ר וזה יצילני משגיאות.

בatti עה"ח יום ד' ערך ט' באב תרט"ח פה מ' ואשראהלי הק' קורתיאל יהודה ווונברגען בלאמו"ה פרץ שליט"א.

ראייתי מעוררי ואמרתי ברוך שכונתי לרעת גדור ולadcתי הרבה באומה תשובה ולא אכפו הרכדים ב' פעמים עכ"פ שם סימתי לצרף היתר זה וכמו כן ה"ה נמי מה דראדרבה אישור כזה קיל רחלוי רדק בזמנן ומדרבנן בעלמא י"ל דבראי מותר לצורך רפואה זה נלפען"ר ובאותו נדורן גם הגאון היישש מופת הרדור רדק טאלטשוא הסכים עמרי מטעמים אחרים מכח דנסנתה לרבר אחר סוכ"ס ה"ה נמי י"ל כן וכלא"ה בנידון שלנו איכא רעת הרמב"ס והרב המגיד המתירים בחולה אפי' אלא שום סכנה וכדיי הם לסמך עליהם אפי' שלא בשעת הרחק.

ובשו"ע או"ח סי' תקנ"ר ס"ה עובדות ומnikoth מתענות בט' באב ומשילמות כ"ד שמחנונות ביום היכיפורים ובMeg"א ס"ק ח' בשם המהדר"ל מי שהיה חסר דעתה ונתרפה מיום אל יום מותר בכשר ויין ואין צדיק להחנון בט' באב סע"י "חיה כל ל' וכו' חולה שהיה צדיק לאכול אין צדיק אומר אלא מאכלין אותו מיד רב מקומות חולה לא גזרו רבנן כהדרמ"א ומיהו נהגו להחנון כל זמן שאין להם צער גדרול שיש לחוש לסכנה והמיקל לא הפסיד וככבר ביאר הט"ז ס"ק נ"ה דראם הווא תור ג' לילדתה או תור ז' ואומרת צדיכה אני אסורה להחמיד ולהחנון והmeg"א בסע"ק ט' בתשובה דש"ל לאחד ז' להחמיד אפי' אם אומדת צדיכה אני זיולח בקצת חולה עדין ועייןفتحי תשובה סק"ז בתשו' פנ"י שחולק על הרשל' בחשי' וכותב לקיים פסק השו"ע תור ל' להקל ועי' בשער הלוות מה

הרב יהודה אריה אלטר
חתנו רבי נשיאה
ראש הכלול בירושלים עיה"ק

הדלקת נר שבת וחנוכה

במטלטליין וקונה רק ע"י משיכה א"כ הוליל למשוך השמן. וצ"ל כאן דהוי דבר של מצוה הו"ל כהקדש שהעמידו דבריהם על ד"ת. והנה בגמ' ושו"עadam מדליקין על האכסנאי בכיתו או"צ להשתתף והביאו בזה נראה הדנה בהדלקת נר שבת יש תרי טעמי חדא משום שלום בית שלא יכשל בעז וعود טעם משום עונג שבת ושמחה שבא ע"י הנר שזה העניין כתוב מהרי"ל ופסק כן הרמ"א דרכ' עשרה בעה"ב יכולין להדלק ולברך במקום אחד אף שמצד שלום בית כבר/licא מ"מ משום חוספת אורה ושמחה יכול לברך וננה מצד הרין ושלום בית צורן להדלק היכן שנמצא בשבת ובכל החדרים אבל מצד החוכ דעונג שבת הוא חייב אפי' אם במקום שנמצא כבר דולק נר מ"מ יูล להדלק או להשתתף כדי לסייע בעונג אלא שחייב זה יכול ג"כ לפטור ע"י מה שמדליקין עליו בכיתו וכן צ"ל בנד חנוכה שיש חוב שידליך בבית שהוא שם ואפי' יש לו כמה בתים ואפי' במקומות שמדליקין והוא מהאכסן שם ציריך גם הוא להדלק או להשתתף וכשה מוכן בדברי המהירוש"ל שהביא המג"א סי' תרע"ז והסמור על שולחן בעה"ב א"צ להשתתף דהוא בכלל בני ביתו והנה החוויש ושו"ע הרב העתיקו את דברי המהירוש"ל גם לעניין נר שבת והסמור על שולחן בעה"ב אינו יכול להשתתף או להדלק דהוא בכלל בני ביתו והגמ' דלהנ"ל יש מקום להדלק

לבור דין הדלקת נר שבת וחנוכה בישיבה וכיו"ב או אורח אצל בעה"ב וכו', דגם' ושוו"ע אכסנאי משתתף בפריטי ויל"ע אם פרוטה דוקא או כל דחו ועד"מ בישיבה וכיו"ב שמדליקין נר למאה אם יוצאן בו יידי חוכה או שציריך שוה פרוטה לכל אחד, ומהא דכתבו הראשונים דסגי בפרוטה אחת לשמנון ימי חנוכה נמצא דין ש"פ לכל يوم וע"כ דפרוטה ל"יד, אך הא גופא צ"ב adam שתווף הוא דין ממון שקוונה חלק בנו וודאי שציריך פרוטה דוקא דפחות מש"פ לא שייך בו הקנהה ומפורש ברמב"ם פ"א מהל' מכירה, ובזה מבאים דברי רש"י סוכה adam ש"פ ותמהו עליו דהרי ערבה אין בה רש"י דודאי אם לוקח הערבה והיא שלו هو לכם אף בפחות מש"פ רק שם בגמי' מיירי שכיל ישראל יצאו בסוכה אחת וע"כ ע"י שותפות ושותפות היינו שמקנה לו חלק בסוכה א"כ לא שייך שיקנה פחות מש"פ דין קניין על פחות מש"פ משא"כ ערבה שאין בה ש"פ בכלל וראי שיכול تحت לחברו דבר הפחות מפרוטה והוא שלו אבל קניין ושוחפות לא שייך והבן, עכ"פ אם היא דין ממון בפי פרוטה דוקא. (וכן צ"ל לש"י הכ"ח והאחרונים דהבעה"ב ציריך להוסיף שמן כשביל האכסנאי עכ"פ שזה דין ממון שחלק מהשמן שלו) אף שזה צ"ע דהרי חכמים עקרו קניין מעות

שחווף כמו בעה"ב שפטוד כולם אך לא דמי כלל דשאני בעה"ב שעליו החוב מוטל להדרlik בכיתו וכליון הרמ"ס ושו"ע אחד האנשים ואחד הנשים חיבים להדרlik בכתיהם משא"כ כישיבה וכיו"ב שאין אחד מיוחד כבעה"ב שוב כולם חיבים להדרי להדרlik או עיי' שתות.

והנה בר"ז פסחים דף ז. כתוב רמצות נר חנוכה אי אפשר עיי' שליח ואך שאכסנאי עושה בעה"ב שליחו להדרlik מ"מ כיוון שמשתחף בפודטה חשוב כאלו הוא בעצמו מדריליך וברא"ש שם מפרש רבעצם שייך מצות הדרלקת נר חנוכה עיי' שליח ולכארה כוונתם אם דין שחווף הוא כעושה הבה"ב שליחו להדרlik או חשוב בעצמו קיים המצווה ואפשר שכונת הדא"ש שכח רישייך מצות הדרלקת עיי' שליח אין כוונתו דוקא דמשתחף רק כל בעה"ב בכיתו אם מצווה לאחד להדרlik קיים בעה"ב את המצווה כיוון שעיקר המצווה שהיא דרוק נר בכיתו ומדריכיהם למדנו ראין מצווה דוקא שידליק רק כל שרולק הנר שלו מקיים המצווה (ובזה מובן העניין דמדרלקת עלי' בגין כיhei שפטורו ולפי"ז יהא הדין דוקא כשמדרלקת אשתו בכיתו בנותו שלו אבל אם אשתו הדרלקת בכית אחר אין עלי' בשכליין) וגם למドנו מהר"ן דזה עניין השחווף שעיי' שנדרא גם נר שלו או המשמן שלו דרוק סגי בכך לקיום המצווה אי"כ ייל דא"ע דוקא שחווף בחלק ש"פ רק כל שנדרא שמדרליקין בשכליו סגי בכך, ואפי' אין ש"פ וכדמוכת מהמאדי הנ"ל.

בין נר שבת לנר חנוכה נר חנוכה כך הייתה התקונה נר איש בכיתו ולכון הסמור על שולחנו הו בכל ביתו משא"כ בנר שבת דמלבד החובה על הבית יש ג"כ חוב על הגדרה מצד עונג שבת שאך בסמור על שולחנו ייל דין נפטר אלא בשתווף ונ"מ בכל זה לעניין האוכל אצל חמיו או אביו בשבת אם אשתו יכולה להדרlik שם נרות ומנג העולם והובא בחה"ר סי' דס"ג שמדרליקין ומרליךין ויש לומר דמלבד מה שהטרו והפרד"ח חולקין על המהדרש"ל והמג"א מ"מ יותר מזה יש לומר דכוונת מהדרש"ל דוקא על סמור חמיד על שולחנו הו בכלל בני ביתו אבל מה שכשבד זו מתאכسن וסoulder אצל עדרין אינו בכלל בני ביתו וראיה לזה דהרי המג"א תמרק דבריו במהרי"א שהובא בכ"י סי' דהע"ז ושם כתוב רבנן גדורלו או חתנו שאינו סמור על שולחנו צרכין להשתחף בפודטה ומדريك מזה המג"א דאם היה סמור א"צ להשתחף וע"כ כמהדרש"ל ושם ע"כ הכוונה סמור שהוא סמור כל ימות השנה על שולחנו הדרי זה מה שכותב רבנן או חתן צדיך להשתחף באינו סמור וע"כ מידי שם שאוכל אצלו וכמו שישים שם דמיידי שאין להם בית שמדרליקין בשכליו וא"כ ע"כ שאוכל שם ואפ"ה צדיך שחווף בפרטיו וע"כ סמור הכוונה שתਮיד סמור על שולחנו אז הוי בכלל בני ביתו אבל מה ששוחת אצלו שבת אחת אינו בכלל בני ביתו וזה דאיתו מוכחתה וכן הסבדא נוטה, ועוד פ' עללה מזה רטמוכין על שולחנו נפטרים בנר אחד ולפי"ז ייל רכישיבה מיקרי הכהודים סמורין על שולחן אחר נפטרים בנר אחד אף ללא

גדר דין תבנית המנורה ותומתעף

בא"ר) חמה ע"ד דז' נרות דמעכbin הוו
משום דז' נרות הוו על ז' קנים וכל
שחיסד בנדות HISDRO בקנים וגוף הקנים
מעכbin. ומה נפ"מ שועשה עוד כל
שגווי הקנים הוו שבעה אסורה. המתברר
מכאן דיש להסתפק בהא דאי' ז' קנים
מעכbin זא"ז זוז' נרות מעכbin זא"ז האם
דינא דז' קנים מעכbin לחור ודרינה דז'
נרות מעכbin לחור א"ר דרינה דז' נרות
מעכbin הוו מדרינה דז' קנים מעכbin
וכל שאין נר נתבטל שם קנה ממו.
ולכאורה היה נרא להוכיח דז'
נרות דמעכbin הוו מדרינה דז' קנים
מעכbin זל"ז, כמה שראיתי להאו"ח
הקר' (פ' חרומה פסוק ל"ז) זול' בהקומו
רכבה תנן ז' קנים וכור' וקשה והלא לא
נאמר הויה אלא בקנים ולא בנדות
ומנ"ל דמעכbin זא"ז יעוש' שהעללה
ואולי כיון שנংгла הטעם ז' קנים שהם
לשום בהם נרות א"כ כשאין הנר הדרי
הקנה בטל וככלו אין והוא מעכbin
עכ"ל. הדרי הוכיח נכוונה דז' נרות
 למעכbin הוו מדרינה דז' קנים מעכbin
ויעו"י בשפ"א בסוגיא דמנחות עי"ש.
וצ"ע בוה ד' החכ"צ הנראה דעתו דז'
נרות דמעכbin אין מדרינה דז' קנים
והלא על הנרות לא נאמר בהן הויה.
ויעו"י בתשרי לבודשי מרדכי (מהרו"ת
חו"ד סי' ס"ח) שנעהדר בוה ע"ד
החכ"צ והביא מכ"מ שלא נאמר בהן
הויה במוחדר דריים לעיכובא, ומצעתי
בתשרי מהרש"ט (ח"ז סי' נ"ד) שהעללה
במנורה בת ז' קנים וזה נרות דכ"ע מודו
בזה אחר שהביא ד' הכרכ"ש והחכ"צ.
ולכאורה ד' צ"ע כמה שהעללה דlc"ע
שדי דהלא כפי' חכ"צ בהא דז' נרות

בاهאי דין לאיסור עשיית המנורה
תבנית/manorda מקדש נחלה ופוסקים אי
איסורו חל כשחיסד רבד בעשי' רכגן זו
הוה רבד המעכbin בתבנית/manorda
המקדש. דעת הש"ך (כירור"ד סי' קמ"א
ס"ק ל"ז) דאיסור עשיית התבנית/manorda
בל' גבאים כו"פ הוא רוקא במנורה
תתכת דרכגן זו אין מעכbin בתבנית
מןורה מקדש משא"כ במנורה זהב
רגבאים כו"פ הוא רבד המעכbin
בתבנית/manorda במקדש. ואחרת הוא דעת
הככ"ש (דר' כ"ד ע"ב) שיצא לעדרע
שם במקומות שעושים מןורה דוגמת
מןורה מקדש בשינוי עמידת קנים
ונכ"ז שם הוסיף זול' ועוד אני אומר
רכבל שעווה ז' קנים אפי' חיסד רבד
המעכbin אסור יעוש' بما שהשיג ע"ד
הש"ך הניל', ע"כ. והנה נתפתחת לדעת
הככ"ש דאפי' כשחיסד רבד המעכbin
בתבנית/manorda חל איסור ואיסור עשיית
התקנית/manorda ז' קנים. האם
לדעתו יש לאסוד בעשיית/manorda בת ז'
קנים וזה נרות לפ' המבואר במנחות
(כ"ח ע"א) דשבעה קני המנורה מעכbin
זא"ז זוז' נרות מעכbin זא"ז דיש לעדרע
דרעתה הרככ"ש דאפי' כשחיסד רבד
המעכbin יש בו הוא רוקא ברבד
המעכbin שהוא לוני ולקישוט המנורה
המןורה, דבכה"ג שאין נר בתשרי חכ"צ
נתבטל הקנה ממו. והנה בתשרי חכ"צ
(סי' ס') העלה להתייר במנורה ב' ז' קנים
וח' נרות וחילא דידיה דאי' במנחות דז'
נרות מעכbin זא"ז וכל שחיסד רבד
המעכbin אין איסור בעשיית התבנית/manorda
ובתשוי' שו"מ (מהרו"ק ח"ג סי' ע"א

שנסתפק בזה באיסור עשיית חכנית ארון ייעו"ש. ויעו"י עוד במנ"ח (מצוה רנ"ד) שכח ווז"ל בא"ד ודע ראף דהgem' לא נקתה אלא צורת הבניין רצורת הכלים מנורה ושולחן לאו דוקא אלאafi' כעין מזבח הפנימי אסור לעשותות כדוגמתו אך דוקא אוטם שנחפרש צורתם בתנ"ך או ברוח הקודש אבל שאר כלים אין איסור לעשותות כמוותם עכ"ל.

אמנם ייעו"י במאיiri (ע"ז מ"ב ע"ב) בא"ד ווז"ל וכדומה לזה כתבו בתוס' מאחר שככל שורת נאסרה מלא תעשה מה הוצרכה חורה לומר בקטורת ובשמון המשחה ובמחוכנתה לא תעשו כמוותו וחתי כדי לעבורי עליו בשני לאוין ויעו"י עוד במאיiri (ר"ה כ"ד) הדרי מבואר מדבריו דכל הכלים בכלל האיסור ובפוסקים שהביאו הר' דין להלכה פירטו בית שלחן מנורה ונראה דוקא הוא וצ"ע באמת דמאי שולחן ומנורה משאר הכלים שקבעו חכניתם שאינם בכלל איסור עשיית חכנית ויעו"י בחורתה משה (בסוף פ' יתרו) שנתעורר בזה מדברי התוס' בזומה (נ"ד ע"ב) והעליה שבאיםו עשיית חכנית כלל דוקא חכנית כל שתחכנתו מורה לשימושו המיחוד ייעו"ש.

ונראה דכל זה מתבסר כמה שחלקו הראשונים ביסוד איסור חכנית המקדש וככליו דעת המאיiri (ר"ה כ"ד) דאייסרו הוא מלא תעשו ליהא לע"ז וכפי המכואר בגמ' שם אמרם דעת הרמב"ם (כפ' ז' ה"י מהל' בית הבחירה) וכן דעת החינוך (מצוה רנ"ד) דאייסרו הוא מדין מורה מקדש ורואה להזה מהה שקבעה הרמב"ם להלכה זו בהלי בית הבחירה ומה שmoboor בהלמור דאייסרו הוא מלא תעשו הוא להס"ד שם אמרם למסקנא לא קיימת היכי עכ"ד. ונראה

מעכין אינו מדינה דז' קנים. א"כ לדעת היבכ"ש הו"ל ככל דבר המעכ卜 שחייב בעשיותו דהוא בכלל איסור עשיית חכנית מקדרש כיוון דחכנית ז' קנים הוא. ויעו"ע בהגחות למאירי (ע"ז מג ע"ב) מה שהביא באגדות סופרים מהגרע"א.

והנה ראוי עוד דבר תמהה מאור להחתח'ס בספרו תורה משה (כפ' וישב דברי אגדה לחנוכה). ור"ה בפסיקתא ליישוב קושית הרא"ם הידוע שלא ה"י להם בזיכין להזיק לתוכן שמן אלא טבלו ז' פתילות בשמן וננתן על ז' שפידים ואם יכללה הפתילה יטבלו פתילה אחרת ונעשה נס ייעו"ש. ופלא דאישתמייא מיניה משנה ערוכה במנחות ז' קנים מעכבים זה את זה וזה נרות מעכבים זה את זה ויעו"ין פרש"י שם דנרות היינו בה זיכין שבראשה וכן כתוב בתש"ו הרכיב"ש (ס"י ת"י) הביאו מהירוש"ס הנ"ל ועוד יש להעיר בדברי החתח'ס דחכנית מנורה מקדרש בימי החשמונאים הייתה ז' קנים לחור דלפי"ז יש לאיסור באיסור עשיית חכנית מנורהafi' מנורה בו' קנים לחור ואין לומר שעת הרחק שני דיעוין בכבוד שור (שבת כ"א ע"ב) ווז"ל בא"ד ולהיכי מתירין חכמים לעשיות חכנית מנורה של עז ואילו היה קשה לגבוח בשעת הרחק היה איסור לעשותות כמוותו דהו"ל ממשין ייעו"ש. ויעו"י בתו"מ (סוף פ' יתרו) בנידון דין רין וצ"ע. והנראה בזה דהנה יש לדיק בהא דאיתא לא יעשה אדם בית חכנית היכל אסדרה חכנית אלום חצר גדר העוררת שולחנה מציר השולחן מנורה בעורת מנורה וכוכ' דאמאי לא פרט שאר כל שרת כוגן לא יעשה אדם ארון בצדקה ארון דהרי גם באוון נאמר דין חכנית עם מידות ויעו"י במנ"ח (מצוה צ"ה)

בכללו נינה דוקא כלים שהם חלקוּי המקדש ושם מקדש עליהם שהיה בדין ומקדרשי תיראו ומקור לדעת הרמב"ם רמנורה ומשלחן ומזבח הוא דין בגין הבית נראה מהה דעתה בירושלמי (פ"ד שקלים ה"ב) השולחנות והמנורה והמזבח מעכbin את הקרבותות ויעו"י בתוספתא (מנחות פ"ז) השולחן והמנורה והמזבח מעכbin זה את זה והוא מהירושלמי שם דכל היכא כתיב נוכח מעכב יערוי"ש. המתכבד מכאן בדעתו ובמנורה תרי דיני איתא בהו דין מנורה לגבי הכלקה ודין מנורה בהקשר ההקרבה ומנורה ושולחן ומזבח מעכbin זה את זה וכיוון דהם בכל דין בגין הבית רמנורה את הקרבותות יש מצוה בעשיותם ואינם רק הקשר מצוה דהינו מצות הדלקה.

ומהאמור יש לבאר כמה שיש לעיין דאין הדליך המנורה בימי החשמונאים הלא גנוו את המזבח כראיתא (מרות פרק א' משנה ו') ולදעת הרמב"ם הרי שלחן ומנורה ומזבח מעכbin זה את זה אמן להמבודר מדרעת הרמב"ם רבמנורה תרי דיןਆ איתא בהו דין מנורה בקיום מצווה הדלקה ודין מנורה במצוות העמידתן ביהיכל והוא דין באלה בהקשר ההקרבה מבואר דהאי דיןਆ דשלוחן ומנורה ומזבח מעכbin זה את זה והוא דין באheidתם בהיכל ולגביה דין הכלקה ההקרבה אבל אין מעכbin זה את זה במנורה במצוות הדלקה שבה. וראה להזה הוא מהה שפסק הרמב"ם (פרק ט' מביאת מקדש) רהדלקת הנרות כשרות בחוץ יעוי"ש ע"כ דין השלחן ומזבח מעכbin מצוות הדלקה אלא דין דמעכbin הוא מדין עמידתם בהיכל והוא מדין בגין בית הכהירה רוזה מצותו.

לבאר לדעת הרמב"ם באיסור עשיית תבנית וכליו והוא מדינה ומקדש תיראו איסור עשיית תבנית חל דוקא על כלים שהם מדין מקדש ומדין בגין ויבואר להלן אמן לדעת המאירי ואיסור עשיית תבנית הוא מלא לעשות כדמות שימושי הרי כל המשמשים בכלל ובכיוור מחלקות נראת הדנה נחלקו הרמב"ם והרמב"ן בס' המצוות (מצואה ל"ג) בגין כלים اسم הם בכלל מקדש או לאו ובכיוור לדעת הרמב"ן דין מצוה בשולחן ומנורה בעשיותם ולהעמידם בהיכל דעינו כך הוא מכשיiri מצוה סידור והדלקה דהינו מצוה להדלק במנורה העשויה כך ובשלוחן העשויה בתואר כזה ולא הוכשר בעיני הטעם שכ' בו הרוב שם חלחום מחלקי המקדש לפי שאין הכלים חלק מן הבתים והוא ראי' רהא מקיריבן בבית ע"פ שאין בו כלים אלו עכת"ד. אך דעת הרמב"ם מבואר שם דדעתו רהכלים הם עצם חלקוּי מצוות המקדש ריש מצוה בעשיותם וכבהעיםידם על מקוםם ועוד יתר יש גם מצוה הסידור והדלקה ויעו"ן במצוות כ' ז"ל הנה יתבהיר שכן בית הכהירה מצוה בפני עצמו וככבר ביארנו שזה הכלל כולל מינימ רכבים שהם המנורה השלחן והמזבח כולן מחלקי המקדש והכל

קרא מקדש עכ"ל.
המתכבד מכאן לדעת הרמב"ן אין מקום להליך בין שלחן מנורה לשאר כל המקדש רכל הכלים אין עליהם דין אלא מכשיiri מצוה גרידא חשייש קרושה ומדעתו נראה איסור עשיית תבנית הוא מדין לא תשען כדמות שימושי ולכך דין איסור עשיית תבנית על כל כלי המקדש.

אמנם לדעת הרמב"ם דיסוד איסור עשיית תבנית הוא מדין מורה מקדש

דוד שלמה קלין
בן כ"ק מדן שליט"א

בדין שכ"מ שהקנה נכסיו אגב קרקע

מודרח לשנות הלשון ע"ש, ופשות. ולכודורה יש גם להסביר לפ"מ דנקטין בס"י דנ"ח ס"ב בהגהיה, רסתם קניין הוי מעכשו, ע"ש, וכיוון דאפקטי לעצמו ממתנה שכ"מ שוב הו"ל כמו בכל הקניינים, זו"פ, ובגהגות הט"ז שמה האיך להצדיק לישני רהר"ם שהיתה לו בחשו' הרשב"א הנ"ל, רכמו בכל קניין אג"ק צדיך שיקנה חן הקרקע והן המטלטלי בשעה אחת, ומשונת קניין זו רבעשה שكونה הקרקע היינו בגין מיתת הנותן כבר א"א لكنין אג"ק לחול, ולמהדר"ז למקנה לחכירו מטלטלי אג"ק של המקובל, זולת אם הי אומר מטלטלי ומקרקעי לפולוני או קני הכל בתנתנה שכ"מ, וסימן שם בכהנים הגיה כאן בעל הסמ"ע, ע"ש. ויש לדיק מדברי הט"ז הללו דנקט בليسני" דרဟבא ורומה למי שמקנה לחכירו אג"ק של מקבל מתנה, שפשות שאיןו מועל כיוון דאין לו לנותן זכות בקרקע ה"ג בזה דין לנותן שום זכות בקרקע דכבד מת, וכו', ובהשפה

הרשב"א ז"ל בחשו' סי' תחפ"ב דן לגבי שכ"מ שהקנה נכסיו אג"ק, והعلاה שם רלא קני מפני שלא קנה קרקעות עד לאחר גמר מיתה והר"ז כמקנה מטלטין אג"ק של עצמו שלא קנה, והסבירו לפי פשוטו לכואורה, דקנין שכ"מ לא קני דק אהדר המיתה כמובואר בגמ' ב"ב פ"י נזרף קל"ז ע"א, במירא ראבי שם עי"ש, ובטור ושו"ע הל' מתנה (ס"י רמ"ח), ואז לא יהול גם קניין אגב, זולת אם פידש במיוחד שכורעתו שיקנה מקרקעי ומטלטלי בתנתנה שכ"מ, ולכודורה טעמא הוי דא"ק לאח"מ ואז לית ליה لكنין אג"ק לחול מכוחו, ועי' נתה"מ ס"י ר"ג ס"ק ל"ד, ובכואור הגדר"א שם אות מ"א, דבזה שפ"י והרגיש קניין אג"ק הוי כגרד גלי רעה ולא ניחא לי' קניין שכ"מ וכאלו שאמר לו שיקנה אג"ק וערדיין לא מסדר לו הקרקע ואין לו על מה לחול, ולפי"ז לכואורה יתיישב גם גירושה הר"ם שהביא הסמ"ע שם סקנ"ד, וכן גם לפי דבורי הסמ"ע בעצמו יש לבادر כן ואכ"מ, ולא

בתבונתו הוא רוקא במנורה שהוא צדיך לה מרין בנין ולא במנורה שהוא צדיך לה לקיוםמצוות הרלקה גדריא ובזה ניחא דין למלומראיסטר עשיית הבניה ממנורה שעושין בימי החשמוןאים כיוון שהיא צוותה רולקה שמנורה זו דין לקיוםמצוות הרלקה היהת הו"ל כשר כל שרת דין אין איסור חול בעשיית הבניה לדעת הרמב"ס כיוון שאינם כלים מחלקי המקדש שייהיו נכללים בדין ומקרים תיראו. וערדיין יש מקום להתgard בז.

ומהמורים מכל האמור אתאן עלה דמנורה שעושין בימי חשמוןאים דין מנורה לקיוםמצוות הרלקה היהת ולא דין מנורה שהוא מרין בנין בית הבירה שהוא לגבי ההקשר והקשר רהלא מכין דגנו את המזבח השולחן ומנורה ומזבח מעכbin זה את זה ברין ההקשר ההקשר ויש מקום ליישב רכרי החתח"ס דמנורה דכימי החשמוןאים לא היו קבועים בה נרות וכיון דכמנורה במקום שאין מזבח דינה לקיוםמצוות הרלקה לחור ייל כמה שהקפירה תורה במנורה

היה"כ בנו"ב, אלא הבונה שיקנה בתורת הצד, או דרך לדינני נחשב כאלו בתחום הקruk הוא, וע' סמ"ע סי' ד"ב סק"ג וול' כיון דמנוחים על הקruk וכור' כאלו חן מגוף הקruk ומוחודרים אצלה ע"ש, וצינו לאבן האזל הל' מבירה פ"ג, שתלואו בפלוגת דאשונים, ואין הספ"ח, ועי' קצת החושן סי' צ"ה סוס"ק ג', ולכאורה בזה תלייא גם אי צדיק הנזון שיאמר, עי' ברמ"ס הנ"ל הל' ט, בנ"ב, וכראב"ר ע"ש, וע'תוס' ב"ב ע"ז ע"ב, ר"ה נקנה וכור' והוא אגב ملي' נינהו, ובראב"ס שם, ע"ש, ראייך נחשב בגין גופו הקניין או צדיק שיאמר בפה, ואם נאמר ברבורי לשם ע"ה הנ"ל أولי יסברו שא"צ הנזון להגיד לו שיקנה.

וע"פ יסוד זה נניח עוד לבינה, רהנה כבר כח הרשב"א בח"י לקידושין כ"ז ע"א, בר"ה בר"א לגבי איעול ונפיק אוזו"ע"ש דבעין שיאמר לו בפירוש קני וקני ע"ש, וכן משמע שם עיר בכ"מ, ועי' שם בר"ה והא וכור' ויש לרקרך וכור' ע"ש, והבא מרבורי החוס' בגיטין לגבי עציץ נקוב ע"ש ולכאורה דוקא בשטר דסתמא למפרש דמי ע"ש אבל באופן אחר בעין שיפרש, ועי' גם רשב"א ב"ק קי"ר ע"ב, בר"ה גירסת הספרדים ע"ש, ויש לחלק, עכ"פ ייצא לנו בדעת הרשב"א שצדיק המקנה לפדרש בקנין אגב, ואולי דוקא מושם הא פסק הרשב"א בחשוי שכחה חתמנו דלא קני כיון דבעי גם אמידת הנזון, וזה ליכא, ובז' רק אי בשעת מיתה קני, פ"י דאפשר גם להקנוה בשעה זו עי' ב' יש נוחלין רף קל"ז ע"א, ומיהו כ"ז לפולולא בעלמא, ובפת"ש סי' ערד"ה שיחשב כמו אילן דודיעים הו גדר ס"ק א', ציין לתושׂי באדר' יצחק חר"מ סי' קruk עצמה ואף קוניים הקruk עי' דמ"ס שם ד', ע"ש. ואין ספריםఈ דמ"ס שם

ראשונה הרהרתי דלבוארה חלייא בדעת שארוי האחרונים היכא דליך דעת אחרת אי מהני כגון מן ההפרק מכיוון וביל עיקד קאג"ק ילפין מקרה דתוון להם ובור' עי' קידושין ב"ז ע"א, ואין לך בו אלא חידושו, עי' נובי"ח חז"ח סי' ס"ג, ובנחת"מ סי' ד"ב סק"ב בתב להוכחה כן מרכבי הר"ן בפ"קDKידושין דקנין אגב קניין דעת הו, ואין לך בא"ח, ובסי' עד"ה ע"ש, ובקצתו"ח שם באורך לדיוון בדבר החדש מהא דגוז קruk ושטפה נהר בפלוגת ד"א וובן בפ' הגוזל (ב"ק קי"ז) ע"ש, וככבד העיר עלייו בעל דבר אבדהם בחשו"ח ח"א סי' ג', ובכח"ב סי' י' אותן ד', וס"י ב"ט ע"ש, ולכאורה דברי הט"ז בארכבי אהדר פידושי דהחסרון הוה חן מצד דא"ק לאח"מ והן דאין דעת אחרת כנ"ל, אולם כ"ז לפטוטי בעלמא, ולא מיתחו ביאורו בר' הוא דבל גרייזות הקניין אח"מ, מצד דאין לו זכות בקruk בזמן הקניין, ועד עכשו לא ירעין מה לא יקנה באגב בשעת המיתה, רק מכיוון דגלי דעתך דבדעתו שיקנה לאלתר וכן נילע, ודברי הט"ז יהולו בספרדים.

אבל באופן בעין צבורים עיר וטעם דהא מילתא כיון דז'ל הנורן קני אגב קruk ואז לא בעין ציבורים מבואר כ"ז בגמ' קידושין, וכראב"ס פ"ג מהל' מכירה הל' ח', ובשות"ע סי' ד"ב, עי' ש עיקר דין קניין אג"ק נחלקו האחרונים כמו אילן וכדר' שבתוכו הרשה דהקרה שרה קנה גם כל מה שבתוכו כדר' סי' בכ"ב פ' בית כור ע"ש, ואין כוונתנו בזה שיחשב כמו אילן דודיעים הו גדר פעולות גדר נעל בזרעיו עי' דמ"ס שם

הרב גבריאל צינגער
דומ"ץ רקי' אונשאדור
ומנהל הישיבה

**בדין מלאכת מפרק לאלאתך
ובנוגע לקליטת אגוזים והמסתעף**

נדבר איז"ה בפרט זה בארכיות, ועיינתי
במהדרשים בח"א סי' קס"ד اي מותר
למזוג יין חי בשכחת מחמת כמה טעמי
ואסור וחדר מהם משום מכ"פ כאוכליין
ומכיא ירושלמי ומפלפל שם אי קייל
כהירושלמי וכתח דלצורך אכילה
לאלאתך מותר עי"ש שמקפק בזה,
וכאמת ברשכ"א בחשוכה מבואר
בחരיא בן רמותר לאלאתך, ועל רכרי
גאון ירושלמי מהדרש"ס יש להעיר שהרי
בס"י ק"מ פסק שאסור לעשות בשכחת
ברזע פולווער היינו מי סורה משום
איסור מכ"פ, א"כ סותר עצמו ואולי יש
לחקל, ועי"ה בהשמדות שם לסי' ק"מ
כתוך שהרכבה רכנים מתכו אליו להחידר
עשית סורה בשכחת והסתבים להתריר
עי"ש, וחירוש שלא העיר כלום משום
איסור מכ"פ וכונראה דלא חש להה,
עכ"פ יוצא מפורש שפסק להתריר ולא
חייב לאייסור מכ"פ, א"כ הנ"ג בנ"ד
מותר.

ומכואר בר"מ כס"י תרוי"א סק"א
גביה אגוזים שכחן זול אל להוציא
האוכל הוירש מאחר שאין רצחה לאוכל
לאלאתך כדאיתא בסימן שי"ט עכ"ל,
מכואר שיתחו שוגם במלאתך דש מותר
לאלאתך, ומצתאי במנחת פיתחים בחלק
אה"ע כהוספות לאו"ח דף נ"ה ע"ב
שהקשה לשיטת האחرونנים שמתירין
מכ"פ כאוכליין מירושלמי הנ"ל, ותוי
עפ"י הרשב"א כתשו"ר (המוכא לעיל)
דלצורך אכילה מותר לאלאתך וליכא
משום מכ"פ עי"ש מכואר בחരיא
רמותר, וע"ע בספר שבט מיהודה

א) אודות מה שפטק הכה"ק הגה"ק
שליט"א שלא לעשות Kapoor בשכחת
אפילו באופן שאין בו איסור בישול
משום איסור מכיה בפטיש דריש הרכה
דיעות דריש כאוכליין משום מכיה
בפטיש, ומהדרש"ס סמכה גדרולה
לשיטה זו מירושלמי פרק כלל גדרול
דאיתא שם האי מאן דשחיק חומי
בשכחת כר מפרק חייב משום מפרק כר
מכור קליפחה חייב משום כורר כר
שחיק חייב משום טוחן בר יהיב משקין
חייב משום לש גמר מלאכתן חייב
משום מכיה בפטיש ע"כ, מכואר שוגם
כאוכליין יש מלאכת מכיה בפטיש
עכ"ק, ולפענ"ר יש לצידם להתריר שהרוי
איתא בשו"ת הרשב"א ח"ד סי' ע"ה
דמלאתך מכיה בפטיש מותר לאלאתך,
וזול אל שמכיא ירושלמי הנ"ל כתוך
ע"ז רמהירושלמי נלענן"ד שהכל חלי
בין עשה ואוכל לאלאתך לעושה ומנייה
לבו ביום זהא מפרק נראש שום חייב
משום דש ומשום מכ"פ, ע"כ היינו
כשעשה לבו ביום, דאייל לאוכל
לאלאתך בכדר התירו בגמ' (בשכחת קמ.)
גבי חרдел שלשו מע"ש למחר ממחחו
בין ביר בירן בכלי עכ"ל, מכואר דלצורך
אכילה מותר ככל מלאכות, ובכ"י ס"ס
שב"א הביא רכרי הירושלמי הלו וכתח
ע"ז וכתחבו הסמ"ק וסמ"ק דראפה"ה אין
לאסור לקלוף שומים ובצלים לאוכל
לאלאתך דההיא ירושלמי לא מיידי
בקולף לאכול אלא בקולף להניח אכל
לאלאתך שרוי עי"ש, מכואר מרדריכיהם
שוגם במלאתך דש מותר לאלאתך וליקון

בין לאלתר ולהניח) לחיב משום דש ורקامر בירושלמי ניל דמיiri בשוחקו עם הקליפה אבל שוחק שום הו טוחן גמור עכ"ל, ובגהגות מימיון פ"ח מהל' שבת כתוב וז"ל איתא בירושלמי האי מאן דשחיק תומי בשבת חייב משום דש פ"י רביינו משה מקוצי שוחקן עם קליפתנן שדרומה לדש תבואה אבל לקלוף שומים ובצלים לאכול לאלתר שרי עכ"ל, וז"ל הגהות מרדיyi פרק חבית אחר שהביא דבריו בירושלמי כתוב וז"ל ועתה מגהג שאוכליין שומים וקולפין אותו בשבת ואוכליין במלח ומותר והיה דקאמר בירושלמי כד פרק בראש חייב משום דש היינו כי כוותנן לעשות בהן איסורא אבל כי רוצה לאכול אחר כך שרי לקולפין ואוכליין מיד עכ"ל.

וז"ל ספר התורהנה בהל' שבת אותן ר"יט והוא דאמרין בירושלמי כד פרק בראש חייב משום דש היינו כי רוצה לכורות שם איסורא אחרינה אבל אם רוצה לאוכליין אך بلا איסורא שרי לcoleפין ואוכליין מיד עכ"ל, וז"ל סמ"ק במלאתך דש ומה היא ירושלמי אין לאסורה לקלוף שומין ובצלים לאלתר דההיא מיידי בקולפו להניח שרצויה לעשות מורייס ולכך אסור כמו שפי הר"ח למעלה עכ"ל, הנה מפשטות לשונם מכואר שדיברו משום איסור דש, אבל רביינו המג"א וסייעתם ס"ל בכונת הסמ"ג דליך בקולף פרי איסור דש, דאיסור דש יש דוקא היכא שכותשו עט קליפתנן שדרומה לדש תבואה כמ"ש במגן אבות דמלאתך דש דכוחש ושוחק שטפרק הגערניין מהקליפה אבל קולף הקליפה לא מקרי דש ולכן כתוב בסמ"ג ובגהגות מימיון דמלאתך דש היינו שוחקן בקליפתו אבל אם קולף מותר לאלתר, וא"כ הם

הספרדי דף מ"ה וכשו"ת זובי צדק ח"ב סי' כ"א ובשו"ת רב פעלים ח"א סי' י"ט.

ב) האגלי טל במלאתך דש אותן ג' לאחר שמכbia ההלכה דמותר לקולף בצלים ושומים לאלתר ההלכה המובאת בשו"ע ס"ס שכ"א ומקורה בראשונים הנ"ל, ומכואר מדבריהם דמלאתך דש מותר לאלתר, והקשה על זה האגלי טל דאיתא בסימן שי"ט דמלאתך דש אסור לאלתר ותי' האג"ט חילוק דבריהם שדרוכן לקלפין בשעת אכילה וכשבעת אכילה ליכא כלל משום דש משא"כ בגזאים שדרוכן לקלפם קודם שעת אכילה אסור משום דש ולא מהני היתר לאלתר, וע"כ פוסק להלכה שם דמים שדרוך לקלפין רק בשעת אכילה מותר לקלפין אפילו סמוך לסעודה עי"ש באורן, היוצא מדבריו דס"ל דגם בדש יש היתר לאלתר, והכין כוונת הרמ"א בס"ס שכ"א שכ' דאסוד לקלוף שומים ובצלים להניח דהאיסור רק משום דש והכיא שכן דעת הראשונים.

ג) אמן המג"א והלבוש וכל האחוריים הבינו בכוונת הרמ"א דהאיסור משום בורר, ור"א הקשה באמת למה ליכא כאן איסוד מפרק ומתרץ דהקליפה בטללה לגבי האוכל עי"ש, ולפען"ד צ"ע אני בער ולא ידע דכפשטו מהראשונים מכואר דהאיסור משום דש ומצוה לשמו דברוי חכמים שהרמ"א ציין סמ"ג וסמ"ק וסה"ת מוכראה אני להעתק לשונם להבנת העניין וז"ל הסמ"ג במלאתך דש ח"ל ומה היא ירושלמי אין ראייה לאסורה לקלוף שומים ובצלים לאלתר דשם מيري בקולף להניח ולכן אסור כמו שפי ר"ח למעלה (הכוונה לעיל במלאתך בורר הביא בשם ד"ח החילוק

המג"א ואחרונים להיפך. ואפ"ל רס"ל רמלשון הראשונים לא משמע מהמג"א, וכן ראייתי בהגחות מהרש"ם בספר אורחות חיים ס"ס שכ"א שכח ווז"ל והוא ראייתא בירושלמי רבמאל אילא משומ מב"פ כבר כתוב הב"י בס"ס זה הדיווחלמי מירדי שלא לאכול לאלתר אבל לאלתר שרי עכ"ל.

ואחרדי כתבי כ"ז ראייתי בספר חמרת ישראל בקונטרא דרך חיים סי' י"ג אודת מי סודה שנוגין העולם היחד והוא לכאורה נגד הירושלמי.ות"י עפ"י תשובה הרשב"א רmb"פ מותר לאלתר והביא רבי ב"ש בס"י שכ"א בשם הראשונים עי"ש, ועפ"י הניל"מ מובן שיטת הט"ז בס"י שי"ט סק"ר דמפרק בשעת אכילה מותר וכן פסק בקונטרא כלכלה שבת באות דש ווז"ל המפרק לאלתר חייב מיהו דוקא במפרק הרבהה ביחס אבל במפרק כל אחר וארכלו מיד שדי דרך אכילה היא וצין לט"ז הניל', היוצא לנו מזה שרוב פוסקים נקטו לקולא, עכ"פ לגבי מב"פ באוכליין יש להקל לכ"ע שהרי ראשן וראשון שהמציא הירושלמי הוא הגאון מהרש"ם והוא עצמו התיר עשית מי סורה ומכ"ש קאפע. ועוד שר מהמ"ב פסק בארכיות שאין באוכליין כלל משומ מב"פ עי"ש, וגם האב"ג כתוב שיש הרבהה קושיות על שיטה זו עי"ש. ועוד י"ל ריש עצה בקאפע לאכלו בעין בלוי לערכבו עם צוקעד, וככין שר אויל לאכלו על ידי הדרק לכ"ע ליכא איסור מב"פ כמו"ש מהרש"ם בס"י קס"ד ועי"ב בשו"ת ח"סАО"ח סי' ע"ד שהביא שהספרדים אוכליין קאפע בעין עי"ש, וא"כ בנ"ד אין לך לאלתר גROL מזה וא"ש נclfפננ"ד בס"ר, וע"ע בשו"ת החעורדות חשובה ח"ד סי' כ"ט.

דיברו רק באיסור בודר רגבי דש ליכא היתר לאלתר, אמן בסה"ת וסמ"ק ובהגחות מררכי משמע בהריא דמיiri משומ דש, ומלשון הסמ"ק יש לדוחק בכוונתו משומ איסור בודר דין מכואר בהריא דקי על דש, וקצת ראייה הוא שכח ולכון אסור כמו שפי"ד ר"ח עכ"ל, ו/or"ח מיררי בדין בודר אבל בסה"ת והגחות מררכי מפורשין בהריא דקי על איסור דש וצ"ע, ובאמת שהלשון שהביא ב"ז ווז"ל וכמהבו סמ"ג וסמ"ק וסה"ת דאפ"ה אין לאסור לקלוף שומים ובצלים רההיא ירושלמי לא מיררי בkowski לאלתר אלא בkowski להניה כמו שפי"ד הר"ח וכ"כ הג"מ (פרק כ"ב וט"ס וצ"ל פרק ח') עכ"ל זה הלשון מכואר בסמ"ג ובסמ"ק והג"מ וס"ל המג"א משומ בודר, אבל בספר התודעה א"א לפרש משומ בודר וצ"ע ג. ומצאתי גם בכל בו היל' שכת כשיטת המג"א ווז"ל כדאיתא בירושלמי האי מאן דשחיק תומי חייב משומ דש וכתח המברדר קליפה חייב משומ בודר ומההיא אין לאסור לקלוף שומים ובצלים לאלתר וכו' עכ"ל, ווז"ל אורחות חיים לאחר שמביא החילוקים בריני בודר כתוב ומכאן אסר הר"ף לקלוף בצלים או שומים קורם סורה רהוי כבוד להניח וחיבח חתאת עכ"ל, וכן ברי"ו שהביא ב"י בקיצור כתוב לשון זה, ומה דעתה בירושלמי המברדר להסיד בקליפה חייב משומ בודר דוקא כדי לשוחקו וכו' עכ"ל, ומושב שיטת מג"א לפענ"ר.

ד) ברם הרשב"א וסה"ת והגחות מיימון פסקו דגש בשאר מלאכות מותר לאלתר וכן פסק הגה"ק האג"ט להלכה והבין כן בפשט הדרמ"א מכח דעתו ראשונים הניל' ופלא שלא הביא דעת

מלכות דאפילו לא כתוב בהרייא דמותר לאלהר, ואטו תנא כי רוכלא, הלא הרשב"א כתוב בוטחן שהתר ששהוא רומה לבורר והה' לנבי שאר מלכות וויל הרשב"א והכiao הבי' בס"י שכ"א אלמא של שאוכל מיר כדרך בנ"א אוכלים עפ"י שיש כאותו צד בעצמו חוויכ החטא כשמניה לבו ביום מותר עכ"ל, ובסוף דבריו כתוב אלא שם"מ צ"ע אמר בחולב חייב משום מפרק אפילו לאלהר עכ"ה, ולפי דברי האג"ט הנ"ל מישוב הכל, ודברי הרשב"א שבאי מתחאים לדברי הרשב"א בתשובה שהבאתי למעלה שמותר בכל מלכות לאלהר, וכן דעתינו בט"ז בר"ס ש"מ גבי אי מותר לשבוד עוגה שחטוב כמוין אותן אי היו מוחק והרמא' א אסור והטה"ז טוען דכיוון רקיע"ל בכמה מאכלים כגון בורר ויטחון מותר בשעת אכילה כ"ש בזה שהוי מקלקל למה יהיה אסור בשעת אכילה עיי"ש.

והלום דעתינו בחזון איש הל' שבת סי' נ"ט שכותב ע"ז אבל במחיקה לאו דרך אכילה חמיר תמירית, אבל במפרק לאו דרך אכילה חמיר כך ולכך לא מהני הדרך לאלהר עיי"ש, אמן הט"ז שיטתו היא שמתיר גם בסחתה לאלהר וכן גבי דש בס"י ש"ט סק"ד וא"כ הה' כאן.

ו) ותבט ענייני בש"ת גנת ודרים הספרדי ח"א כלל ג' ס"ג אודות שקאפה שمعدכין עם מים מעד"ש ופעמים שלא נתנו כל צרכן וכשבת רוצה להוסיף קאפה כדי שתהייה מתוקנת כל צרכה אם יוכל להוסיף ממש חשש בישול, וגאון אחד מחכמי ספרד פסק להתריז ח"ל כיוון דהאי אפק נוטנים אותו לשיטה

ה) והנה לעיל כתכנו בשם הדעך"א שהקשה למה לicia בקהל' מאלל מפרק. וזה רקליפה בטלה למאלל וכותב הפמ"ג בס"י שי"ט במש"ז לפ"ז בשומין ריש שני קליפין אסור וצ"ע. עכ"ל, וצ"ע מה יענה לדברי הראשונים שמתירין לקלוף שומין ובצלים לאלהר צ"ע מגמ' דכתובות דף ס' ע"א הגונה יונק חלב בשבת מטעם דהוי מפרק כלאحد יר ושרי במקום צערא, משמע רבלא"ה אסור הלא הווי מפרק לאלהר ובאמת המחה"ש והפמ"ג ורמזו בזען קושיא זו בס"י ש"כ סק"ה גבי מחלוקת הע"ש עם המג"א אי מותר סחתה לצורך אכילה לאלהר דרעת הע"ש וט"ז רמותר והמג"א חולק עליו דאסור דرك בכורר וטוחן יש הידר דין אין זה דרכ' מלוכה אבל לא לגבי דש עיי"ש, ורמז פמ"ג במש"ז סק"ד דכתוב' שכתדר ע"ד ע"ב כתבו דיש בחולב משום דש עיי"ש, משמע דחייב אפילו לאלהר ובאמת מהגמ' הנ"ל קשה יותר.

ומצאתי באג"ט שהעיר בקייזור דברים מגם' זותי דעיקר חיוב חדש הוא כמו תוכאה שעושים לעולם וזמן מרובה או אסור אפילו לאלהר ולכך אסור לחולב ואפילו בגונה מותר דק משום כלאحد יר משום דרכ' לחולב זמן לכן אפילו בזינק דהוי לאלהר אסור, משא"כ בודרים שרדכו לאלהר בשעה אכילה מותר עיי"ש, וכעת באמצעות הכתיבה ראית בחרמוד משה בס"י ש"כ שעמד על דברי המג"א הנ"ל דאסור דש היא אפילו לאלהר, ומוקדם הביא סמכין לזה מגמ' דכתובות הנ"ל שהתריר דק במקומות צעד ואח"כ כתוב דמ"מ צ"ע לחلك בין בורר ויטחון לשאר

בבית הבהיר כייה דף ל"ד שכח על היירושלמי שהאיסור הוא רק להצניען אבל לא לאלהר עכ"ל וצע"ג לפענ"ד וה' יאד עני, עכ"פ למען מכ"פ בקאווע שיש עוד סברות וטעמים להקל, נלפענ"ד דיש להתרי לעשות בשכת.

(ז) ועתה נבוא לביר בדין פתיחה אגוזים הנקראים "אמריקאנער ניסלעך" דלאוואר יש מקום להחמיר לפתחה בשכת משום איסור מפרק, מטעם דאיתא בש"ע הרוב דאיסור מפרק שיין רק בקיליפה עליונה עי"ש, וא"כ ה"ה באגוזים שלנו שיש עליהם שני קליפין קליפה עליונה אסור לשבר משום מלאכת מפרק. אך לפע"ד יש לצדר כמה טעמי להתרי ונקדמים יסוד הלכה זו, הרמ"א כתוב בסימן ש"ט ס"ו אסור לפרק לוויים או אגוזים גודלים מתחך קליפתון היוקה ע"כ, ודרייקו כל הפסיקים דרוקא קליפה היוקה אבל קליפה הקשה מותר, והקשה הפמ"ג בר"ס ש"כ מה נשנה קליפה הקשה דמותר הלא גם זה רדומה למפרק שמלגלה האוכל המכוסה והניח בצ"ע. אמן בש"ע הרוב כפי הנראה הרגינש בוה וכותב זו"ל אבל מותר לשבר ולקלוף מהם קליפה הרקה שאין איסור מפרק אלא בקיליפה העליונה עכ"ל, משמע דוונומו לחלק דרוקא בקיליפה היוקה שהיא עליונה אסור אבל על הקליפה הקשה שהיא הקליפה התחתונה לייכא איסור מפרק, ולא זכיית להבין ד"ק, דרא"כ האיך קולפין בשכת שומין ובצלים, הלא קולפין או קליפה العليונה, והקליפה אינה ראייה לאכילה, (והפמ"ג בסימן ש"ט במש"ז רוצה באמת לאסור שומין בשכת, אמן מה יענה לדבריו הרשונים הנ"ל שמתירין קלוף שומין בשכת, ועי'

לאלהר ומטעים זהה אכילהו ושתיתו לייכא איסור בישול, ומבייא ראייה מהרשב"א דפסק גבי טוחן דמותר לאלהר משום דכל דורך אכילה לייכא איסור ה"ה כאן שדרך בני"א לבסם הקאה והו"ל דרך שתיה ומותר, והגאון בעל גנת ורדים בס"י ד' דחה דבריו וכותב זו"ל על הרשונים אלו מצעריהם דכיוצר יכול לומר כן להתרי לאלהר ואם אתה תאמיר כן אם כן בכל מלאכות אם יעשה לאלהר יהא מותר בתמי' כדרין הגמ' דף ע"ד ע"ז וכי מותר לבשל לבו ביום, ואם הרשב"א שהיה לבו כפתחו של אלום ובקי בסדר הגמ' רוצה ללמידה מלאכה מלאכה ניתי אן אבחורי' וכו' עי"ש באורך, אמן לפי הנ"ל הרוי מבוואר בכמה ראשונים שמהדרין בכמה מלאכות לאלהר בשעת אכילה וצ"ע וכירור רב חלק בין הנושעים וצע"ג. ובאמת עיקר הדין רכטוון מותר לאלהר הביא הב"י בשם הרשב"א בחשוכה והיא באמת אותה תשובה שהבאתי לעיל ח"ד סי' ע"ה ושם פסק בכל מלאכות דמותר לאלהר, וא"כ אם לגבי טוחן נקטין כשיתת הרשב"א למה לא פסקין כוותי בשאר דבריו בחשוכה שם גם שבש"ג באמת הקשה על הרשב"א בפרק כלל גדול זו"ל כיוון דאיסור משום טוחן מה לי לאלהר או למחר וכי כל מלאכות כוון שרי לעשותן לאלהר או דוקא בכורור החתו רוז"ל אבל לא לגבי טוחן עי"ש, אמן הרשב"א תירץ זה בთוק לשונו זו"ל שלא אסרו על האדם לאכול מאכלו בחתיות גדורות או קטנות אם כן הוי דרך אכילה עי"ש ופסק כן הרמ"א, וא"כ למה לא פסקו כוותי בשאר חלקים מהחשוכה. ועוד שהרי כמה ראשונים פסקו כן הלא בעל החרומה והסמ"ג ועוד, ומצאתי כעה גם

להפרדי שלל יידי זה האוכל יותר מתקיים. לכן ע"ז ל"ש מפרק אס מפרק בשעה אכילה ועיין בשו"ת מהרש"ג ח"ב סי' ק"ח שכח בעין זה בחירוץ מתקיים יותר, ולדברינו יתבהר בעיה הסברא היטב.

ח) ואולי יש להעמים כן בכונונה דברינו התנאי זי"ע רמה שכח דאין אישור מפרק רק בקיליפה העליונה, היינו ע"כ הכוונה רומייא דרגן מן השבלים דהקליפה העליונה אינה עשויה להשרар שם, לשמודר המאכל רהנה נסמן שם בגליון שמקור הלכה זו נובע מעו"ש והוא בספר עלות שבת סי' ש"ט שכח לבאר הלכה זו למה אישור לפרק אגוזים מתוך קיליפתן הירוקה דהוי דומה למפרק האוכל מתוך השבלים ואישור אפילו על ירי שניינו, אבל לקולוף ולשבר החוטס' כמס' ביצה דף י"ג דודוקא לחולשו מן השבלים אסור והכא מיריע שנחלשו מעו"ש מן השבלים ושרי ע"כ, משמע מדבריהם דלקולוף קיליפה החיזונה מותרת עכ"ד עו"ש, מבואר דעיקר האיסור לקולוף הוא דוקא בדבר שדומה לשבלים ובשו"ע הרב מכיא דבריו ע"כ כוונתו כמו שכתחתי וכן המהה"ש בסק"ח ביאר גם כן הלכה זו כרכרי העולות שבת (וידוע שלא דאה הספר עו"ש) וכן כתוב המ"ב סק"ד וז"ל אבל לכוי"ע מותר לשבר קיליפה הקשה, ולקלולו גם קיליפה הרקה שעל האגוז מותר עכ"ל, ומ庫רו מא"ר וע"ש, וכן כתוב בספר חוספות שבת וא"כ מבואר מכל הניל רמותר לקולוף אגוזים שלנו כמו שמותר בפשיטות לקלוף פרי אוכל, ולא אישור רק דוגמת קיליפה הירוקה שנעשה לקולוף בשדה, משא"כ בנידון דין שנעשה הקיליפה לשמודר הפרדי שלא יתקלקלו עד שעת אכילה

לעל באות ה') ולפענ"ד לבאר חילוק אחר למה דוקא הקיליפה הירוקה אסור לקליפה, דודוקא זה רומה למלאכת דש ריעיך יסור מלאכת דש הוא בדגן לקלפן מן השבלים. ראין דרך להשאירן עם השבלים רק לקלפן בשדה, כמ"ש החשי ארם הלוות שבת כלל י"ד ס"א וזל מלאת רישה ידווע שהוא לפך האוכל ולהפרידו מן השבלין. והשרבטין וכן כל דבר שצרייך לפרק ולהבדילו מרבך הנבלע בו חייב ולכך אישור לפרק פולין, וכן יזהר מלוחזיא אגוזים מkilיפה יירוקה שעליהם, משא"כ כשקוולף אגוזים מkilיפה הקשה וכן שאר פירות מkilיפתן מותר עכ"ל, מבואר דעיקר מלאת דש הוא דוקא ברבר שאין הריך להשairoו עם הרגן ולכך בkilיפה יירוקה הקיליפה יירוקה שאינה עשויה להשרר שם עם האגוז או אישור, משא"כ בkilיפות שדרכו להשרר עם הפרדי עד שעת אכילה ל"ש בהם מפרק. דעיקר אישור מפרק שייך היכא שהkilיפה נעשית להפרידו מן האוכל משא"כ היכא שהkilיפה נעשה שומר להפרדי ובליה kilיפה נוקב הפרדי א"כ זה טפל להפרדי וע"ז לא נאמר אישור מפרק שאינו עשו רק לקולפו לפני אכילה, ומושב קושית הפמ"ג.

ויש להמחיק עוד ריש שני מיני קליפות, א' יש קיליפה שנבראת רק לשמש הפרדי כשת גידולו ואחר גמו של הפרדי אין שום תועלת בkilיפה ההיא, ואדרבה צרייך להסתירה שמשמעות הפרדי אם תשאר עליו, ועל זה יש אישור מפרק, משא"כ בkilיפה שנבראה להיות על הפרדי לשומרו שלא יתקלקל ואם יסיד הקיליפה יפסד הפרדי אין שייך לו מוד על זה אישור דש דאין זה מקרי פסולת הפרדי, אדרבא פועלתה להיות שומרה

בקሩע וונפֿרְקַען החטאים מן האשכול חייב משום פרוק עכ"ל.

אמנם עיין בהגנות הב"ח על הר"ן אותן ח' שכחן זוז'ל וערידין יש לזרדק מאין איריא תMRI באשכול של ענבים נמי ליהיב תרתי ואולי דעתו כמ"ש התוס' בשם רבינו שמואל שיש על התMRI קליפה העליונה וכשהוא מכח בתMRIים פרוק את הקליפה מן התMRIים והוי כמו דש שפרק את התבואה מן השכולים עכ"ל, ולא הבנתי דבריו שהרוואה יראה שפי' הר"ן רחוק מאד מפי' רבינו שמואל הניל. וכנה ראייתו במניח' מלאת דש שהקשה על הר"ן זוז'ל ואני מכין אם נחלש האשכול ואח"כ נתפרקו התMRIים חייב לרבדיו משום פרוק, ולמה אם מוציאי מן המחווך ערידין והוא תולש התבואה עצמה מן האשכול למה לא יתחייב ולמה יגרע מחווך מתולש. ועוד הקשה לפרש' שפי' שפרק תולדה דרש שפרק וכו' ולמה הוא תולדה והלא בעניין אחד הם ולמה לא נקרא אבוי. ושוב הקשה המניח' שאינו מכין אם זה הוא פרוק א"כ התולש מן הענפים התלושים חייב חטאתי והלא בחולין דף קכ"ז עכ"ב מכואר אילן שנפשה פרשי' שנחלש ממנו ענף ובאותו ענף יש פירות הריהם כתולשים לעניין שבת וזה הדין נפסק ברמ"א סימן שלוי ס"ה יחוור של אילן שנפשה מע"ש מן האילן ובו פירות מותר לתולש הפירות ממנו בשבת, והלא הויל פרוק וחייב משום דש, ועוד קsha מדתנן בשכת דף ק"ז ע"א המפסיק מօรสא בשכת אם לעשות לה פה בשכת חייב דהויל בונה ואם להוציאו ממנה ליחה פטור, ואמאי פטור הא הויל פרוק אף דמבחן או בכתובות

ליכא ע"ז איסור פרוק נכלענ"ד. ועוד נלענ"ד לחדר דיש להוכיח מכמה ראשונים כיוד מלאת פרוק תולדה דרש מעין מלאת הדישה שהיא פריקת הפירות ופרידתן ע"ז דישה ודרישה והכא בקיליפתן בכדי להוציאו האוכל מקליפה, ולא בדרך תלישה והוציאת הפרי מהקליפה או הקליפה מהפרי דאיתא במס' שבת דף ע"ג ע"ב תMRI חייב שתים אחת משום חולש ואחת משום פרוק, ר"א אמר אין דרך תלישה בכך ואין דרך פריקה בכך, ופרש"י פרוק תולדה דרש שפרק התבואה משבלין לשון פרוק מן החמור וכו' ואף זה פרוק התMRIים מן המכברות עכ"ל ותוס' ד"ה פרוק כתבו אין נראה לר"י כמו שפרש' רשי' שפרק האילן ממשאו מן הפירות שיעליו אלא כמו שפי' רבינו שמואל שיש על התMRIים קליפה העליונה וכשהוא מכח בתMRIים פרוק את הקליפה מן התMRIים והוי כמו דש שפרק את התבואה מן השכלה עכ"ל וכ"ה בתוס' הרוא"ש ובחי' הריטב"א הנדרמ"ח עי"ש.

ונס בח' הרמ"ב' שם כתוב זוז'ל פרשי' שאף זה פרוק תMRIים מן הראקל, ותמה אני בוצר וגדור ומוסק ליהיב שתים אלא עיקר הפי' בדברי האומר שהן נחלשין עם המכברות ואח"כ דשין אותן שמחמת דשדא פיסא לדיקלא נחלשו המכברות מהראקל וכשוננו נופלי לארץ מכוחו הן נחבטין ונדרושין ונפֿרְקַען התMRIים והיא תולדה דרש עכ"ל וכו'ה בר"ן שכ' זוז'ל אלא דוקא בתMRIים הוא דמיהיב תרתי לפי שהם באילן בעין אשכול, וכשהאשכול נחלש מן האילן חייב משום חולש, וכשהוחובט

עכ"ל וצ"ב למה לא מפרש רשיי כפשוטו שחוותכו איז כוונת רשיי דעתיך מלאכת דש הוא רק בדש וכוחש וסוחט מה שכחוכה אבל באופן תולישה או חתיכה ליכא חיבך דש, וכ"ה לשון רשיי ביצה דף י"ג ע"א כותש זהו דרך דישתו עכ"ל.

ולפ"ז מבואר שפיר כוונת הרמב"ז והרין הנ"ל דס"ל דכתילת השאלות מהארילן לא هو מפרק אלא כשנחבטין החמורים מכחו בקרען מفردין הענפים ע"י חבטה והכאה בקרען מהענפים החמורים מהם ודומה לדש ומתרידין החמורים מהם ודרישה לדש שע"י הדישה ודרישה בכך מתפרקין הגערניים מקיפוחיהם ומה"מ לא הויא אלא תולדה מכין שאינו בדרך דישה וסחיטה על הקlipah ולא אב ממש דעכיד ביד ולא בכלי ובמו בקוצר בכלי הויא אב ובחולש ביד הויא תולדה והג'ן כן ומיושב קושית המני"ח ועפ"ז מיושב נמי קושית הב"ח דלא נקייט אשכול ענבים ממש דכיוון דכל חיבך מפרק איינו אלא ממש החבטה בקרען וכמובן שזה ל"ש בענבים שאין דרך לחוכתו בקרען שע"י החבטה בקרען יתורסקו ויתקלקלו וימאסו לאכילה ולכן נקייט חמרי שאנים מהקלקלים כ"כ.

היווא לאו מזה בשיטת רשיי ועוד ראשונים בקהל' ביד בלי דישה וחבטה איינו מעין מלאכת דש ולפ"ז מיושב מנהג העולם שffffרקין ואוכלים האגוזים כדי לאכול לאלהר שאין זו מלאכת דש.

ולפ"ז י"ל קושית המשנה ברורה בס"י ש"ט ס"ו בכירור הלכה שהביאה הגمراה ביצה דף י"ב באושפזיכנא וכו' ואל' מולין מלילות ומפרצין קטניות בי"ט, אבל בשכת דעתיאת החטף, וה"ה לעניין פריחת קטניות דהרי

דרליה ההו"ל פקיד ועקורו הא חלב ההו"ל ג"כ פקיד ועקור כדרפסי" שבח דף צ"ה ע"א עי"ש בארכות.

ועיקר המלאכה הוא פריקת פירוד האוכל מהפסולת ע"י דישה ודרישה והכאה בקליפתן להוציא הקליפה מהפרי או הפרי מהקליפה, אבל באופן תולישה שאינו דוחק את הפרי כלל לא מקרי דש ולכן ס"ל לרשיי דלא מקרי חולש פרי בכלל מלאכת דישה שאין זה דישה רק דישה הוא שכוחש ומוツיא מה שכחוכה, ויש להוציא כן מדברי המאירי בשbeta דף ע"ד שכחוב זול וחולדה שלו (דרש) מי שכוחש להסיר קליפת החטה עכ"ל הרי דיק וכותב כותש שرك ע"י כתישה.

ומצעתי בספר שכיח השבח המלאכת דש שהביא הגותה מיימון פ"ח מהל' שבת זול כחכ בירושלמי האי מאן דשחיק תומי' חיב משום דש, פירש רבינו משה מקוצי היינו ששחקן עם קליפתן שדורמה לרש חבואה אבל לקולף שוממים או בצלים לאכול לאלהר שרי עכ"ל, והוציא מזה דבש קולף הקליפה בידו לא הויא דישה וכ"כ בספר שם חדש להוציא מרשיי שבת דף ע"ד ע"ב גבי האי מאן דעכיד תלהא, מפשיט לייא למיימר דאן הפשטה אלא בעור, ולכאורה ההו"ל למיימר משום דש, רק ס"ל לרשיי דלא דמי לדש דריש הוא שכוחש ומוツיא מה שכחוכו אבל הכא שקולף הקנים אין זה דישה אלא הפשט, ואין הפשט אלא בעור עכ"ל.

ובזה הבנתי דברי רשיי בדף ע"ה ע"א ת"ר ה cedar החלזון והפוץעו איזו חיב אלא אחת ופרש"י הפוץעו דוחק בידיו שיצא דמו וכו' בכלל דישה שffffרך דמו היינו כffffרך חבואה מקשין שלה

ט) ועוד הרמ"א כתוב ויש להחמיר מאחר שיכל לאכלן ללא פירוד עכ"ל, משמע היכא דא"א לאכלן מותר כן ריק בש"ע הדבר בסימן חק"ז בكونט"א יעין בספר לב חיים להג' ר' חיים פלאני ח"ב סי' נ"א שהאריך בשאלת בעין זה אי מותר לקלוף קליפה יrokה והאריך שעמ"י הלכה מותר לקלוף ורק חומרת הרמ"א וע"כ לכתחילה יש להחמיר ובכדייעבד מותר עי"ש, ומכ"ש בנידון רידין דלא רומה כלל לקליפה יrokה ברוראי מותר.

יב) האנגלי טל במלאתך דש אות ג' האריך לבורר בדברים שדרוכן לקלוף בשעת אכילה לייכא כלל איסור דש וכבר הארכתי לעיל בעוז הש"יח לאבד רעת הר"ם בסימן תרי"א וכן דעת התט"ז בסימן שי"ט וכן פסק בكونטרס כלכלת שבת באות דש ואיסור פרט הוא דוקא הרבה ביחס אבל במפרק כ"א ואוכלו מיד שרוי דדריך אכילה הוא עכ"ל, וא"כ בניד"ד וקלוף רק בשעת אכילה מותר, ומצעאי בראש יוסף על מס' ביצה דף י"ב ד"ה ש"מ שהקשה על המג"א בסימן שי"ט שתמהה על מנת הג' העולם שמא פרקיין קטניות הלא הו דש, וכחוב הדרש יוסף ז"ל ולא הבנתי דלאכול מיד הכל שרוי ולא אסורה תורה לאכול באיזה צד שידעה ומכ"ש גבי קניתת ידק ביהו"כ שהקשה למורה מותר קניתת ידק הלא חייב משום טוחן בשלמא פ齊עת אגוזים דרך אכילתו בכ"כ וכ"ו עכ"ל, וע"ע במאידי שבת דף קט"ו ע"ב שכח בדברי הפמ"ג הלו, ועי' במאידי שבת דף ע"ד ע"ב וצ"ע).

יא) בשורת מרן הערוגה"ב סי' פ' מלאתך דש אותן י' חידש דמלאתך דש לייכא דק בפולין וקטניות שדריך לאכלן חין אבל בדבר מכושל ל"ש דישה מוחברת להאכל ל"ש ב"י מפרק דלאו אורחיה בהבי עי"ש, וא"כ

הגמרה השווה אותה להדרי ורק שינוי אותו לריעה הראשונה, והמג"א תמה על מה שנוהgan העולם להקל בזה אפילו בלי שינוי עי"ש שנדרח בדרכיו, ובאמת אני יורע שוכ' ח' זהה רבגמרא מוכח בהדייא דאסור לפrek קטניות בשנת עכ"ר. ולרבינו א"ש הטעם שנוהgan להקל כיוון ואינו אלא ברוך קילוף לחור רשרוי; ולפי דברינו מישוב קושית הפמ"ג סי' ש"כ בא"א סקע"ו שהקשה למהangan מותר לקלוף קליפה היוקה הלא מפרק אסור נמי לאלהר עי"ש והובא דבריו בח' רעק"א בסימן שי"ט והניחו בתימה. ולדורנו ניחא דמלאתך דש אינו אלא כשמוציאו האוכל מקליפתו דרך שחיטה ודרך האבל בקהל בקהלפה ומוציאו האוכל בידו לייכא חשש איסור דש כס"ד. שוכ' מצאתי כן בשחתת יו"ט להגאון מפלאץק ז"ל ביצה י"ג ע"ב שכח בדרכיו כי שוכ' שיטת דש"י עי"ש וברוך שכונתך לדעתו הק' זי"ע. עי"ל טעם להתיידך לקליפה האגוזים דנה מבואר בספר צמח צדק בחו"י למשניות שבת פ"ז שכח לשכור קושית הפמ"ג הנ"ל האיך מותר לשכור אגוזים הלא הו פרט ומ"ש מקליפה הירוקה שאסורה וחוי דלא כוארה י"ל רמנפרק ל"ש רק כשהוא כל מוחבר לקליפה או מפקיד פקיד משא"כ פרי האגוז או מפקיד פקיד רק ע"ד אוכל הנחוץ בתיבה שיש חל בינהם ע"פ רובו וריש"י כתוב בכחות דף ס' ז"ל מפרק הנוחק דבר מקום שגדל בו, נוחק דוקא משא"כ הכא האגוז בתוך הקליפה הקשה הוו"ל בנותק כבר מן הקליפה רק שהוא לו כחיבת מותר עי"ש והה' י"ל באגוזים שלנו הקליפה החיצונה אינה מחוברת להאכל ל"ש ב"י מפרק לנעלן"ד בס"ד.

שער הלוות

מה

על הלכות שבת בס"י ש"ט (מהג' ר' יוסוף יוופא מגודלי תלמידי מהר"ם א"ש זצ"ל) שחייב ג"כ בדבר רדק רק בשעת אכילה ליכא משום מבולין אסוד משום דש עכ"ל, ופלא על דברינו בעל עדרוגה"ב זי"ע שלא הרגיש בזהו, (וכנראה שלא דאה סידור הרב שדרכו בדורש תמיד לסמוק על הפסיק הרבה התניא זי"ע).

בו משום מפרק עכ"ד.

אחרי כתבי כ"ז יצא לאור המשמש בעחרים שוח"ח שבת לוי להגד"ש וזונעד שליט"א סי' צ"א שדן בשאלת זו רומו על היחדר של מפרק רגעשה כך שקולפין האגוזים חמיר רק בשעת אכילה, וודהה שהויאל בזה"ז דדרך אכילה, וכשה קולפין האגוזים חמיין הסוחדים שמשידין הקיליפות ונונתין בתיבות ובקענס ומוכרדים כך בחנויות ממילא אין זה דרך לפך בשעת אכילה עיי"ש, ולפענ"ד יש לפולפל עיי"כיו שדרך העולם לפוקן רק בשעת אכילה שכך סדר אכילתון א"כ הגם שהרבבה נוהגים לקולפין קודם לכן כדי למוכרין אך כיון שדרך אכילתון ואופן חמשיכך רק בשעת אכילה לא חל עיי"ש שם מלאתה מפרק, וככ"ב בספר שביתת שבת (לחכם אחר מחכמי ירושלים) במלאתה בדור שרצו לאסוד קיליפות האגוזים מטעם וזה שדרך לקולפין עתה קודם האכילה, וחירץ כיון דורך פעמים אין עושין כן לא חשווע"ז וככ"ה בספר קצotta השלחן סימן קב"ז סק"ז.

אכן כ"ז לעניין איסור מפרק אבל צריך ליזהר בקיליפתן לאחר שננתפרק משום מוקעה כמ"ש המג"א סי' ש"ח ס"ק כ"ז וכSIDOR התניא וכמוובן שקשה מאד ליזהר ע"כ נכוון שיקנו מהחנות אגוזים ושקדים קלופים, או לעשות עכ"פ עצה דברינו הח"ס בהגחות לשׂו"ע בס"י ש"ח שכח טוב לתניא חחיכת פת

באגוזים שלנו שמבדלים ע"י עישון ליכא בזה איסור דישה אמן בסידור התניא כתוב לאכול קטניות בין חיין ובין מבושלין אסוד משום דש עכ"ל, ופלא על דברינו בעל עדרוגה"ב זי"ע שלא הרגיש בזהו, (וכנראה שלא דאה סידור הרב שדרכו בדורש תמיד לסמוק על הפסיק הרבה התניא זי"ע).

יב) מצאתי בספר גן רוד על הלכות שבת (מהג' ר' דוד שליטעל ראנ"ד מונקאטש) במלאתה דש שכח זי"ל פירוט שקוליפתן קשה כאגוזים ושקדים ליש' דישה בקיליפתן הקשה דמלאתה דישה הוא רדק בקיליפה היודקה שהיא דכה עיי"ש, וככ"ב בניד"ד שהקליפה קשה מותר.

ומכל הלין טעמי נלפענ"ד להתייר, זי"ל עיי"ז CISOD שכח השוו"ת הלכות קטנות מהר"י חאגז סימן י"ט שדן לעניין בדקה אחרונה על קאפע וכחוב זי"ז וזה כלל הוא בידינו אם ההלכה רופפת בידך פוק חזוי מה עמא דבר, כי פשותו הוא אשר מאהבת השwi"ת את עמו ישראל יסיד מכשול מדרכיהם ולא יטו כל העולם אחר היחיד, אילו סברתו דחויה עכ"ל. ורונן מיניה לנידון דירן דיש הרבה טעמי להקליל נלפענ"ד בס"ד, ובפרט שמנוג כל העולם להקל בין בגולה בין בא"י, אבל מהיות טוב לכתהילה יעשה שישבר האגוו לשני חלקיים רבעופן זה מותר לכורע"ד אין זה בגדר מפרק כמ"ש רבינו התניא וערוך השלחן בפשט דבריו הרמ"א שכח וטוב להחמיר מאחר שיכל לאוכלן בלי פירוק עכ"ל, הכוונה שיש עצה לפותחן ללא פירוק היינו שישבר האגוז, וא"כ בניד"ד יעשה לכתהילה באופן זה, ובזה ליכא חשש כלל, וממצאיי כתה בספר י"ס

רהוא רומה לתכואה, ובתכוואה רהוא מאכל הדך לאכלו על ידי בירור בשעה אכילה ע"כ בשעת אכילה לא חשיב מלאכה, דרכך אכילה לא חשיב מלאכה, משא"כ כגון דש דין דרכך לעשוות בתכוואה רישה בשעת אכילה ע"כ אפלו אם עושה זאת בשעת אכילה כמו חולב מהכבהASA, וכמו כן מכח בפטיש דעתיך שודש המלאכה במשכן היה כמה שאנו מאכל אלא בכין, ע"כ אף אם הוא עושה זאת בדרך שצורך לעשוותו בשעת אכילה כיון שבשורש המלאכה לא שייך חילוק אסור בכלל ענין, וכספר אמרינו מאכל יבנה להגאון מהר"ס סי' כ"א חושש שלא למזוג יי"ש חזק במים, אם אי אפשר לשתותו בלבד מזינה משום מכח בפטיש, ומפלפל בעניין זה לכאן ולכאן, ולא הביא דבריו הרשב"א הנ"ל, והביא מרבי הפני"ד דחווש במזינה יין משום הדמי גמר מלאכה אר' אפשר דמיiri שלא בשעת אכילה. עכ"פ אני מודה לדהמקיןין יש להם על מה שיש מוכן אבל עדין לא עיניתי אם לכוי'ע הכי הוא, וכעת אקער ואומר שלום.

הק' יוסף גריינוואלד

בשלוי המכתב: בח"י בסוגיא דLIBON רעפים כתבתי דאפשר רהך מילתא אי שייך מככ"פ באוכlein הו פלוגתא דת"ק ור' יהודה נשכת דף קנ"ה לעין מאכל בהמה ולהדר מ"ד שווי אוכlein משווין מטרח באוכlein לא טרחין ולהדר מ"ד איפכא שווי אוכlein לא משווין פרשי"ר רהוי אולורי אוכlein בשכת ולהלה קייל'ל כמ"ד שוויי אוכlein משווין, אבל שם פרשי"ר דהא רמתחרין לשויי אוכlein הו משוו צער בהמה, משמעו דעתך איסור דרבנן יש בו אלא משום עצב"ח שר'.

בקערה ולקלוף עליה קליפה הביבים או קליפת האגוזים בשבח עכ"ל, אבל בסעודת שבע ברכות או סעודת זכור יש להתир אותו מטעם רהוי גוף של רעי הויאל וא"א בעניין אחר כנעלן"ר בס"ר.

חשיבות אדמור"ר מפאפא זצוק"ל (ח"י חמוץ חשל"ה)

שלום וברכה לאחובי תלמידי האברך החריף ובקי בחרדי תורה, ידיו רב לברך הלכה בדרכך ישרה מו"ה גבריאל צינגר נ"ז.

הגינו קונטראסן בעניין אשר החומרתי שלא לעשות קאווע בשבח עלידי שנונתין האבן לתוך המים, וחששתי משום מלאכת מכח בפטיש כיון שע"ז נעשה משקה חדש וחליא בפלוגת האחוריונים אי שייך מלאכת מכח בפטיש במאכל ואף דהמ"ב העלה להקל האבל בתשוי' מהרש"ס הביא מהירושלמי דשייך מכח בפטיש באוכל, ומטעם זה החמיר שלא לעשות מי סדא בשכת, ואתה הבהיר מהשוי הרשב"א ח"ד דסימן על היירושלמי דהינו דוקא שלא בשעת אכילה אבל בשעת אכילה שר' הני אומר לך תורדה על שגלהות לי דבריו הרשב"א אבל ציריך עוד בירור אם כו"ע ס"ל הכי כי הדבר ציריך חלמוד מה דבקצת מלאכות חילוק חכמים בין שעת אכילה לשלא בשעת אכילה וכבקצת לא חילקו כמו שהבהיר גם אתה מהא דאמרו בגונה יונק חלב מזון הבהמה דמשום שהוא שלא כדבריו התירו במקום צуרא, מבואר דמשום שהוא בשעת אכילה לא הותר, ולענ"ד היה נראה בדרכך אפשר רתליה בשורש המלאכה שהיא במשכן, דלמשל מלאכת בורר היה כמשכן בסמנין

הרברט אליעזר ליפא הלו זילברמן

בעמ"ס "זרע אבות"
חבר הכלול

בדין איסור תענית בשבת ובחייב שלוש סעודות בשבת ובמשחטף

לא היו מה"ת דהא בלילה אכילת משא"כ לרבי חידקאה דס"ל דאכלו הווים קאי על יומה דשבתא א"כ שפיר איסור תענית בשבת הווי מדאוריתאת דהא אף שאכל בלילה מ"מ צדקה לאכול גם ביום דשבתא ודור"ק.

ואם כנים אנחנו בזה יצא לנו רין חדש דאף שלפ"ז נמצא דעתו דאורית תענית בשבת לא היו מה"ת דהא קי"ל כדרבנן מ"מ כל זה אם אכל בלילה משא"כ להתענות בכל השבת מבואר ועד צאתו הווי מה"ת דהא עבר על מירמא דרhamניא דאכלו הווים ודור"ק.

ושמחתי בהראותי אחר כתבי באדרआ דרבנן מערכת אוית ח' סימן ר'יה שחacob וו"ל תענית בשבת וו"ט נראה מדברי הרמב"ם שאיסרו מה"ת שכחוב בפ"א מהלכות שבועות נשבע שלא לאכול בשבת דהו שבועה שוא וכיו' ואיתו איסור התענית בו היה מרבנן הא קי"ל דשבועה חלה באיסורים דרבנן בשב ואל עשה כמפורט בו"ד סימן ר'יה [ועיין בשורתו] הרשב"א סימן תרי"ד הנ"ל וכן נראה מלשונו הש"ס בעירובין דף מ"א דאמר שאני י"ט של דבריהם מתוק שמתענים בו שעוט משליימין בו ערבות שבחות השבתו שעתה הוואיל ואין מתענים י"ט של דבריהם מתוק שמתענים בו ערבות שבחות השבתו שעתה אין משליימין בו ערבות. אלא שיש לדركן לפ"ז אך החדרו תענית בשבת

א) בשור"ע או"ח ר"ס פר"ח אסור להתענות בשבת וכו'. ובמג"א סק"ז כתוך דבריו כתוב דהא איסור דאוריתאת הוא להתענות בשבת כמ"ש הרב"י בשם הרשב"א, ובפמ"ג בא"א שם כתוב זו"ל עmag"א מ"ש דבחנונית בשבת אטדור"ת י"ל מאכלו הווים [שמות ט"ז כ"ה] לא מדברי קבלה עכ"ל. וככiaoר הלכה בתחילת הסימן כתוב ואיסור תענית בשבת יש דיעות בפוסקים אם הוא רק מדברי קבלה מרכחיב [ישועה נ"ח י"ג] או הוא מדאוריתאת (מדרכחיב אכלו הווים וגנו') עיין בתשוכת הרשב"א סימן תרי"ד וכור' עכ"ד ועין עוד בתשוכת הרשב"א ח"ד סימן רס"ב והו"ד בפרק החיים סק"ד עי"ש.

ולכוארה צ"ב דלפ"ז דמקרא מלא כתיב אכלו הווים א"כ למה הרבר תלוי ועומד בפלוגה, ולמה יש פוסקים שטוביים שהיא רק מדברי קבלה או מרבנן.

והנה ענ"ד בס"ד רהנה בשבת דף קי"ז סע"ב ת"ז כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת שלוש רב חידקאה אומר ארבע א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשוי ואמר משה אכלו הווים כי שבת היום לה' היום לא תמצאוهو בשורה רב כיידקאה סבר אני תלתה היום לביר מאורתא ורבנן סבר בחדדי דאורותא. ואמור מעתה דס"ל לרבן דבחדדי אוורתא וא"כ אכלו הווים דרכחיב קאי אוורתא ונמצא דעתו דאורית תענית בשבת

רצ"א ולכ"ן אני אומר אף שהפוסקים לא הזכיר מ"מ ברור הוא שסעודה שנייה צריכה להיות התחלתה עכ"פ' קודם. חוץ וכאן אני נהוג עכ"ל הערכו השלחן.

והנה לפ"מ שרצה מתחילה לומר רסודרה שנייה צריכה להיות רק קודם חוץ מכיוון דכתיב תלתא היום ועד קאי קודם חוץ יצמ"ה מזה עוד דין חדש למש"כ בכיאור הלכה הניל"ג בפתח דברינו ואיסור תענית בשבת יש ריעות בפוסקים אם הוא רק מדרכי קבלה או הוא מדאוריתא וכו' ונראה פשוט דתענית עד ו' שעotta לכ"ע מדרבנן [עיי"ש במחבר] אבל להניל' אמרינן דחר היום קאי לקודם חוץ ייל' דגם התענית עד ו' שעotta הוא מדאוריתא. אבל לкосטה דמליטה לפ"מ שכחבעצמו דהפטוקים לא הזיכרו ו גם הרבה לא יחושו זהה ועכ"ד לא אמרין כן דחר היום קאי קודם חוץ ושביר כתוב הביאור הלכה דתענית עד ו' שעotta לכ"ע מדרבנן זוז"פ.

והנה מש"כ הדפוסקים לא הזכירו באמת לא רק שלא הזיכרו אלא שכחבו עוד ההפק מזה דברמ"א בסימן רצ"א ס"א הנה ומדי דלא אבל בלילה שבת יاقل שלוש טעודות ביום השבת (ח"ס ו[הרא"ש פרק ע"פ]), ואם נאמר דלביל אחד יישזomin חלוקים או מטעם דתלתא היום או מטעם דלביל הסעודה צריכה להיות שמה עליה היאך מועל להזה חשלומין. ונ долה מזו כח בברכ"י לעיל סימן ער"ב אותן ט' וכאן באות ד' ציין עליה שכח לחשוף במי שאין לו לחם ויין ומחייב לו שיבוא לו לאחר איليل שבת לא לטעם מידי וימתין עד עת בא לו יין או לחם ויקרש בדק"יל גבי הבדלה או דילמא יכול ולחדרי בקטניות ופירחות אשר לו. והביא

חלום כיוון דלא נקין בדברי חלומות. וש"ל [=ושם א"ל] דעתם משומש דלא מצין דמיكري עינוי מה"ת אלא לילה ויום דומייא דיווח"כ אבל ביום לחור לא אסור אלא מדרבנן דמיكري עינוי בכל תעניות דגזרו חכמים ועו"ש, היר הנחות ג"כ לשברא זו חולק יצאת בין תענית ללילה ויום דאו היא מה"ת לחענית של יום לחור דאו הו מדרבנן ואנחנו אתינן עליה מטעם אחר וכונתבאר לעיל דאו לא קיים אלולו היום כלל ובכח שהנחני בדרך אמרת. ובעיקר הדבר אי תענית בשבת אסור מה"ת עין בשד"ח מערכת התהייז כלל ט"ל ובמערכת העי"ז כלל ס"ה.

(ב) ובஹותי בזה ראיתי בערך השלחן כאן בסימן פר"ח ס"ב שכח וויל' והנה באמת לפענ"ד צריכה להיות הסעודה השנייה רק קודם חוץ שהרי כמו הסעודה השלישית צריכה להיות רק אחר חוץ כמו שייחבאר בסימן רצ"א והטעם נראה דכיוון דהגי סעודות לפינן מתחלה היום ויאמר משה אלקלו היום כי שכח היום לה' היום לא תמצאוهو בשירה צרייך להיות לכל אחת זמן קבוע בפ"ע אחת בלילה ואחת ביום קודם חוץ ואחת לאחר חוץ אבל תמייני למה לא הזיכיר אחד מן הפטוקים דבר זה וגם הרבה לא יחושו זהה. ואולי טעם דסעודה שלישית שאינה קודם חוץ אינה מטעם תלתא היום אלא מפני שכל סעודה צרייך להיות שמה עליה דليلת סעודת ערכית ודיים סעודת שחרית והשלישית סעודת מנחה ומנחה הו רק לאחר חוץ אך לפ"ז גם שחרית לא הוי אחר חוץ ואם היינו אמורים דסעודה שלישית אין יוצאים אא"כ התפלל מנהה מקודם הוה א"ש אך באמת איןו כן כמ"ש בסימן

ורק סעודה שלישית אינו יוצא קודם
חצות וק"ל.

[ובש"ת דברי ישראליiao"ח סימן פ"ז כתוב פשוט ספיקת התעوروות תשובה ראי דאותן הפסוקים בסעודה שלישית יוצאים כמוינו תרגימה אבל רק אחר מעודה שנייה בשבת עי"ש שבנה יסודו עפ"ד השלה ז"ל, ולא כתוב ממש קודם חצות ואחר חצות ומשם באורה].

ויש להאריך עוד בדברי העורך שהלchan הנ"ל מדבריו התוס' שכח דף קי"ח ע"א ד"ה במנחה ובדבריו נו"ב הטור והש"ע בסימן רצ"א ואין הזמן גרמא כתע ועוד חזון למועד אי"ה.

ד) ולענ"ד היה נראה שיש סמך לפסק הרמ"א הנ"ל דמי שלא אכל בלילה שבת יכול שלוש סעודות ביום השבת, דמתחללה היה קשה לי בהא דילפין שלוש סעודות מרכיכות ג"פ היום והלא מפשטא דקרה מכואר דקאי ביום השבת וכן שפרש"י על אחר בפסק ויאמר משה אכלו הום וגוי שחרית שהיה רגילין לצאת וללקוט באו לשאול אם יצא אס לאו אמר להם את שבדכם אכלו, ומקרו טהור מהמבלחא, ובפסק שלפני זה כתיב ויינחו אותו עד הבקר כאשר צוה משה ולא הבאיש ורבה לא הייתה כו, ויאמר משה אכלו הום והיכי דרישו רבנן מינה דקאי בהרי אורותא, ושלא כרבוי חירקא דקאמור לביר מאורתא והלא פשטא דקרה קאי איזם ונמצא דג' סעודות בעין לביר מאורתא וכרבוי חירקא. [ועיין במשכיל לדוד].

וז"ל דעתך"ב לא קפידין שייאת כל ג' סעודות ביום דוקא רק שייכל ממש כל השבת ג' סעודות נגד חלאת

בשם הרב החסיד מהר"ר יעקב מולכו בתשובה כ"י שלא יכול עד למחר והחזיק בשיטתו וכותב שכן מוכח מהראשונים בפסחים דף ק"א ע"א עי"ש ושלא כהמג"א בסוט"י פט"ר שכח דאם מצפה שיביאו לו ימתין עכ"פ עד חצות לילה עי"ש ובברכ"י שם, ולהנ"ל דכל סעודה זמנה קבועה ושמה עליה בוראי יכול בלילה כמו שרצה הברכ"י לומר בתחילת דחיב לאלול ולהתענג בלילה שבת ולא יתענה או ולמחר בכא אליו לחם ויין יקיים ברכת קידוש דרבנן עי"ש טumo ונימוקו, ומදלא העלה כן ש"מ שלא אמרין דכל סעודה שמה עליה זמנה קבוע ולבסוף אין להකפיד על קודם חצות או לאחר חצות. ואף להמג"א שכח דא"צ להמתין אחר חצות כנ"ל היינו דלתחילה ימתין עד חצות עכ"פ אבל כדיעבד שלא אכל מאיזה סיבה בודאי ישלים ואכל ג' סעודות ביום דשבת ומזה בע"כ שלא אמרין דכל סעודה יש קביעותה וק"ל.

ג) ובש"ת התעوروות תשובה [בנו של הכתב סופר] ח"א סימן ע"ד עליה ונסתפק بما שסועד בשחרית בשבת מני חרגימא ואוכל סעודה השנייה בפתח אחר חצות, לאותן הפסוקים דסעודה שלישית יוצאים כמוינו תרגימה אם יצא זהה או צרייך לאכול דוקא המני תרגימה אחר הסעודה שנייה שהוא פט ואחר חצות דוקא ואם יצא אזי יהיו לימוד זכות לאותן שאין עושים סעודה שלישית דסוברים שיצאים בה עכ"ד. ולדברי העורך השולחן אין מקום לשאלת זו — הרי דעתל התעوروות תשובה דמסופק בזו דאפשר לצאת סעודה שלישית קודם סעודה השנייה, וסעודה שנייה יכול לעשותה אחר חצות

**חוב יוחזקאל הווזריך
ק הוה"ג מכישש שלט"א
חכ"ד הכלל**

בסוגיות תשע ציבוריין

החותס' דריש לחלק דהכא שכבר נולד הספק כשה刂כבר בפה העכבר טרם שנכנס לבית ולא ידעין אי מצה שקל אי חמץ שkol ולכן כבר החלתו שזה החתיכה שבפי העכבר חמץ והוא מספיקה דאוריתר דלענין אכילת החתיכה בעצמה לכ"ע תלין לחומרא וא"כ כשהנכנס לבית הויל' כאלו ברורין לען שהכנית חמץ בבית וצריך בדיקה, משא"כ לקמן גבי ציבוריין שלא נסתפק

ד"ה חיש ציבורין הקשו לפ"י מה שפ"ה דאייריו לעניין בדיקה דרבנן וא"כ היכי מתייח מתשע חנווית דהוי ספיקא דאוריתא דאולין לחומרא והכא הויל' ספיקא דרבנן וויל' דאייריו כגון שלא ביטול ועוד קשה רגע חיש חנווית לייכא חזקת היתר אבל הכא אווקמא אחזקה בדוק ופרוי דלענין עכבר שנכנס לבית ונמצא קבעי אי שרוי לאכילה או לא ע"כ, וכחוב הח"ס בח"י לישב קושית

לא אכל בלילה יו"ט יאלל ביום שני פעמים כמ"ש סימן רצ"א סס"א עכ"ל, ולהנה"ל לכואורה היה מקום לחלק ולומר דרך בשבת דמקיון דחלתה היום דכתיב קאי בערך על יום השבת לנין יש להשלים סעודת הלילה ביום דשבתא משא"כ ביוט' לכואורה אין לו תשלומין והויל' במעות שלא יכול לתקון כדישת רוז"ל בחגינה ד"ט ע"ב זה שבittel ק"ש של שחרית וערבית עי"ש. וצ"ל דמקיון דכל דיני שבת ויו"ט שוין שוין גם בזה וכען שכותב המג"א לעיל בסימן רע"א סוסק"א ודע דהקידוש בי"ט הויא דרבנן כמ"ש המ"מ פכ"ט [משבחת] מ"מ יש לו כל דין קידוש של שבת עי"ש וועיין בפסחים דף ק"א ע"א ברשכ"ם ותוד"ה אף ידי קידוש וה"ה ב"ט כן אף שלא שירך טעם הזה ב"ט אלא כנ"ל. ויש עוד טעם לזה עי"ש ברשכ"ם ובטו"ז סימן רס"ט סק"א. ויש לחלק עוד בין שבת ליו"ט עפ"ד הב"ח בסימן רצ"א ד"ה ומ"ש כל המקאים ג"פ עי"ש ודו"ק.

היום דרכתי בקרא, ואשר על כן בכ"ג שלא אכל בלילה שבת שפ"ר יאלל שלש סעודות ביום השבת מכיוון דחלתה היום דכתיב בקרא כתיב ביום השבת וק"ל. וחדראי נפשאי בראותי שכיוונתי לדברי הלבוש שכותב כן להדריא בסימן רצ"א ס"ג בקייזר ווז"לומי שלא אכל בלילה שבת יאלל כל הג' סעודות ביום השבת דהא כל החלתה היום עיקרים על יום השבת נאמרו אחר שהנינו את המן עד הבקר ורמה לא היה בו אל' משה אלולו היום וגומר אלא שלכחהילה פירושהו חז"ל על סעודות שדרך בני אדם לאכול דהינו אח' ערבית ושתים ביום עכ"ל וב"ה שהחני בדרכ' אמרת.

ואף שכותב המג"א בסק"ב על הרמ"א הנ"ל נ"ל דה"ה מי שלא אכל בלילה יו"ט יאלל ב' סעודות ביום עמ"ש סימן תקכ"ט וה"ה שאומר הקידוש של לילה עכ"ל וכ"כ בתוספות שבת כאן סק"ג וכ"כ המג"א בסימן תקכ"ט סק"ב ווז"ל חייב לאכול פת ב"ט ערבית ושהריות וכ"מ סוס"י קפ"ח ונ"ל דאם

התוס' הרא"ש ב"מ דף ר' ע"ב גבי קפץ אחד מהמנויין לתוכן כולן פטורין והקשו בתוס' אמר לא בטל הא קפץ ברובא ותמי' כיון דילפין מקרא דבעינן עשרי ודאי ולא עשרי ספק וכיוון שהתוורה מיעטה להרדי עשרי ספק מש"ה גם רוב לא מהני דרכו נמי ספק הוא עי"ש והכרבים ארכין בספריך דרבנן ואיז' אחרוניים.

וכבר הוכיח בספר החיים סי' דרש"י לעיל דף ט' ע"א ס"ל דרוב הו שפק שכתוב בד"ה ודאי ממש דרכו עמי הארץ מעשרין וכו' ולכארורה אמר' הרוי רוב הוא ומאי עניין זה לספק מוציא מידי ודאי אלא ס"ל לרשי' דרכו הי שפק וע"ז תירץ הש"ס דאיaca חזקה דחביר שאינו מותאי מה'י דבר שאינו מותקן וחזקה דתיליא בסכרא עדיף מרוב עי"ש וכ' בהגחות מהרש"ס וכבר קדמו בשושנת עמקים כלל ה' עי"ש והשתאות ייל' דרש"י איזיל לשיטחו דכבר ביאר הרוי' בריש מכליתין דכל שלא ביטל את החמצ' הו בדיקה דאוריתא ממש דאמרין בדף ז' דילפין מקרה לאור הנר למדרנו מציאה מוציאה ומציאה מחיפוש הרוי דילפין מקרה דלא ימצא דבעינן חיפורש בנות, ועי' קרל"ד אורח סי' קל"ב בזה, וא"כ כיון שהתוורה חייבה לחפש את החמצ' בנות, הרי הדתוורה מחייבתו לבודוק על הספק ומש"ה אה' מיפטור מכדיקה דאוריתא, בדוק לא מיפטור מכדיקה דאוריתא, דכל היכא דקרה קמובי לחיבך על הספק לא מיפטור כשייש רוב או חזיה כיון דרוב וחזקה נמי בכלל ספיקא הם, ומש"ה ס"ל לרשי' דכל דהיכא שלא בדק חייב לבדוק מה'ית ולא מהני חזקה בדוק דהבית, אלא דוקא כשפטלו דפקע חיובא דאוריתא, ולגבי חיובא דרבנן לא בעיןן כלל חזקה בדוק דהבית

LEN בהכרחות מעולם דהא מכירם היינו איזה מצה ואיזה חמץ אלא שנקטו לכתים ולא ידעתן הא להה' עיל' נמצוא שנולד לנו הספק באיסור דרבנן ואיזלין ל科尔א עכ"ד.

אולם כ"ז תיאצו של הח"ס הועל לנו לחוץ קושיא קמייתא דהתוס' דהו לן למיזל ל科尔א כיון דהו ספיקא דרבנן וע"ז שפיר מחלוקת הח"ס כיון דהספק נולד בהחטיכה עוד קודם שהכנים לבית דהו הספק בראורייתא מש'ה גם הבית עריך בדיקה אבל אכתי להשאר הקושי' השני' דהו לן לאוקמי את הבית בחזקת בדוק אפילו לא ביטל החמצ' דחזקה מהני גם בראורייתא ואה' נ דהכבר נאסר באכילה מ"מ לא גרייעא חזקה בדוק מהבית, ומימילא לא נוצר בדיקה מספק.

ונראה לבאר בהקדם לפרש מחלוקת רשי' ותוס' לקמן בד"ה ספק על דמדמי הגם' לבקעה וכתחבו התוס' דהסוגיא מיירי אפילו לא ביטל נמי א"ע בדיקה וביאר המהרש"א העטם ממש ריש לבית חזקת בדוק וכן בדינא קמא ביצירור אחר של חמץ ולפניהם שני בתים בדוקים ואთא עכבר ושקליל ולא ידעתן אי להאי על אי להאי על דמדמי הגם' לשני שכליין כמו בשער שכליין דהו ספק טומאה ברה"ר דמקומין לכל גברא חזקה אכלי לדרכו רשי' מושמע דהני חרדי דיני לא אידרי אלא בביטול מושום דהו ספיקא דרבנן דאיזלין ל科尔א, אבל כשלא ביטל דהו דאוריתא צריך בדיקה עכ"ד.

וצ"ב מחלוקת רשי' ותוס' למה אמרת ס"ל לרשי' דלא מהני חזקה בדוק דהבית אפילו לא ביטלו הלא בכל דוכתא מהני חזקה באיסורי דאוריתא, ונראה ליישב שיטת רשי' עפ"י דברי

חזקת בדוק להוציא מחייב ברישקה דרוב וחזקת מיידי ספיקא לא נפקא. שוב ראייתי ב מג"ש שכח לישב שיטת רשיי מקושית התוס' מהא דגבי השע ציבוריין אייכא חזקת בדוק דהבית, וכותב דיל"ל דכיוון שהיה צבור אחד של חמץ לפניו ונוחייב עליה בכיעור מה"ת لكن אינו מועיל בזה חזקת בדוק דהבית דכיוון דנעכבר נכנס עט הספק חמץ בפיו שהרי מעד הספק דאוריתא מחייב הוא בבדיקה ובכיעור מעד חפצא דחמצ' ומספק בל יראה لكن לא מועיל בזה חזקת בדוק דהבית, ומכיא יסוד לסברתו מדריברי הר"ש בפ"ז טהרות מה"ה שכח דגבי בתים דשוני צבורים אייכא חזקת בדוק, ומ"מ אמרין בגמ' דדורא משום בדיקת חמץ דרבנן לך תلين ואמרין שאני אומר אבל אי היי דאוריתא לא היי מהני חזקת בדוק דהבית להפקיע ממנה איסור בל יראה שהיה עליו מחמת ככר זה עי"ש.

ולפ"ז יתבאו היטב דברי התוס' → הרשב"א שכח דא"ג בלאי ביטל מירוי שאזיל לשיטתו בדרכי עצמו בע"ש דאי כבר ביטל איז הבדיקה היי רק מדרבנן لكن מהני חזקת בדוק דהבית אבל אי היי דאוריתא דמחוייב הוא בדיקה ובכיעור מעד חפצא דחמצ' לא מהני בזה חזקת בדוק דהבית.

רבלא"ה נמי מיפטר משום דהוי ספיקא דרבנן — משא"כ החוט' לשיטתם בב"מ דס"ל דרוב וחזקת הוילדי ול"ה בכל ספיקא ולהכי מהני חזקת בדוק גם כשלא ביטל.

ובזה א"ש שיטת רשיי גם בפירוש הסוגיא دائiri בביטל, ולהכי בנסיבות הילך אחר הרוב בדרכנן הווא דמיהני רובא לפוטרו אבל בדינה דרישא דהינו בקבוע חייב בבדיקה ולא אמרין ספיקא דרבנן לקולח מקושית התוס', ובזה ייל כהה"ס דכיוון דטרם שנכנס לבית נהווה הספק על החתיכה גופה דהוי ספיקא דאוריתא שוב לא אמרין ספיקא דרבנן לקולא, אלא דאתה קשה דמא依 לא נוקמה להבית חזקת בדוק ולזה ייל דרש"י ס"ל בהא כמ"ש הראב"ד בהשגותיו על המאור דכל היכא דודאי עיל ליבת הבדיקה פקע חזקת בדוק דהבית עי"ש.

ולפי דברינו ייל דברי התוס' שאנ"ץ והרשב"א שהביא מקושית התוס' ותרוצם והוסיפו א"ז בדיקה בעי וכגון שלא ביטל וכו' עכ"ל, והנה יש להבין דברי חכמים וחידותם דמאי תירץ בזה שכח א"ג לרענין בדיקה מירוי כגון שלא ביטל את קושיתו שהקשה דגבי ט' חניות ליכא חזקת היתר וכאן אייכא חזקת היתר וצ"ע, ולפי דברינו א"ש דס"ל לגבי דאוריתא לא מהני

ברכת מזלא טבא

לכ"יק הגה"ץ **אדמו"ר ממוזיץ** שליט"א ת"א מחותנו של
כ"יק אדמו"ר שליט"א להולדת הנכד אצל בנו הרה"ג ר'
חיים שאול שליט"א ראיי מודזיצ' ב"ב
המערכת

הרב יודא ליביש קעניג
בן הרה"ג מאקא שליט"א
חבר הכלול

בדין מראית עין

הטעם זה משומם ואורחין ממקומות אחרים לא יודען שהוא מלאת ישראלי לשיטתו כמו שתדען על הקושיא מ"ש מරחץ וחדר אס נהג המקום לשודר אותו שככומו שידי רהא כתוב ב"ט' דמ"ד העכו"ם שרדי רהא כתוב ב"ט' דמ"ד בשם שות אשכנזית ומביאו הדמ"א ראמ"ד בר בין העכו"ם יש לחוש לאורחים הבאים שם או לב"ב שייחשו אותו. ומסיק הט"ז והעיקר היא כמו שפסק בס"י דמ"ד ויש להחמיר למשעה. עיין בשווית נו"ב סי"ב שמוסיף להקשوت שכח המחבר וכן אם נהג דוב אנשי אותו המוקם להשיכם או ליתנס באידיות מותר הא יש לחוש לאורחין ומחרץ הנו"ב ויצא להרעש שע"כ לא אסר בשווית אשכנזית מחשש אורהים אלא כשהמלאה היה בתיתו של ישראל שדר בה או סמוך לה ממש בכל הרואה יודע וכמיד שהיא מלאת ישראל אבל אם הוא רוחק מבית ישראל אין צריך לחוש לאורחין דמנין ידרעו וייבנו שהיא מלאת ישראל רק יסבירו שהוא ביתו של נגיד והוא אסור בגמ' אפילו אם המלאכה הוה חוץ לתחום רכינו דיש שם עיר של ישראל תוך התחום הם יודען ובקיים שם אבל אורחין מניין ויישרל דרים שם אבל אורחין ומוכן יודיעים שמלאכה זו של ישראל ומוכן ממילא אמר כי כשהמלאה היה חוץ לתחום וגם אין עיר בתוך התחום ומותר כתוב מג"א הטעם משומם ומסתמא לא חייש לאורה ישראלי שיבאו אצל עכו"ם לשבות וכחוב הנו"ב על זה רהוא רוחק גROL ולא צריך לזה הטעם אלא

עין בט"ז או"ח סי' דמ"ג שמקשה על הדמ"א שכח וכן אם יש מרחץ בכית דירה ואין רוחצים במרחץ רק אותו שככומו והם יודיעים ששכרו העכו"ם שרדי רהא כתוב ב"ט' דמ"ד בשם שות אשכנזית ומביאו הדמ"א ראמ"ד בר בין העכו"ם יש לחוש לאורחים הבאים שם או לב"ב שייחשו אותו. ומסיק הט"ז והעיקר היא כמו שפסק בס"י דמ"ד ויש להחמיר למשעה. עיין בשווית נו"ב סי"ב שמוסיף להקשوت שכח המחבר וכן אם נהג דוב אנשי אותו המוקם להשיכם או ליתנס באידיות מותר הא יש לחוש לאורחין ומחרץ הנו"ב ויצא להרעש שע"כ לא אסר בשווית אשכנזית מחשש אורהים אלא כשהמלאה היה בתיתו של ישראל שדר בה או סמוך לה ממש בכל הרואה יודע וכמיד שהיא מלאת ישראל אבל אם הוא רוחק מבית ישראל אין צריך לחוש לאורחין דמנין ידרעו וייבנו שהיא מלאת ישראל רק יסבירו שהוא ביתו של נגיד והוא אסור בגמ' אפילו אם המלאכה הוה חוץ לתחום רכינו דיש שם עיר של ישראל תוך התחום הם יודען ובקיים שם אבל אורחין מניין ויישרל דרים שם אבל אורחין ומוכן יודיעים שמלאכה זו של ישראל ומוכן ממילא אמר כי כשהמלאה היה חוץ לתחום וגם אין עיר בתוך התחום ומותר כתוב מג"א הטעם משומם ומסתמא לא חייש לאורה ישראלי שיבאו אצל עכו"ם לשבות וכחוב הנו"ב על זה רהוא רוחק גROL ולא צריך לזה הטעם אלא

הספר מרך*

אשר נשא כי מין אדמור"ך שליט"א

על סילוק הרגה"ץ כשי"ת מוה"ר ר' נתן תאומים ז"ל
ראש הכלול ומשגיח רוחני דישיבתנו הקדרושה

חברורה יש להם מנוחה זו"ל יבא שלום
כשהמת יבא בשלום אוין יניחו לשון
רכבים על משכוכתם שוגם כל בני
החברורה יניחו על משכוכתם בשלום
בעזה"ז והן שכעה"ב.

ונהנה לפי שכל אחד מהקצויות יש
בו פנים לכאן ולכאן נשבץ נאבד
יאמרו אם באירועים נפלה שלחבות ומפני
הרעה נאוסף הצדיק ויש פנים לכאן
לומר שמיית צדיק זהה כפרה לכל הדור
וכמ"ש מיתה צדיקים מכפרת ואין
לדאוג ובקטן שמת יש פנים דבקלקללה
מחחילין מן הצד ויש פנים שבחתאות מה
מערב רב ולכן אמרו זו"ל אחד מהחברורה
שמת תdrag כל החברורה ולא יתלו בצד
להקל אלא יעשו תשובה ו"ש ותאבל
הAsh בקצת המחנה חד אמר בקצינים
שבמחנה שם הגודלים והאסופסוף הם
ע' זקנים אספה לי שבעים איש, והה"ה
במקצתן.

ונהנה אמרו זו"ל קשה סלוקן של
צדיקים יותר מחרובן ביהם"ק (aic"ד
אי' ל"ט) ובמקומות אחר אמרו קשה
מיתן של צדיקים לפני הקב"ה
כשריפת בית אלוקינו כחרובן ביהם"ק
וצ"ב ונראה דהנה אמרו זו"ל משחרב
ביהם"ק אין לו להקב"ה בעולמו אלא
ד"א של הלכה נמצא לאחר החורבן
אכתி נשארו ד"א של הלכה וצדיק
שישוב וועסוק בר"א של הלכה הרי
אכתיה עושא מקום ומדור לשכינה כד"א

יהיה העם כמתאותנים וגוי ותאכל
האש בקצת המחנה ודרשו זו"ל עיין
רש"י במקצתן שכחן אלו ערכ רבי רבי
שמעון בן מנשיא אומר בקצינים שכחים
ובגדולים. ובמסכת שבת (דף ק"ו) אחד
מכני חברורה שמת תdrag כל החברורה
כולה אמר ר' לה דמת גדור ואמר ר' לה
דמת קטן ופרש"י יש לדאג הוואיל
ושלטה מודה"ד בראש הבית וויל"ל דאגה
זו מה מהני אדרבה הרי אמרו זו"ל
בסנהדרין הקורא בספרים חיצוניים אין
לهم חלק לעזה"ב (כגון ספר בן סירה)
ופריך מ"ט אילימה משומך דכתיב לא
וכיו' בלבך דגבירין גורבין בטול הא
שלמה נמי אמר דאגה כלב איש ישיחנה
ומכואר דادرבה דאגה עצמה הוא
שםית וא"כ אמר קאמור תdrag כל
החברורה.

האמנם דאגה כלב ישיחנה פלייגי
בה רב אמי ורב אסי חד אמר ישיחנה
מדעתו וחדר אמר ישיחנה לאחרים וכ"כ
במגלה עמויקות שלא פלייגי ודרבורי של
שלמה המליך על המת נאמרו דאגה כלב
שאמרו זו"ל תdrag כל החברורה ישיחנה
מרעתו כמה ישיחנה לאחרים ועייז
הוא מסיר מלכו הדאגה ולכן כתיב
בשי"ז ולא בשם"ך לדרשה זו, ואיתא
במדרשו דבמה שפורט מעשי של המת
מכניסין אותו למעלה בעולם הנשומות
עייז ונמצא שיש לו מנוחה או גם לבני

אין לי מילims להביע עערא על פטירתו אותו צדיק זיין להבהיר ואקראי מקרה זה (שם"ב א' כ"ו) צר ל' עלי' אחוי יהונתן נעמת לי מאדר נפלאת אהבתך לי מהאהבת נשים. ושלהבין מה הרמיון לאהבה נשים האמנם נראה דאהבת נשים הגם כי עזה הוא עד למוט מכל מקום אם בטלת הסיבה נפלת האהבה וכמ"ש בעמנו גם לאחר מיתת הנשים בטלת אהבה אבל אהבת צדיק וכ"ש אהבת איש לרעהו מחתמת צדקתו אהבה זו אינה בטילה לעולם וז"ש נפלאת אהבתך לי מהאהבת נשים כן אני עצשי אומר על האי צדיק צר לי עלי' אחוי ר' נתן נעמת לי מאדר נפלאת אהבתך לי מהאהבת נשים.

הנה אמרו בmittah אבנור ויאמר המלך אל עבדיו הלא תדרעו כי שר וגדור נפל היום בישראל, ויש לדיק כפל הלשון שר וגדור כי שר הוא גדול, האמנם יש מי שמנין אותו להיות שר ואינו גדול ואינו ראוי לך אלא שמיו אותו ונעשה שר אבל איינו גדול ויש מי שהוא גדול ולא וככה להחמנות להיות שר וגדור נפל היום בישראל והרבה יש להתחבל על פטירתו של צדיק זה ע"ה.

אמרו במדרשה ריגש כד דמץ ר' טימן אמרו ומה שבטים שמציהה מצאו יצאו לכם ויחדרו איש אל אחיו אנו שאבדנו את ר' סימון עכ"ז עכ"ב אמנים איתא בגמ' ברכות לברכן על הטוכה עא"פ שאפשר שיצא מוה רעה אבל כיון שעששי הוא טובה מביך והנה בשבטים שמצאו כסף משנה עכ"פ עכשוו טובה היה להם שהיא להם כסף ואפ"ה ויצא לכם שחושו מהחותצאות שמא ח"ז יצא מוה רעה א"כ בצדיק

של הלווה שלו ועם סלוקו בחורבה הדר"א של הלווה ונמצא גודל סלוקן של צדיקים יותר משריפת בית אלקיינו שככית אלקיינו אכתי נשאר ד"א של הדר"א של הלווה ומה שאמרו קשה מיתתן של צדיקים משריפת בית אלקיינו מיררי בצדיק שאיןו עוסק בהלווה ולאחר שחרוב המקדש איןו עושה מדור ואקסניה לשכינה כד"א של הלווה ולכך לא הוה אלא משריפת בית אלקיינו.

והנה הצדיק ר' נתן חאומאים שנסתלק מתנו הי' מבחינת הצדיקים שהי' בקי בכל חדרי תורה וממעט כל הש"ס כלו הי' למראה עיניו בזכרונו הנורא ובשכלו הוזק והישר ירד לעמקה של הלווה לאסוקי שמעתחא אליבא דהלהכתה הנה דורש ונאה מקיים כמעט לא הי' מקום אשר לא ראתה עינו חדש חדושים נפלאים בפלפולא دائוריית ואליבא דהלהכתא ועשה הרבה וכן בילדותו כבד יצאו לו מוניטין בספריו היקר אשר חידש וצירף על הל' קרבן פשח וצירף בציורופא דרבנן לזכנו בעל חסד לאברהם, והי' ספרו זה אצלו כילד שעשועים וכבר הכנסו בדפוס ומחמת עיכוב של המדריס לא זכה לדראותו יצא לאור עולם וכן שאר חידושים נפלאים, והיה נח למקום ונח לכבודה כמדתו של אהרן אוחכ שлом ווורדי שלום ומקרבן למקום ומאז בא למדרשו לנו לחיות ראש הכלול ומשגניה רוחני תיקף האביה בדרכה אחריו כמ"ש תיקף לת"ח ברכחה בברכת התורה ואהבה ואחווה כל בני התורה ממש דבקו בו לאהבותו וכולםAMDRO מקודש מקדש دقכא دقואה ביה, אווי מי יתן לנו תמורתו.

הרב פנחס מנחם אלתר שליט"א ראש ישיבת דחסידי גור

**דריש בתנאים אצל הרה"ג רבי בידרמן שליט"א חרבנן כ"ק אדמור"ר
שליט"א ה' פ' חבוא מג' לפ"ק**

לח"ח (או כת כהן לכהן). ועוד שם בהמשך הגמ', ת"ח המרכה סעודתו בכ"מ כו' מחריב בתיו, מאלמן אשתו, מיתיהם גוזליין, תלמודו משחכח, מחלוקת באים עליו. דבריו אין מלHIGHICK פינכי, ר' שמעי אמר בר מך רביע. עוד שם, לעולם ימוךוד אדם כו' וישראל כת ת"ח ושיא כתו לת"ח כו'. והנה צ"ע מי יכול האיך קוראים לו, עד שנחלקו בזה אבי ורבא, ר' פ' ור' ש. וכוסוכה כת. דבר גדול מעשה מרכבה דבר קטן הויות דאבי ורבא, וריש' שם דר' יוחנן בן זכאי ידע כל הויות דאבי ורבא, ואח' ב' נשחכחו עד שעמדו עליהם אבי ורבא. וצ"ע איך כל התנאים והאמוראים הקדושים ריב"ז אבוי ורבא ר' פ' ור' ש נחלקו אי קרו לוי בר מיהם תנורי, או מרקד כובי, הריות דאבי ורבא כמו יושש שלא מדעת וכל יעל' קג'ם וכולחו הש"ס שכמעט אין ג' דפים בלי הויות דאבי או רבא.

וי להאי שופרא דבלע בעפרא עדניות ואצלות תורה וגבורת יהודיו תואמים ויד' שהי' מליץ יושר לכל ישראל שילך עצל אבותיו וokaneו הקדושים ייקשו רחמים על שארית ישראל לשועת ה' לכל ישראל בכיאת משה צדקינו ויקיצו מעריר ישני עפרacci כב"א.

אמור"ר זצ"ל הזכיר, שבתנאים יש מחלוקת הפסוקים אם הוא סעודת מצוה (ובראשי פרקים לכט"ע לא היו סעודת מצוה) עכ"ד, ומקור הדברים נ"ל לבאר בפשטות מהא דאמר' בגמ' (יבמות נב. וקדושין יב): דרב מגיד על מאן דמקדר בלא שודoci, וא"כ תנאי ושורדי הוו גדר ערווה, ומשו"ה היו סעודת מצוה, וכן י"ל מקור מתחוכות ח. כירמו שעריה באסינთא צ"ל שהשמה במעוינו, וברשי' (שם ד"ה מעיקרא) כי אם הזמין קרואים וא"ל מהמת שאני רוצח להכניסبني לחופה, וא"כ ק"ז לשחתת (ארוסין או נשואין) עצמן דהו סעודת מצוה או נשואין עצמן דלעיל, וכ"מ בשו"ע לכל סעודת ארוסין או נשואין היו סעודת מצוה (ובמשנה ספ"ג דפסחים ההולך לאכול סעודת ארוסין, דהוא מצוה). ולכאורה ק' מהגמ' (פסחים מט). תנייא ר' שמעון אומר כל סעודה שאינה של מצוה אין ת"ח רשאי להנות منها, כגון מי', א"ר יוחנן כגן כת כהן לישראל ובת ת"ח לע"ה, ומשמעו דאפי' בנשואין עצמן אין סעוד"מ אלא בכת ת"ח

הgam שיש לומר שהוא לכפדה על כל הדור אבל כיוון דלפי הנראה רעה גROLAH הוא עתה אכן שיש לנו לפחד ולהרור או לי הוא מפני הרעה העתירה ח"ז לבא ויש לדאוג על כל צרה שלא תבא דעת' פ' לנו שאבדנו שהוא אבידה גדולה עצבי' שיש לחזור ובאמת כי בעוניה הוא אבידה שאין לה תמורה

ענין המחוותנים כי הם כسوוי לקדרה, כי מהדר' ל' בוניבות כתוב ענין שמחת חתן וכלה, כי הם ב' הפcin והש"י משלים ומאהר אותון, שדוקא בין ב' הפcin יש אהרות ושלום, ולפי"ז הם כמו קדרה שעושה שלום בין ב' הפcin אש ומים (ושם בברכותנו: בקדרה שאין בה תacula, אם הוא בר אbehן (ויש לו זכות באבות).

וצ"ל, והיו לבשר אחד, שי"ה לש"ש שלא יתנו מבשר). וכןן מתבשל ג"כ שלום בין ב' הפcin (והיו לבשר אחר) והמחוותנים הן כסווי וכלי ממשלים ביניהם, וקדירה איקרי זיוג כדאי' בפסחים קיב. לא תבשל בקדרה שבישיל חברך מא' נודה גרושה בחיה' הבעל.

(והנה אנו כבר ל' יומ לפni יה"ב ובזומא טט: שנאשני כנה"ג בעו רחמי ונמסר בידיהם יצרא דע"ז, נפיק כי גוריא דנורא, ואח"כ נמסר לידן יצרא דעבירה כר' כליניה לעניין, וגם יצרא דעבירה הוא בנורא, הגם שאינו מפושש ביוםא שם מפושש במקומות אחרים, בקדושים פא. גבי רב ערמות חסידא נורא כי ערמות, נפיק מני' כי עמודא דנורא, א"ל חי ראת נורא ואננה בישראל ואננא עידפנא ממרק (ודורך אגב החם בר') ערמות חסידא דא"ל מוטב חפסו מני' בהאי עלמא ולא תכספו בעלמא איתא, קצת ראי' לפ"י שראיית ב"ס ארחות צדיקים (סוף שער כ"ז) על גמ' יודא פו. ה"ד חולול השם, יצחק דבי ר' ינא אמר כל שחכיריו מתבישיין מחמת שמועתו ופי' רש"י מחמת שם רע היוצא עליו, ובארחות צדיקים פ"י שלמדין מעשיו ומתקבישיין ממנו בעזה"ב מחמת שמועתו. ולפי זה נ"ל הgem' קידושין מ. גבי ר' צדוק שרצו להחריחו לעבריה (גביה' הא' מתרונייטה) דסליק ויתיב בתנורא, א"ל Mai הא, א"ל דעביד הא יתיב בהא (כפי אותו נורא של יצה' ר' יורד

ונל"ל דברי חכמים וחידותם בדרך רמז, דהנה במנחות נג. א"ל רבן לר"פ ר' עוזרא קאי אכבא, אמר מר Mai כולי דאי, אי בר אורין הוא יאי, אי בר אורין ובר אbehן יאי, ואי בר אbehן ולא בר אורין אישא תיכלי'. ולמה דוקא אישא תacula, אם הוא בר אbehן (ויש לו זכות באבות).

ולפni שאברך את כ"ק מהותני הגאון שליט"א, אוציר שגמרה מפורשת היא שאני כשר להעיר עליו, בסנהדרין כה: א"ר חסידא אבי החתןوابי הכללה מעידין זה על זה ולא דמו להדרי אלא כי אוכלא לדנא (ובגיא' כי אוכלא לדנא) ופי' רש"י ז"ל והערוך וכל המפ', בכיסוי החבית. וצע"ג מה הרミון של כיסוי החבית למחוותנים. (ובענין הנ"ל כי הפוסקים דמחותנים מעידין זה על זה לכתובות של בנים אחרים של המחוותן, דמה שנגע לכתובות בניהן הו"ל נוגען, וכןן זה אצל בת אחות של מהותני שליט"א וא"כ אני כשר להעיר).

ובפסחים דף צד. ותענית י. מצרים ת' פרסי ומצרים אחד מס' מכוש, וכמוש א' מס' בעולם, ועולם א' מס' בגן. וכן א' מס' עדין וא' מששים בגיהנם. נמצא כל העולם כולו ככיסוי קדרה לגיהנם. וצע"ג מי ענין כיסוי קדרה לגיהנם והעולם והעולם (ובכ' הארוי' מכבר ענין גודל הגיהנם — המצוות הגדול) ומה ענין כיסוי קדרה זהה.

ובברכותנו: הרואה קדרה בחולות רואה שלום דכ' שלום תשפטות לנו. וזהו פלא. ופי' הקדרמוניים דהנה אש מיבשת מים ומים מכבין אש (ובפסחים קית). הכל יודען שמים מכבין אש) והקדרה עשויה שלום בינהן, ולפיכך הרואה קדרה בחולות וראה שלום. ולפי"ז נל"ל

(פסחים ע"ז). צוין בחם קליפה, חמ' בחם הגעלה, ליבון, כבולעו בר פולטו, כלי חרס שכירה, ובתולדות שזהו כנגד ד' חלוקי כפרה שהי' ר' ישמעאל דרש (אבות דר"נ כ"ט יומא פ'). עבר על מ"ע לא זו עד שמוחלין לו אם שב (הדרה), על ל"ח (חמיין), ושב יהה"כ (חם) מכפר, על בריתות ומיתות ב"ד ציריך הגעלה, רותחין ליבון (מיini יסורין רח"ל), על חילול השם אינו מתחפער עד המיתה (כל' חרס שכירה). ואולי י"ל לפ' התולדות הנ"ל, דזהו מחלוקת האמוראים, בר מך רביע עצילות, שא"מ מ"ע, מליחך פינכי בעי קליפה, וכן מركב בי כובי ומחרים תנורא. וכן י"ל עניין כסוי קדרה לגיהנם, כי היאך אפשר גן, עדן, וגהנים בלבד. אלא ע"י רואה הש"ית עומד עליו, והעלם כסוי קדרה לגיהנם, ע"י בחירת האדם ומעשו אם לנצח את הנורא של יצה"ר או ח"ז רעכיד הא נפל בהא ר"ל) ובזה העולם האדם יכול לנצח אש של יצה"ר וגיהנים, ולעשות רצונו ית"ש (וכאן יש עוד אריכות גדרול ומערכה נוספת לשבע' ד' המאמרים מיחם תנורי, מركד כובי, מליחך פינכי ומך רביע, בסוד ד' אבות נזיקין, מיחם חנורי — אש דכח אחר מעורב בו. שנ יש הנאה להזקן — מליחך פינכי, כוונתו להזיק מركד בי כובי, רגל דרכו לירק מך רביע שהן ג"כ כנגד ד' אותיות הרו"ה כמ"ש בספרים, אבל קצראתי כי מהותני שליט"א hei צרי' לנוטע וגם לא רציתי להכבר עלי החצבור יותר מראוי, וכן י"ל מב"ק נת: א' הביא אורד וא' הביא עצים כוי המלכה כוי' הש"ית נפה באפיו נשמת חיים, וא"כ قولן פטורין, ויש עוד לימוד זכות ומסית עולה ומטין, ויחיב בהא).

וע"ע בקדושין פא: במעשה דאותו צדיק ר' חייא בר אש' דיתיב בתנורא רק על מהשבה) (ובנורדים ח: אין גיהנם אלא וגוי בודר כתנור) (ובפסוק ישע' נ' י' קדרי אש וגוי ולכו באור אשרם מידי היהת זאת, וע"ה הוועז ד'). וע"ז אמרacci בר מיחם תנורא, כי הת"ח הוא כאש בgame הענית ד. אמר רבא האי צורבא מרבנן דרחה כו' דברי כאש וגוי, ובמשנה אבות וכל דבריהם נחליל אש (עוד טובא) (וכסוכה כת. וחגיגה טו. כ' תוס' בשם ירושלמי שלטה האש סביבן) (וכיינתן ב"ע שהועף נשף) וכטוכה נב. כל גדול מהבירות יצרו גדול ממנו, ולפי"ז א"ש מנהרות מג. אי בר אבן ולא בר אוריין איש חילוי (כי התורה הוא תבלין ליצה"ר (קדושיםין ל: ב"כ טז). וכן אם הוא בת הת"ח לע"ה או להיפך). וכן אם הת"ח נשמן אחרי האש או בר מיחם תנורי (לאבי). וכגמרא (סוטה יז.) אמר רב כי עקיבא איש ואשה שכינה בינויהם אם זכו, ואם לא זכו אש אוכלתן, ופי' שם רשי' באיש יש יו"ד ובאשה יש ה"א, אותיות הש"ית שכינה בינוין. ובפרק דר' אליעזר (פ"ב) מכואר להדריא כמ"ש בספרים,adam אין י' וה"א בינויהם נשאר אש (איש — אש עם יו"ד, אש — אש עם ה"א) (ואחר הזוווג נהפק מהיו"ר (ה"א) ווא"ו (ה"א) כמ"ש המקובלים, בסוד איש ואשה (וא"ו מהפרק יהיו' להוה, וכן גם וא"ז מהפרק פלוני ופלוני) וזהו נורא כי עמרם, וזהו המזויה וסעורם דגרר ערוה בין ת"ח לבת הת"ח דוקא (דיצרו גדול) ההיפך מיחמת תנורא.

ובתולדות יעקב יוסף (ס"פ שופטים) כל דבר אשר יבא באש העבירו באש, צוין בצוון סי' בהדרה

טימי, וכן כל משפחתו (על בניי שי' אני פסול להעיר) ביתו כי מלא תורה ואהבת תורה, ישנים בנים שא"י לסתוב לאביהם ומכסים לזרה גנול האב, לא כן אצל מחותני שליט"א הם רוצחים ותאבים לתורה ליר"ש ולחסידות, וכן מצד החתן הנה זה כמאוזל (תנדבא"ר ה', גמ' פסחים מט). ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל בני אבחן ובני אוריין, א"צ לתאר את שושלת לעילוב היורעה ומפרוסמת, אלא שהחתן היקר שמו כשם הצידיק הנדול היהודי הקדוש זצ"ל (אשר אמר שצצאיו יכולין בשדרוכין לומר עליו וכוי' יידוע) ומצד הכהלה ידוע וכבר הזכיר ייחוסם, המראה יחזקאל הב"ש ר"ע חסידיא ומעלה קודש מכל הצדדים מהאב ומהאם, והזוכר מכתב היחסוס הנמשך לחו"ט למהר"ל לרשי"ה הקדוש ולדור המלך ע"ה, יעוזר השית' שהזוויג עליה "יפה" (כגמ' ב' השמות יידיע) ב"א ובר אוריין יאי רואי (ג"כ בניי שם), ויהי לבניין עדי עד בה"ז ולנחת יהודית מכל יוצ"ח שליט"א.

שהכל מהשי' כמ"ש ואשר הרעות, אחד הביא עצים ואחד הביא אור, ואכם"ל וכבוד אלקים הסתר דבר, ועי' סוכה נב: וברכות לב. בראש הדף וברשי' שם). ואחר שנ��אר שאן כשר לעדרות למחותני הגם שא"צ כי ב"ה ידווע ופקיע שמי' בכל קצוי חבל, ושמו נודע בשערם כאחד מגאנני חוויל פוסק וגאון וכו' ועדות לכך השו"ת וכו' ופוק חז' מאן מסהיר עלי', והיאך פונה אליו למשל הרה"ג מסטיפלא הגראי' קאניעווסקי שליט"א שכידיע רוחק מאר מחונפה, ופונה למחותני הגה"צ שליט"א בתואר "פאר הדור והדרון, קיימת בניו רבנו" וכדומה, וכן עוד רבנים חשובים וגדולים, וכן מעירדים גם עשרה ספריו הנמצאים כאן, בכ"ז אם הכל מכירם אותו הלא אחז"ל (ב"ב קו). הנושאasha ציריך שיבדק באחיה ושון בעלי כשרונות גدولים ב"ה, בני הבהיר המצויין כמר דוד שלמה נ"י, ת"ח גדרול, בן תורה יקר וחשוב, וכן גם במעלות ומידות מרגניתה דלית לי'

בעולםנו...

משנה הלוות ח"ח וח"ט

ארצדר הספרים של לומדי תורה נתרכבה ונמעשרה לאחרונה בהופעת שני הכרכים הנוספים מספרי שו"ת משנה הלוות לרביינו הגאון האדר"ר פוסק הדור שר התורה מרן רבי מנשה קלין שליט"א, גאב"דק אונגואור ב' חלקיים הללו שHAM ככר בר' ח' וט' מסדרת ספרי שו"ת שלו מכילים בתוכם אוצר גדול ותוכן עשיר של משנה ברורה והלכה ברורה במקום אחד.

ספר שו"ת משנה הלוות מתקבלים בחיבה יתרה יוצא מן הכלל אצל כל גורלי ולומדי התורה וכן רבנים יושבים על מדין, בהיותם מיוחדים כמיינם בכירורי הלכה שונים העומדים על הפרק בדורנו לרגל החידושים הטכניים בכל שעיל וצעוד הנוגעים הרבה אף לחקרי ההלכה. הסגנון הבהיר והלשון השוטף, נוסף על עמקות העניינים אשר תמיד הם קולעים אל המטרה בדמיון מילתה למלתה, נותנים מקום בשורה הראשונה בספרי שו"ת הללו, ועונדים נור ועטרה לראש מחברם מרן רבינו שליט"א.

כפי הנמסר מhabרנו כוללנו הממוניים לסדר המון ה"י ושו"ח למאוח אצל מרן שליט"א, עומד להופיע בקרוב גם שו"ח משנה הלכות חלק י' וספר משנה הלכות חידושים על מס' פסחים בעמינות ובחריפות דף על דף, אשר בודאי יתפוס מקומ רכוח הדוח בועלם הישיבות ואצל כל בן תורה יודע ספר.

דורנו דור יתום זכה, שכ"ק רבניו שליט"א האירה בחיבוריו ופסקיו המוחדים אשר בעולם היהודי כולו הפך לאבן פינה ומקור העמינות אשר ממנה שואבים ולומדים רבנים ופוסקים להבין הלכה למשה. ימים על ימי מלך תוסיפ בכח ואומץ שיוכל להמשיך הלאה בעבודתו הפוריה ולהעשיר את נכסיו עם הספר בסגולת מלכים הללו אשר טובא גניי בגוועם.

אחינן שבמצודה

על שמוֹת טוכה כי באה מאחינו שבמזרחה לומדי כולנו בירושלים עיה"ק, כי גבולי הקדושה נתרחכו בהוספה ספשי בית המדרש, עשרות אברכים לומדים במטרחת הכלול, מסלה ומשמנה של קיורי ירושלים עיה"ק וקול התורה בוקע ועלה מהכלול.

קרית אונגנואר

הנהלת הכלול עומדת ומעפה על זה היום לו נזקה בגמר בנין הקריי נאמנה, קרית אונגנואר בירושלים עיה"ק, הנמצאת כעת באמצעות הבניי. קריי זו ההולכת ומתקדמת ביחס שאח, נבנית ע"י מן רבניו שליט"א וכייל בקרבו דירות לאברכים בני תורה, ביהם"ד, כולל אברכים ושאר מוסדות התורה.

הנתה אבן הפינה לקריה זו שהתקיימה בהשתתפות מרן אדמור"ר שליט"א, היوم והמושיא מכח אל הפועל את הקמת קריי נאמנה זו, היה אירע חגייג לבני ירושלים. השתתפו בה ציבור עצום ובמיוחד בלטה דמותם של הרבניים הגאנונים והאדמוניים המפורטים שליט"א מכל החוגים אשר באו להשתתף בקינוס לצדיקים זו. לאו ככל יומה מתרחש בירושלים עיה"ק קינוס מפואר כגוןנן דא, וירושמה נשאר ימים רבים בלבד המשתתפים.

בקריי זו נבנית אכסניה של תורה מפואר ומהאים לביהם"ד של הכלול אשר נמצאת לע"ע בבניין ארעי. אין מהכא ואינו מהתם נגביר עוזו כשאייפתו ורצונו של מרן שליט"א.

בנייה השלב הראשון של דירות הקרייה יסתהים אי"ה תוך מספר חדרים, התישככים הראשונים יכנסו לנגר על פי התקנית כבר בתחום הקרובים. יהיה זה אירע חגייג מיוחד לקרואת התנופה הגדולה בעבודתנו החשובה עיה"ק ירושלים חוכב"א.

ישיבת מתמידים

בשםחה גדולה ובאהודה רכה התקבלה הידיעה על הקמת ישיבה מיוחדת לתלמידים צעירים, שכאים מיידי ערב לבית המדרש הגדל של קהילתנו, חוותים ומשננים לימים, כশמחנכים מוסמכים מסייעים בידם.

התלמידים המצעדיים מתקבלים פורטי עירוד, וב"ה למלגה מששים תלמידים הצטרפו לישיבת ברכבתם ועדורם של מחנכים דגולים שבירכו על היוזמה החדשנית.

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בג'ש צלה וטחה רכה בתהבר אנטיש אשד בעזה נחוסך ננד נספַּח
לכ"ק אדמור"ר שליט"א כן לחובין הרה"ג ר' יעקב יצחק בידערמאן שליט"א ק"ק
להרונה"צ רבי אלתר אלעזר מנחם שליט"א רכה של כהיח דילוב נבניא ברקן ק"ק
האדמור"ר מלוב שליט"א.

בשותפות הטווניס וביט רכבים ואניש וושבי בוז פארק ונעך היישנות זכר
בבית מודשנו נשען פ' חולדות, והברית מליה מעיך בשעופים בזום ר' פ' רזא
בחב פאר וחדר ובשותפות רבנים ונזהל תורה, ובן מאות תלמידים אהדים
צדדים ואניש נערכה הסעה באולם הנגדל של בית המודש רקה לתוך, כי"מ
שליט"א משא דברים באלכה ואגודה מעניין דיזמא.

מצחות פדרין המכ מעיך אף הוא באוצר אלום ביום שיש פ' רינש. בשותפות
רבנים ונזהל תורה וכן אהדים וצדדים ומקדמי אדמור"ר שליט"א שכאו להשתתפי
בשותפות ק"ק דידי משפחתי בית ללב הנמצאים באזות הברית. גם כאן
נסא כי"מ שליט"א דברים בעניין דיזמא.

בץ יוז המשתתפים נראו בברית המילה וכפדיין המכ הרכניות והיה לפ"י סדר
הא"ב. ואון מוקדם ומאותר:

הגר"ץ אילאיין אבדק"ק שאמשאן, הגר"א אייכנסטען אדמור"ר מקויאש, הגרא"ט
איירעל אב"ד הוניאר, הגר"י אילאיין דומ"ץ קאשו, הרה"צ ראי"י אייכנסטען אדמור"ר
מודיטשובי, הגר"י ירוזאל אב"ד דאהבה ואחות פלטבויש, הרה"צ י"ב אייכנסטען אדמור"ר
ידייטשוב, הגר"ש בידערמאן רב חסידי ללוב ברוקלין ניו יורק, הגר"ש כהן גדורס דומ"ץ דחסידי
בעלז ברו פארק, הגר"י ביטערפעלד ר"מ בארכ שמאלא, הגר"ז דזאעניף רב בניישיכר ברו פארק,
הגרנ"ץ דואספע ר' ביהמ"ד הגדול ברו פארק, הגר"פ הרשכאויז דומ"ץ קלוייענונגראן אבדק"ק
אלין, הרה"צ רב נפתלי האלבערשטאט בן כי"ק האדמור"ר מכאוכוב שליט"א הגה"ץ סיינ
האלברשטאטס אדמור"ר מושגינגרד. הרה"צ שלום הורוואויז אדמור"ר מכיפיתש הגרפ"ד הוראויז
אב"ד דק"ק חוטט. הגר"א הארויזן אב"ד אגדות ישראל ברו פארק הגר"ז הוראויז אב"ד טעלז,
הרב פיביל האלבערשטאט. הגר"ש וויס אב"ד אוועל, הגר"א וויגל אב"ד שניאור. הגר"ץ וויס
אב"ד ספינקא הגר"פ זינגער אב"ד בניהויזן, הגר"פ טרובייע בעמאנ"ס שוו"ת אבני יעקב, הגר"ץ
טובי אבדק"ק מוזהיז פלטבויש, הגר"מ כהנא דומ"ץ דק"ק מונקאטש. הגר"א ליבעס אב"ד
דרידינגן. הגר"מ מילשטיין אשי"ש ישיבת בסקווער ברו פארק. הגר"י סעקלא אב"ד סאדוונא.
הגר"י סעקלא ר"מ בתורה ודעת, הגר"ז סופר אב"ד כתוב סופר ערלו ברוקלין ניו יורק, הרב עבערט
רב בפלטויש, הגר"א פיישער ראש כול לוו, הגר"ש פינגן ר' שערא יוש, הגר"ג צינגער רומ"ץ
דקהילטען מחבר ספרי נתען גבריאל ומנהל הישיבה, הגרח"י קעניג אב"ד יאקה. הגרא"ד קוויאט
ר"מ ישיבת מיר, הגר"מ רואיס אבדק"ק שופרין סיינז אוטטליא, הגר"י ראתה דומ"ץ דקהל יטב
לב בוז פארק. הגר"מ שטערען אב"ד דערבעצין. הגרמ"ד שטיניאווארץיל רב בית אפרים ור"מ
באכוב. הגר"ץ שיינגעראטען רב בכורו פארק. הגר"ש שטערענבערג אדמור"ר מקווניז. הגר"י
קאמפלינסקי ר"מ בתורה ודעת הגר"מ פרענקל רב בכורו פארק

(שמות הרכנים הגאניס יתיר המשתתפים יפורסם איה בגלון הבא)

הנהלת הישבה אברכי הכלול ותלמידי הישבה

מברכת בזה את ידידינו ותלמידי ישיבתנו ואנ"ש
בברכת מזל טוב חמה ולבבית לרגל שמחותיהם

ר' משה הלווי שורץ
ר' שמואל מנדلسון – ירושלים
ר' קלמן אונגאר
הרחה"ג ר' חיים שלמה בעקער,
ראש כולל אונגואר ירושלים
משפחה טורנער

לנשואי הבנים

ר' יהושע פרידמאן
ר' יחזקאל נובירט – ירושלים
ר' אברהם פאלוך – ירושלים
הרב שמעון רוזנגרטן
ר' יהודה ריינער
ר' יודא בריסק
משפחה פינקל
להולדת הנכדים

ר' שבתי גروس

לאירועי הבנים

ר' צבי טורנער
ר' משה דוב קלין
ר' שלמה יהודה דאנענברג
לנשואיהם

ברכה מיוחדת לידינו תלמידנו
החתן אלכסנדר גוטה נ"י
לאירועיו

cosa תנחומין
הגה"ץ רבינו שלמה גולדמן שליט"א
הר' צבי לעסקי – וויניפעך
הר' מרדכי פינסקי – מקסיקו סיטי
הר' בנימין קראמער
ר' יעקב שטיינמאץ ומשפחה

הר' משולם פרנקל
ר' משה קלין
ר' יו"ט גליק
ר' נפתלי הארטמאן
ר' משה גאטעסמאן
הר' שלום צבי קלין
ר' יצחק וויס
ר' יהודה הרץ

הר' אברהם יצחק אייזענברגער
ר' אברהם יהודה אר"י פרידמאן
להולדת הבנים

ר' זאב רוזעננארטען
ר' שמואל קלין
הר' משה סאקעל – ראש ישיבה
בווינעפוק – קנדא
ר' יעקב צבי דעוויס – ירושלים
הר' רפאל קאפס
ר' אהרון מילשטיין
להולדת הבנות

ר' יהושע ווינשטיין – רה"ק דק"ק
ר' יוסף גרינוולד
ר' אברהם פרידמאן
ר' שלום אייזנער
ר' מרדכי בערקי אוויטש
ר' דוד יאסאוויטש
ר' אליעזר צבי רזונער
ר' יודא קלינברט
הר' מרדכי אברהם כץ
להכנס הבנים למצאות

ר' צבי קלין
ר' דוד דאנענברג
ר' מרדכי שלמלמאן
ר' דוד מייזעלס
ר' אברהם חיים שענבראן
ר' חיים אלתר ו��תא

ברכה לראש משביר

ברגשי קודש הננו מגישים ברכותינו החמות לכבוד קדושת
אדמו"ר עט"ר הגאון האמתי פוסק הדור מרן

רבי מנשה קלין שליט"א

גאב"ז דק"ק אונגוואר וראש ישיבת "בית שעריס"
בעל "משנה הלוכות"

לרגל השמחה במעונו באירוסי בנו היקר, פרי צדיק
עץ חיים, העילוי המופי מהולל בתשבחות
ונועם המידות, נועד לגдолה, בנש"ק

הרבי זוז שלמה שליט"א

עב"ג

בת הגה"ע כ"ק אדמו"ץ ממאהיז'ץ שליט"א

ויה"ר מלפני אבינו שבשמיים שיזכה כ"ק ר宾נו שליט"א
לרווחת רוב תענוג ונחתתDKDושה ממןנו ומכל יוצ"ח ויתענג
על רוב שלו ע"ע אמן

cutiyat תלמידיו השמחים בשמחתו

אגודת תלמידי ישיבת "בית שעריס" – אונגוואר
הרבי מרדכי קנעפלער
יו"ר

בשורה טובה לעולם התורה

מיל ורעה לאו מיר וויסן דעם שטח התחנה מכל אוון מרטן ורמן.
חפזוניס וראשי חסימות נפרט, אווע עס איז שווין ביה דערשינע

— **די נײַע אַיסְנָגָבָע פּוֹן —**

נאנצן סעט שוּיִית משנה הלכות

— ט' חלקיים —

מיט נײַע הוֹסְפּוֹת אָנוּ הַגּוֹת

מאט נשיאנו רבינו הגאון הגדול שר התורה

כשיות אדמוּיר מרן ר' מנשה קליען שליט"א

— גאנֶבַּיד אָונְגָוָאָר וּרְאֵשִׁיבַת בֵּית שְׁעָרִים —

דער פּוֹלָעָר סֻעָט עַנְתָּהָאַלְט מַעֲרָפּוֹן צְוּוֵי אָנוּ אַהֲלָב טוֹיזַנְט תשׁוֹבּוֹת
הַלְכָה לְמַעַשָּׂה אִין אָלָע ד' חַלְקִי שְׁוֹלְחָן עַרְוך. גַּעַדרָּוּקָט אִין גַּרוֹיסָן

פָּאָרָמָעָט 12 × 9, אָוּתוֹת מַאיּוֹת

די וּוּעַלְכָעַ האָבָן לְעַצְמָעָנָס גַּעֲקוֹיְפַט דַּעַם סֻעָט אָנוּ חַלְקִי אָנוּ הַי, קעַנְעַן
אַיְצַט דָּאָס בֵּי אָוּנוֹ קוֹיְפַן.

אַיְר קַעַט אַיְצַט בְּאַשְׁטָעָן דַּעַם נַאֲנֵן סֻעָט. פֿרִיז \$90

אויך צו באַקּוּמָן די סְפִירִים ווֹאָס אִיז אַרְוִיסְגַּעַבָּן גַּעַוָּאָרָן דּוֹרְכוּן
"מִכּוֹן מִשְׁנָה הַלְכָה גְּדוּלָות":

שׁוֹיִית בֵּית שְׁעָרִים מִיטַּמְשֵׁנָת עַמְּרַמִּי אַוְיַ"ח \$12; אָנוּ יוֹיַ"ד \$12
מִצּוֹת הַמֶּלֶך (סְמִיִּיה) על תְּרֵיִיגְ מִצּוֹות בֵּי חַלְקִים \$10; סְפַר מַלְאָךְ
פְּרָעָבָעָנִי מִילָה וּפְרִיעָה \$5, קְוֹנְטָרָס בְּרַכְתַּה הַמִּשְׁנָה (עַם קִיצְרוֹר נַחַלְתָּה
שְׁבָעָה) \$2; קְוֹנְטָרָס שַׁעַר הַמִּשְׁנָה \$2, אָוּס אַנְיָחוֹמָה גַּי קְוֹנְטָרִיסִים
\$5, מִשְׁנָה בְּפֶרַק הַאִיש מַקְדָש \$3; בֵּית שְׁרָה \$1, שְׁעָרִי קְדוֹשָה \$2

אָךְ וְהַיְצָא לְאָוֹר סְפַר "דַּרְךְ יִשְׂרָאֵל" מִשְׁנָה הַלְכָה עַל אַרְחֹות חַיִם
לְהַרְאָ"שׁ זַיְל מַכְ"ק מַחְןָ שְׁלִיטָא".

— פָּאָר בְּאַשְׁטָעָן לְגַעַן שְׁרִיבַט צו Tel. 851-0089

YESHIVA BETH SHEARIM UNGVAR

5306-16th Ave., Brooklyn, N.Y. 11204